KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ TAVASTIA

Toiminta- ja taloussuunnitelma

vuosille 2019-2021

Talousarvio

vuodelle 2019

TAVASTIA KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Sisällysluettelo

1. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2019-2021 3

2. Koulutuskuntayhtymän toiminnan lähtökohdat ja strategiset linjaukset 3

2.1 Koulutuskuntayhtymä ylläpitäjänä 3
2.2 Koulutuskuntayhtymän tehtävä 3
2.3 Koulutuksen järjestämisluvat 4
2.4 Ammatillisen koulutuksen reformi 4
2.5 Jäsenkuntien esittämät painopisteet 4
2.6 Koulutuksen järjestäjän strategiset linjaukset 5
Palvelulupaukset

3. Koulutuskuntayhtymä 6

3.1 Organisaatio 1.1.2018 6
3.2 Koulutuskuntayhtymä tuloskortti 8
3.3 Mittarit 10

4. Ammattiopisto Tavastia 13

4.1 Yleistä 13
4.2 Ammatilliset perustutkinnot 13
4.3 Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot 13
4.4 Valma-koulutukset 13
4.5 Aikuisten maahanmuuttajien perusopetus 14
4.6 Työelämäyhteistyö 14
4.7 Osastojen sitovat tavoitteet vuodelle 2019 15

5. Lukiokoulutus 16

5.1 Toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohdat 16
5.2 Lukioiden sitovat tavoitteet vuodelle 2019 17

6. Vanajaveden Opisto 18

6.1 Toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohdat 18
6.2 Vanajaveden Opiston sitovat tavoitteet 18

7. Vanaja Koulutus Oy 19

Vanajaveden Opiston sitovat tavoitteet 19

8. Kuntayhtymäpalvelut ja muut yhteiset palvelut 20

8.1 Yleistä 20
8.2 Osastojen sitovat tavoitteet vuodelle 2019 21

9. Koulutuskuntayhtymä Tavastian hanketoiminta 22

9.1 Ammattiopisto Tavastian vuoden 2019 alussa käynnissä olevat hankkeet 22
9.2 Lukiokoulutuksen vuoden 2019 alussa käynnissä olevat hankkeet 22
9.3 Vanajaveden Opiston vuoden 2019 alussa käynnissä olevat hankkeet 22
9.3 Kuntayhtymän vuoden 2019 alussa käynnissä olevat EU-rahoitteiset hankkeet 22

10. Talousarvion ja -suunnitelman yleiset perusteet ja rakenne 24

10.1 Rahoitus 24
10.2 Talousarvion rakenne 28
10.3 Suunnitelman mukaiset poistot / talousarvion sitovuustaso 28
10.4 Rahoituksen perusteet 29

11. Talousarvion ja -suunnitelman euromääriin vaikuttavia tekijöitä 30

12. Talousarvion käyttötalousosa Koulutuskuntayhtymä Tavastiassa 32

12.1 Tuloslaskelma, Koulutuskuntayhtymä Tavastia 32

13. Investointiosa 34

13.1 Investointien suunnittelukausi 2019 - 2021 34

14. Rahoitusosa 35

14.1 Rahoituslaskelma, Koulutuskuntayhtymä Tavastia 35

15. Suunnitelmavuodet 2019-2021, Koulutuskuntayhtymä Tavastia 36

15.1 Koulutuskuntayhtymä Tavastia 36

16. Vanaja Koulutus Oy 37

17. Ammattiopisto Tavastian tutkinnot ja koulutukset 2019 38

18. Käsitteet ja lyhenteet 39

Tulevaisuuden tekijät

TAVASTIASTA

1. Toiminta- ja taloussuunnitelma 2019–2021

Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhtymäkokouksen hyväksymässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään kuntayhtymän ja sen ylläpitämien Ammattiopisto Tavastian, Hämeenlinnan lyseon lukion, Kaurialan lukion, Lammin lukion, Parolan lukion sekä Vanajaveden Opiston ja Vanaja Koulutus Oy:n toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Toimintasuunnitelman keskeinen ydin on tuloskortti, missä on esitetty palvelulupausten edistämiseen tähtäävät toimenpiteet ja luettelo käytettävistä mittareista. Kuntayhtymän strategia ja sitä täydentävät toimintaohjelmat on päivitetty vuoden 2017 aikana.

Toimintasuunnitelmaa laadittaessa on myös huomioitu valtioneuvoston, opetus- ja kulttuuriministeriön ja maakunnan koulutuspoliittiset linjaukset, jäsenkuntien antamat lausunnot sekä oppilaitosten laatimat painopistemäärittelyt.

Toimintasuunnitelman tavoitteita asetettaessa ovat tärkeinä tekijöinä olleet työelämäpalautteet, opiskelija- ja henkilöstökyselyn tulokset sekä henkilöstön kanssa pidetyt kehityskeskustelut. Toiminta- ja taloussuunnitelma-asiakirjan lopussa suunnitellulle toiminnalle on esitetty euromääräinen talousarvio vuodelle 2019 ja ennuste vuosille 2020–2021.

2. Koulutuskuntayhtymän toiminnan lähtökohdat ja strategiset linjaukset

2.1 Koulutuskuntayhtymä ylläpitäjänä

Kuntayhtymän 6 jäsenkuntaa ovat Akaa, Hattula, Hämeenlinna, Janakkala, Pälkäne ja Urjala.

Yhtymäkokouksessa omistajakuntien valitsemat edustajat käyttävät kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa. Yhtymäkokouksessa on jokaisesta jäsenkunnasta yksi (1) ääni kutakin alkavaa 5,8 %:n peruspääomaosuutta kohti.

Yhtymäkokoukseen valitaan edustajat jäsenkunnista seuraavasti: (äänimäärä 1.6.2017)

- Akaa 1 edustaja (1)
- Hattula 2 edustajaa (2)
- Hämeenlinna 3 edustajaa (14)
- Janakkala 2 edustajaa (3)
- Pälkäne 1 edustaja (1)
- Urjala 1 edustaja (1)

Jäsenkunnan valitsemien edustajien äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.

Yhtymäkokousedustajan kuhunkin kokoukseen erikseen valitsee jäsenkunnan kunnanhallitus tai jäsenkunnan valtuuston päättämä kunnan muu toimielin. Yhtymäkokous valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Kuntayhtymän hallituksessa on yhdeksän jäsentä ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet. Yhtymähallituksen toimikausi on neljä vuotta. Kuntayhtymän yhtymäkokous määrää yhtymähallituksen toimikaudeksi yhden varsinaisista jäsenistä puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Yhtymähallituksen jäsenistä kuusi (6) on Hämeenlinnan kaupungin, kaksi (2) Janakkalan kunnan ja yksi (1) Hattulan kunnan edustajaa.

Yhtymäkokous valitsee toimikaudekseen tarkastuslautakunnan, jossa on viisi jäsentä ja henkilökohtaiset varajäsenet. Yhtymäkokous valitsee myös tilintarkastajan samaksi toimikaudeksi.

2.2 Koulutuskuntayhtymän tehtävä

Perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän tehtävänä on järjestää laadukasta ammatillista- ja lukiokoulutusta, aikuisten perusopetusta, vapaan sivistystyön koulutusta sekä koulutustehtävään läheisesti liittyvää muuta toimintaa. Tarjoamme opiskelijoille hyvät valmiudet työelämään, jatko-opintoihin ja elinikäiseen oppimiseen. Kehitämme koulutuspalveluitamme yksilön, yhteisön ja alueen työelämän tarpeisiin.

Tehtäviensä toteuttamiseksi kuntayhtymä hallinnoi ammatillisia oppilaitoksia ja lukioita sekä kansalaisopistoa. Yhtymäkokouksen päätöksellä kuntayhtymän ylläpidettäväksi voidaan ottaa myös muita koulutusta ja valmennusta järjestäviä oppilaitoksia ja muita tahoja.

Kuntayhtymä on osakkaana perustamassaan ja omistamassaan Vanaja Koulutus Oy:ssä, mikä hoitaa kuntayhtymän koulutustehtävää ensisijaisesti kilpailluilla markkinoilla. Lisäksi kuntayhtymä voi olla jäsenenä tai osakkaana yhteisöissä ja organisaatioissa, jotka toteuttavat kuntayhtymän tarkoitusperiin liittyviä toimintoja.

2.3 Koulutuksen järjestämisluvat

Koulutuskuntayhtymä Tavastia voi toteuttaa toisen asteen ammatillista koulutusta ensisijaisesti Kanta-Hämeen maakunnassa ja Etelä-Pirkanmaalla sijaitsevissa jäsenkunnissaan, lukiokoulutusta Hämeenlinnan kaupungin ja Hattulan kunnan alueilla sekä vapaata sivistystyötä Hämeenlinnan seudun kunnissa. Ammatillisen koulutuksen järjestämislupaan sisältyvän koulutustehtävämäärittelyn mukaan ammatillisen koulutuksen vuotuinen opiskelijatyövuosimäärä on vuonna 2019 vähintään 2145 opiskelijatyövuotta. Lukiokoulutuksen järjestämisluvassa ei ole opiskelijamäärärajoituksia.

Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan mukaan koulutuskuntayhtymä voi järjestää ammatillista koulutusta oppisopimusmuotoisena kaikissa tutkinnoissa. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluvassa on Koulutuskuntayhtymä Tavastialle annettu erityistehtävät työvoimakoulutukseen, vankilakoulutukseen ja laajennettuun oppisopimuskoulutukseen. Koulutuksen järjestäjällä on myös oikeus järjestää ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta, Valma.

Koulutuskuntayhtymän hallitus päättää vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelmaan liittyen ammattiopiston koulutustarjonnan tutkintokohtaisista määristä ja lukiokoulutuksen aloittavien opiskelijoiden paikkamääristä lukioittain.

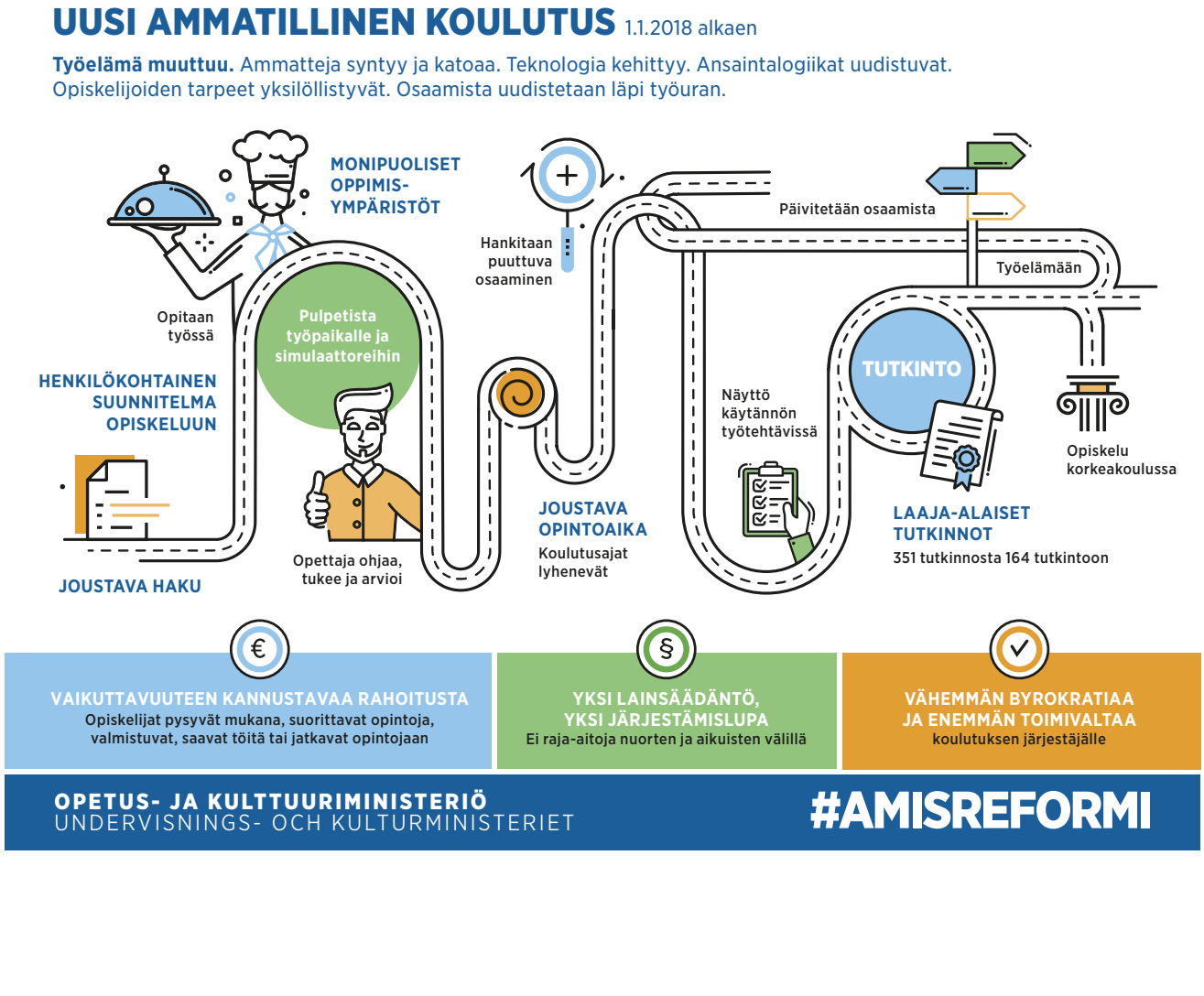
2.4 Ammatillisen koulutuksen reformi

Maan hallitus on laatinut hallitusohjelman, mikä sisältää yhtenä kärkihankkeena ammatillisen koulutuksen reformin. Ammatillisen koulutuksen reformia tukeva lainsäädäntö on hyväksytty eduskunnassa syksyllä 2017 ja se tuli voimaan vuoden 2018 alusta. Lukiokoulutuksesta ja vapaasta sivistystyöstä ei ole hallitusohjelmassa mainintaa.

2.5 Jäsenkuntien esittämät painopisteet

Hattulan kunta

- Ammatillisen koulutuksen reformin kriittinen tarkastelu.
- Yritysyhteistyö hattulalaisten yritysten kanssa.

- Parolan lukion pedagoginen kehittäminen lukiouudistuksessa ja paikalliset erityispiirteet huomioiden. Erityislinjan selvittäminen.
- VOP kiinteäksi osaksi kuntayhtymää ja sen talouden turvaaminen.
- Yhteistyön lisääminen Hamkin kanssa.

Janakkalan kunta

- Yhteistyö alueen peruskoulujen kanssa tärkeää.
- Oppilaille ja huoltajille tutustumismahdollisuuksia ja ajankohtaista tietoa. Linja-autokyydityksetmyös jatkossa. Avoimien ovien päivä.
- Opinto-ohjaajien käynnit esittelemässä ammatillisia osastoja ja yhteishakuun liittyviä asioita 9-luokkien oppitunneilla ja vanhempainillassa. Säännölliset yhteistyöpalaverit.
- Nuoten työpaja (Kino) yhteistyössä Tavastialla merkittävä rooli ja oppilaitoksen mukanaolo on välttämätöntä.
- Täytettävä nuoriso- ja koulutustakuun vaatimukset myös jatkossa.
- Taloudenpito on ollut vastuullista ja asiantuntevaa. Jatkossakin varauduttava koulutuksessa tapahtuviin muutoksiin. Taloutta on sopeutettava siten, että tulot riittävät kattamaan menot.

Hämeenlinnan kaupunki

- Koulutuskuntayhtymä Tavastian tulee huomioida strategian ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2019 - 2021 valmistelussa Hämeenlinnan kaupungin omistajapoliittisissa linjauksissa (KV 14.5.2018 § 57) Koulutuskuntayhtymä Tavastialle määritellyt pitkän tähtäimen tavoitteet.
- Kuntayhtymän tulee kiinnittää huomiota lukion vetovoimaisuuden kehittämiseen.
- Kuntayhtymän tulee osaltaan huolehtia siitä, että jokaiselle perusopetuksen päättävälle nuorelle voidaan osoittaa opiskelupaikka ja turvata toisen asteen tutkinnon suorittaminen. Toisen asteen tutkinnon suorittaminen ehkäisee merkittävästi syrjäytymistä.
- Vanajaveden Opiston toimintaa tulee olla tarjolla eri puolilla kaupunkia, huomioiden pitäjät.
- Vuoden 2018 palveluverkkopäätös tulee ottaa huomioon.

Urjalan kunta

Toivomus lasialan koulutuksen jatkamisesta Nuutajärven lasikylässä ainakin niin kauan, kuin koulutukselle on kysyntää ja opiskelijoita.

2.6 Koulutuksen järjestäjän strategiset linjaukset

Kuntayhtymän strategia ja sitä täydentävät ohjelmat on uudistettu vuoden 2017 aikana. Kuntayhtymän strategia sisältää vision, toiminta-ajatuksen, arvot ja palvelulupaukset.

Visio

Tulevaisuuden Tekijät Tavastiasta

Toiminta-ajatus on esitetty kohdassa 2.2

Arvot

Vaikuttavuus

Panostamme osaamiseen, tulevaisuuden taitoihin ja elinikäiseen oppimiseen. Tuemme opiskelijoidemme fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin kehittymistä. Vaikutamme osaltamme alueen, työelämän ja yhteiskunnan kehittämiseen.

Vastuullisuus

Toimimme oikeudenmukaisesti, taloudellisesti ja turvallisesti kantaen oman vastuumme yhteiskunnasta ja kestävästä kehityksestä. Tarjoamme opiskelijoillemme joustavia opintopolkuja erilaisissa oppimisympäristöissä.

Kumppanuus

Toimimme aktiivisessa yhteistyössä kuntayhtymän, oppilaitosten, työelämän, omistajakuntien ja muiden sidosryhmien kanssa asiakkaan parhaaksi. Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus ovat osa arkeamme.

Uskallus

Opimme uutta ja uudistumme, kokeilemme ja kehitymme, onnistumme ja opimme virheistä

Palvelulupaukset

- Tavastiassa tarjoamme opiskelijalle yksilöllisen opintoväylän ja moniammatillisen tuen matkalla tulevaisuuden tekijäksi.
- Tavastiassa tarjoamme opiskelijalle hyvät valmiudet työelämään ja jatko-opintoihin sekä eväitä elämään ja elinikäiseen oppimiseen.
- Tavastian koulutustarjonnassa ja koulutusten toteutuksessa hyödynnämme aktiivisesti kuntayhtymän monimuotoisuutta, verkostoja ja kansainvälisyyttä.
- Tavastiassa reagoimme asiakkaiden tarpeisiin ennakoiden, luovasti ja joustavasti.

3. Koulutuskuntayhtymä

3.1 Organisaatio 1.1.2018

Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Yhtymäkokous

Yhtymähallitus

Kuntayhtymän johtaja

Henkilöstöhallinto

Markkinointi ja viestintä
Viestintäpäällikkö Outi Ruo

Vanaja Koulutus Oy:n hallitus

Ammattiopisto Tavastia

Rehtori Heini Kujala

1. **Kauppa ja tietojenkäsittely, matkailu ja puhtauspalvelut**
   Koulutuspäällikkö Tuovi Korkeakoski
2. **Kone, metalli ja sähkö**
   Koulutuspäällikkö Teemu Vepsäläinen
3. **Pintakäsittely, auto ja logistiikka**
   Koulutuspäällikkö Riikka Riihimäki
4. **Rakennus, maanmittaus, talotekniikka ja kiinteistöpalvelut**
   Koulutuspäällikkö Rauno Argillander
5. **Ravintola, catering ja elintarvike**
   Koulutuspäällikkö Merja Kytöaho
6. **Sosiaali ja terveys 1**
   Koulutuspäällikkö Pirjo Saarela
7. **Sosiaali ja terveys 2**
   Koulutuspäällikkö Irmeli Elo
8. **Taideteollisuus-, tekstiili- ja muoti-, hius- ja kauneudenhoitoala sekä valmistavat koulutukset**
   Koulutuspäällikkö Minna Leminen
9. **Yhteiset tutkinnon osat ja aikuisten perusopetus**
   Koulutuspäällikkö Untamo Ansaharju
10. **Opintotoimisto**
    Opintopäällikkö Kirsi Siirilä

Vanaja Koulutus Oy

Toimitusjohtaja Arto Ruhala

Täydennyskoulutus
Kotoutumiskoulutus
Työelämäpalvelut

Kehitysjohtaja
Arto Ruhala

Hankkeet
Kansainvälisyys
Työelämäpalvelut

HENKILÖKUNTA

a Jouni Haajanen

ohela

Vanajaveden Opisto

Rehtori Outi Itäluoma

Apulaisrehtori Kari Koski

Toimistopäällikkö Marja Hänninen

Lukiokoulutus

Kaurialan lukio
Rehtori Tuomo Iltanen
Apulaisrehtori Jussi Mestari

Lammin lukio
Rehtori Esa Kähkönen
Apulaisrehtori Jouko Töyry

Hämeenlinnan lyseon lukio ja aikuislinja
Rehtori Pieta Tukkimäki-Hildèn
Apulaisrehtori Tiina Kivinen

Parolan lukio
Rehtori Reijo Järvinen
Vararehtori Tiina Peltola

Kuntayhtymäpalvelut

Talousjohtaja Reijo Lehtonen

1. **IT-palvelut**
   It-päällikkö Petri Nuorteva
2. **Kiinteistöpalvelut**
   Kiinteistöpäällikkö Jarmo Niinimäki
3. **Opiskelijapalvelut**
   Opiskelijapalvelupäällikkö Päivi Kortesniemi
4. **Ravitsemis- ja siivouspalvelut**
   Ravitsemispäällikkö Terhi Koivisto

Taloushallinto
Laskentapäällikkö Riikka Ingström

A JA OPISKELIJAT

3.2 Koulutuskuntayhtymän tuloskortti

Koulutuskuntayhtymässä toiminnan suunnittelun apuvälineenä käytetään tuloskortteja ja niistä johdettuja aikataulutettuja ja vastuutettuja työsuunnitelmia.

Tavastian palvelulupaus	Tavastiassa tarjoamme opiskelijalle yksilöllisen opintopolun ja moniammatillisen tuen matkalla tulevaisuuden tekijäksi	Tavastiassa tarjoamme opiskelijalle hyvät valmiudet työelämään ja jatko-opintoihin sekä eväitä elämään ja elinikäiseen oppimiseen	
Opiskelijat	Wilman erilaisten mahdollisuuksien hyödyntäminen, esim. yhteiskäyttö Moodlen kanssa, ja päivittäiskäytön varmistaminen LU, AOT Opiskelijan osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mahdollisuuksien lisääminen LU, AOT	Ohjaus- ja tukipalvelujen sekä uraohjauksen kehittäminen ja markkinointi AOT, LU Opiskelijoiden yrittäjyysosaamisen, kestävän kehityksen toiminnan ja työelämäyhteistyön vahvistaminen	
Aluevaikuttavuus	Yhteistyön tiivistäminen huoltajien kanssa AOT, LU	Alueellinen yhteistyö uraohjauksessa ja yrittäjyyskoulutuksessa Opiskelijoiden työelämävalmiuksien vahvistaminen AOT, LU	
Organisaation toiminta	Tavastian Primuksien pääkäyttäjyyden yhdistäminen ja mittaritiedon hyödyntäminen Opetuksen integroinnin kehittäminen, yto ja ammatilliset AOT Kriisiviestinnän kehittäminen ja ohjeiden täsmentäminen	Perusopetuksen roolin selventäminen osana ammattiopistoa AOT	
Talous ja puitteet	Kiinteistöjen turvallisuuteen ja toimivuuteen panostaminen, esim. rakennuskohtaiset turvallisuusvastuut	Kestävän kehityksen kriteerien painottaminen hankinnoissa Kierrätyksen monipuolistaminen	

Hyvinvoiva henkilöstö		
	Henkilöstön osaamisen tunnistaminen, osaamistarpeiden ennakointi ja tiimin osaamisen suunnitelmallinen vahvistaminen osana kehityskeskustelua Markkinointi- ja myyntiosaamisen kehittäminen Wilman ja Moodlen käytön osaamisen lisääminen (AOT) Sijaisuuksien määrittely avaintehtävien osalta Tiimi- ja yhteisopettajuuden lisääminen LU, AOT Sähköisen perehdyttämisen mallin kehittäminen	

Tuloskortin tavoitteet eli palvelulupaukset tulevat kuntayhtymän strategiasta. Lisäksi tuloskorttia laadittaessa otetaan huomioon valtiovallan linjaukset, mm. ammatillisen koulutuksen reformi, Tavastian toimintaohjelmat, omistajakuntien lausunnot, opiskelija-, työelämä- ja henkilöstökyselyiden tulokset ja kehityskeskustelujen yhteenveto.

	Tavastian koulutustarjonnassa ja koulutusten toteutuksessa hyödynnämme aktiivisesti kuntayhtymän monimuotoisuutta, verkostoja ja kansainvälisyyttä	**Tavastiassa reagoimme asiakkaiden tarpeisiin ennakoiden, luovasti ja joustavasti**
	Joustavat opintomahdollisuudet koulutuskuntayhtymän oppilaitosten kesken Opiskelun mahdollistaminen ajasta, paikasta ja opiskelumenetelmästä riippumatta Kansainvälisyyden vahvistaminen, esim. KV-vaihtojen huomioiminen opinnoissa	Opiskelijoiden osallistaminen toiminnassa Opintojen modulointi ja laaja-alainen hyödyntäminen AOT
	Yhteistyö kaupungin ja maakunnan toimijoiden kanssa alueen elinvoiman vahvistamiseksi Ennakointitoiminnan vahvistaminen AOT, OY HAMK-yhteistyö jatko-opintopolun vahvistamiseksi AOT, LU	Täydennyskoulutuksien räätälöiminen ja tuotteistaminen, markkinointi ja myynti OY, VOP, AOT Tavastian koulutusten imagon vahvistaminen Alueen uusien yritysten huomioiminen
	Kansainvälisyystoiminnan yhteistyön hyödyntäminen Koulutuskuntayhtymän oppilaitosten yhteistyön laajentaminen	Työelämäverkostojen hyödyntäminen opetuksessa Markkinoinnin tehostaminen eri kanavissa Kesäajan opintojen mahdollistaminen, esim. abikurssit, oppisopimus
	Tilojen käytön tehostaminen ja tilojen ulkopuolisen vuokrauksen lisääminen	Yrityskoulutusten lisääminen Palveluverkkopäätöksen huomioiminen talouden suunnittelussa

		• Tiedottaminen – viikkotiedote, henkilöstöinfojen streemaus, viestinnän jalkautus ja IMSin kehittäminen palvelumuotoilulla • Henkilöstön vaikutusmahdollisuudet edustajien kautta • Oman työn johtaminen –muuttuva opettajuus valmennusohjelma (TSR) • Osaamisvajeen tunnistaminen ja tunnustaminen – chat-kanava • Työnkierto mahdollisuus ja projektitöitä tarjolle • Positiivinen palaute – hymykanava Teamsissa • Henkilöstön osallistuminen tilasuunnitteluun • Toimivat työkalut – tietokone leasing ja kalusteet • Ohjelmistojen käyttötuki ja opastus – it-palvelut • Kehittämiskohde varhaisen välittämisen mallista ja häirinnän hallinnan mallista • Tyhy-tarjontaan lisäksi 2 retkeä vuodessa ja keväisin liikuntapäivä • Työhyvinvointikortin suorittaminen • Pedakahvilan järjestäminen • Kokousten alkuun onnistumisten jakamista • Päälliköiden (AOT) muutosjohtajuus-koulutus

3.3 Mittarit

Koulutuskuntayhtymä Tavastian toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta mitataan alla esitetyillä mittareilla. Mittareiden tavoiteluvut ja -tasot vuodelle 2019 on esitetty taulukossa.

OPISKELIJAT	
Koulutuksen vetovoimaisuus	
Ammattiopisto	Ensisijaiset hakijat / aloituspaikka • Yhteishaku 1,1 • Valma 1,1 Hakijat, hakemusten määrä • Jatkuva haku, perustutkinnot 700 • Jatkuva haku, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot 300 • Perusopetus 60
Lukiot	Lukiokoulutuksessa ensisijaisten hakijoiden määrä 0,9 hakijaa/aloituspaikka
Vanajaveden Opisto	Ka-ryhmäkoko 14
Opiskelijamäärä	
Ammattiopisto	Aloittavat opiskelijat Valtionosuus yhteensä 1 325 • josta perustutkinnot 1 030 • josta Valma 45 • josta ammatti- ja erikoisammattitutkinnot 250 Opiskelijavuodet, painottamaton Valtionosuus yhteensä 2 313 • perustutkinnot ja Valma 2 040 • ammatti- ja erikoisammattitutkinnot 272 • henkilöstökoulutus 1 Opiskelijavuodet, painotettu Valtionosuus yhteensä 2 474 • josta erityisen tuen korotus 139 • josta majoitus 25 Vanaja Koulutus Oy, opiskelijavuodet • työvoimakoulutus 9 • täydennyskoulutus 17 Perusopetus 2 800 kurssia
Lukiot	Lukiokoulutuksen aloituspaikat 464 Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä, päivälukio 1241 Lukiokoulutuksen opiskelijamäärä, aikuislinja 60
Vanajaveden Opisto	Opiskelijamäärä (hlö kerran laskettuna) 10 500 Kurssilaisten määrä (Vaos) 22 000 Opiskelijoiden osuus väestöstä 11,2 %

Palautteet	
Ammattiopisto	ARVO • vastausprosentti 82 %, keskiarvo 3,8 OPAL • vastausprosentti 80 %, keskiarvo 3,9 Täydennyskoulutus • keskiarvo 4,0 Työelämäpalaute • 595 kappaletta, keskiarvo 3,9
Lukiot	Vuonna 2019 laaditaan lukioille uusi opiskelijakysely, koska ammattiopisto siirtyy käyttämään valtakunnallista opetushallituksen laatimaa kyselyä.
Vanajaveden Opisto	Kurssipalautteiden keskiarvo 4,45
Opintojen keskeyttäminen	
Ammattiopisto, eronneet	Perustutkinnot 6,3 % Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot 6,5 %
Lukiot	3,8 %
Läpäisy, tuloksellisuus	
Ammattiopisto	Läpäisy • Vuonna 2016 perustutkinnon aloittaneista tutkintonsa vuoden loppuun mennessä läpäisseiden määrä 72,6 % Tuloksellisuus, opiskelijavuodet / tutkinto • perustutkinnot 2,9 • ammatti- ja erikoisammattitutkinnot 1,9
Tutkinnot	
Ammattiopisto	Perustutkinnot 676 Ammattitutkinnot 99 Erikoisammattitutkinnot 44 Todistus tutkinnon osista 146 Ylioppilastutkinnot 20 Perusopetuksen päättötodistus 57
Ylioppilastutkinnot	
Lukiot	Yhteensä 435 Kauriala 165 Lyseo 162 Aikuislinja 18 Lammi 36 Parola 54
Näytöt työelämässä	
Ammattiopisto	Näytöistä suoritettu työelämässä 82 %
ALUEVAIKUTTAMINEN JA KUMPPANUUS	
Kansainvälisyys	
Ammattiopisto Lukiot	Lähtevät opiskelijat 86 Lähtevät opiskelijat 150
Opetustoiminnan laajuus	
Vanajaveden Opisto	Vaos-tuntien määrä 33 500
ORGANISAATION TOIMINTA	
Hankkeet	
	Uusien hankkeiden määrä 10 kpl ja liikevaihto 1,2 M€

HENKILÖSTÖ		
Henkilöstön tyytyväisyys		
	3,8 3,9 3,8 3,9	Ammattiopisto Kuntayhtymäpalvelut ja muut palvelut Lukiot Vanajaveden Opisto
TALOUS JA PUITTEET		
Budjetin toteutuminen		
	Kuntayhtymän vuosikate x euroa Vanajaveden Opiston vuosikate 0 euroa	
Energian kulutus		
	kWh, säästö 2 % ed. vuodesta suhteutettuna käytössä oleviin tiloihin	
Veden kulutus		
	m^3, säästö 2 % ed. vuodesta suhteutettuna käytössä oleviin tiloihin	
Vanaja Koulutus Oy:n liikevaihto		
	1,07 milj.€	

4. Ammattiopisto Tavastia

4.1 Yleistä

Ammattiopisto Tavastia järjestää tutkintotavoitteista ammatillista koulutusta perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin sekä näiden tutkinnon osiin. Sen lisäksi järjestetään ammatilliseen koulutukseen valmentavaa koulutusta ja maahanmuuttajien perusopetusta. Täydennyskoulutusta ja ei-tutkintotavoitteista työvoimakoulutusta järjestetään Vanaja Koulutus Oy:n kautta.

Järjestämisluvassa opiskelijavuosien vähimmäismäärä on 2 145. Järjestämisluvassa annetaan oikeus työvoimakoulutuksen, laajennetun oppisopimuksen ja vankilaopetukseen järjestämiseen. Lisäksi kuntayhtymällä on oikeus toimia kuorma- ja linja-autonkuljettajien perustason ammattipätevyyskoulutusta ja jatkokoulutusta antavana koulutuskeskuksena.

Ammattiopistossa on yhdeksän opetuksen osastoa sekä opintotoimisto.

Ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö muuttui vuoden 2018 alussa. Lainsäädännön ohella tutkinnot uudistuivat. Reformin toimeenpano, uusi opiskelijahallinto-ohjelma sekä opettajien vuosityöaikaan siirtyminen vaativat ponnisteluja tulevinakin vuosina.

Ammatillisen koulutuksen uudistumisen tavoitteena on ammatillisen koulutuksen osaamisperusteisuuden ja työelämälähtöisyyden vahvistaminen. Opiskelijoiden henkilökohtaisia polkuja tuetaan muun muassa laatimalla jokaiselle opiskelijalle henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, HOKS. Se sisältää mm. aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen, ohjaus- ja tukipalvelut sekä urasuunnitelman. HOKSissa suunnitellaan osaamisen osoittaminen, tutkintokoulutus ja siihen liittyvä työpaikalla järjestettävä koulutus, joka voidaan joustavasti toteuttaa joko koulutus- tai oppisopimuksella. HOKSissa suunnitellut ohjaus- ja tukipalvelut voivat olla opiskeluvalmiuksia tukevia opintoja tai erityistä tukea. Erityisen tuen antamisesta tehdään päätös.

4.2 Ammatilliset perustutkinnot

Ammattiopisto Tavastiassa järjestetään tutkintokoulutuksena 20 ammatillista perustutkintoa. Ne on lueteltu liitteessä 1. Kokonaisten tutkintojen lisäksi on mahdollista opiskella tutkinnon osia omien tarpeiden ja valmiuksien mukaan.

Perustutkinnon perusteet muuttuivat 1.8.2018. Ammatillisen perustutkinnon laajuus säilyy 180 osaamispisteenä. Tutkinto koostuu jatkossa 145 osaamispisteen laajuisista ammatillisista tutkinnon osista ja 35 osaamispisteen laajuisista yhteisistä tutkinnon osista. Osaamispisteiden suorittaminen ei ole aikasidonnaista. Osaamispisteet määräytyvät sen mukaan, mikä on niihin sisältyvän osaamisen kattavuus, vaikeusaste ja merkittävyys.

Peruskoulun päättäneet ja muut vailla toisen asteen tutkintoa olevat hakevat opiskelijaksi yhteishaun kautta. Yhteishaun lisäksi koulutukseen on mahdollista hakea viidesti vuodessa jatkuvassa haussa. Ohjauspisteessä voi hakea ohjatun haun kautta myös muina aikoina. Esimerkiksi oppisopimuskoulutuksen tai työvoimakoulutuksen voi aloittaa joustavasti lukuvuoden aikana.

Ammattiopisto Tavastian opiskelijoilla on mahdollisuus opiskella ammatillisen perustutkinnon ohella lukio-opintoja ja suorittaa ammatillisen perustutkinnon lisäksi ylioppilastutkinto. Kahden tutkinnon suorittajiksi voivat hakea tietyissä tutkinnoissa ammatilliseen perustutkintoon valitut opiskelijat.

Perustutkinnot arvioidaan 1.1.2018 jälkeen aloittavien osalta arviointiasteikolla 1-5.

4.3 Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa osoitetaan työelämän tarpeiden mukaisesti kohdennettua ammattitaitoa. Ammattitutkinnoissa se on perustutkintoa syvällisempää ja kohdistuu rajatumpiin työtehtäviin, erikoisammattitutkinnoissa ammattitaito on ammattitutkintoa syvällisempää ammatin hallintaa tai monialaista osaamista.

Ammattiopisto Tavastiassa on järjestämislupa 21 ammattitutkintoon ja 12 erikoisammattitutkintoon. Ammatti- ja erikoisammattitutkintojen laajuus määritellään tutkintouudistuksen jälkeen osaamispisteinä. Ammattitutkinnot ovat laajuudeltaan 120-180 osaamispistettä ja erikoisammattitutkinnot 160-210 osaamispistettä. Kokonaisten tutkintojen lisäksi on mahdollista opiskella tutkinnon osia omien tarpeiden ja valmiuksien mukaan. Ammattiopisto Tavastian järjestämisluvassa olevat ammatti- ja erikoisammattitutkinnot on lueteltu luvussa 17.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot arvioidaan arviointiasteikolla hyväksytty / hylätty.

4.4 Valma-koulutukset

Ammattiopisto Tavastiassa on ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen, Valma-koulutuksen, järjestämislupa. Koulutuksen laajuus on 60 osaamispistettä. Sitä järjestetään ryhmämuotoisena ja yksilöllisinä opintopolkuina. Val-

ma-koulutusta tarjotaan myös niille opiskelijoille, jotka keskeyttävät perustutkinnon suorittamisen.

4.5 Aikuisten maahanmuuttajien perusopetus

Aikuisten maahanmuuttajien perusopetus on tarkoitettu oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille, jotka tarvitsevat perusopetuksen päättötodistuksen ja opiskeluvalmiuksia jatkaakseen toisen asteen koulutukseen. Perusopetus on jaettu alku- ja päättövaiheeseen. Opetus voi sisältää tarvittaessa myös luku- ja kirjoitustaitovaiheen.

4.6 Työelämäyhteistyö

Vahva ja monipuolinen työelämäyhteistyö on ammatillisen koulutuksen järjestämisen edellytys.

Työelämäyhteistyön keskeisimmät muodot ovat

- työpaikalla järjestettävä koulutus: koulutussopimukset ja oppisopimukset
- opiskelijoiden osaamisen osoittaminen työelämässä (näytöt)
- tutkintokoulutuksen sisällön kehittäminen sekä ohjaamisen ja arvioinnin kehittäminen
- yhteistyön vahvistaminen opiskelijoiden työelämässä tarvittavan osaamisen lisäämiseksi
- työpaikkaohjaajien perehdytys ja koulutus
- työelämän toimijoiden vierailut oppilaitoksessa
- opiskelijoiden vierailut työelämässä
- projektioppiminen työelämässä
- laajennettu oppisopimus
- koulutustarve-ennakointi
- opiskelijoiden työllistymisen tukeminen
- työelämän henkilöstön kehittäminen ja osaamistarpeisiin vastaaminen yhteistyössä Vanaja Koulutus Oy:n kanssa

4.7 Osastojen sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Kauppa ja tietojenkäsittely, matkailu ja puhtauspalvelut – Kruuppi

- Tiimiopettajuuden ja valmentavan opettajuuden vahvistaminen, uusien tutkinnon perusteiden haltuunotto
- Oman ammattialan ja eri ammattiryhmien työelämässä tarvittavien tietojen ja taitojen päivittäminen
- Erityisopetuksen työkalujen antaminen kaikille opettajille, maahanmuuttajaopiskelijoiden opintojen ohjaamisen vahvistaminen
- Verkko-opetuksen kehittäminen
- Koulutusten markkinointiin panostaminen

Kone, metalli ja sähkö – Komesä

- Moodle oppimisympäristön rakentaminen
- Tutkintorakenteen parempi soveltaminen
- Wilman hallinta
- Työelämäyhteistyön vahvistaminen ja koulutusten markkinointi
- Työhyvinvoinnin lisääminen

Pintakäsittely, auto ja logistiikka – Prolog

Kaikki tavoitteet ovat osa OpePro-pedagogisen tiimiosaamisen koulutusta, joka toteutetaan osin verkko-opintoina Moodlessa.

- Oman pedagogisen työotteen reflektointi yksin ja tiimissä: mittarina kolmen osaamismerkin suorittaminen
- Digitaalisen oppimisalustan käyttöönotto ja mediaosaamisen vahvistaminen
- Työhyvinvoinnin lisääminen vahvistamalla luopumisosaamista

Rakennus, maanmittaus, talotekniikka ja kiinteistöpalvelut – RakMaLvi

- Digitaalisen oppimisalustan käyttöönotto ja mediaosaamisen vahvistaminen
- Alojen yhteistoiminta, opetuksen integrointi ja opettajien yhteistyön kehittäminen edelleen
- Työelämäpalautteiden hankinta

Ravintola, catering ja elintarvike – RaCE

- Ravintola-, catering- ja elintarvikealan noste/markkinointi
- Ryhmämuotoisesta ajattelusta irti päästäminen: minun opiskelijat > meidän opiskelijat, omat polut hallintaan
- Toimivaan tiimityöskentelyyn tähtääminen: työnkierto, benchmarkkaus, päivä opiskelijana

Sosiaali ja terveys 1 ja 2

- Toteutussuunnitelmien laatiminen
- Pedagogiikan kehittäminen (työelämäprojektit, menetelmäosaaminen, yhteisopettajuus, laajennetut opintokäynnit, yksilölliset polut, erityisen tuen toteuttaminen)
- Työssäjaksamisen vahvistaminen

Taideteollisuus-, tekstiili- ja muoti-, hius- ja kauneudenhoitoala sekä valmentavat koulutukset – Kätevä

- Taideteollisuus- ja Tekstiili- ja muotialan yhteisten opintosisältöjen opetuksen toteuttamisen kehittäminen edelleen
- Kiltakoulumallin käyttöönotto hiusalalla
- Tiimiopettajuuden käytännön toimintatapojen kehittäminen
- Koulutusten markkinoinnin uudistaminen ja tehostaminen
- Lukion käsityödiplomin suunnittelu

Yhteiset tutkinnon osat ja aikuisten perusopetus– Yto

- Opiskelijoiden poluttamisen mahdollistaminen perusopetuksessa
- Perusopetuksessa opettavien opettajien perehdyttäminen maahanmuuttajien perusopetukseen
- Oppimisympäristöjen suunnitelmallinen kehittäminen perusopetuksessa
- Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosessin selkiyttäminen ja käyttöön ottaminen
- Suunnitelman laatiminen yhteisten tutkinnon osien opetuksen ja ohjaamisen järjestämiseksi ammatillista kasvua tukevaksi, mm työpaja- ja pienryhmäopetuksen kehittäminen yhteistyössä ammatillisten osastojen kanssa
- Yksilöllisten opintopolkujen toteuttamisen mahdollistaminen verkkokurssien ja muiden itsenäistä opiskelua tukevien oppimismenetelmien avulla
- Kahden tutkinnon opintojen kehittäminen ja tietoisuuden lisääminen siitä
- HOKSin ja erityisen tuen suunnitelman toteuttaminen käytännössä

Opintotoimisto

- Arkistoinnin ja tietosuoja-asioiden täsmentäminen opintotoimiston kannalta
- Primuksen ja Wilman käyttömahdollisuuksien monipuolinen hyödyntäminen: lomakkeet, tulosteet, laskutus, herätteet ja haut
- Hyvinvoiva osasto

5. Lukiokoulutus

5.1 Toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohdat

”Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi koulutuksen tulee tukea opiskelijoiden edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen elämänsä aikana. Nuorten lukiokoulutuksessa tulee olla yhteistyössä kotien kanssa.” (Lukiolaki 629/1998, 2 §)

Kuntayhtymä järjestää lukiokoulutusta seuraavissa lukioissa; Kaurialan lukio, Lammin lukio, Hämeenlinnan lyseon lukio, jossa on myös aikuislinja, sekä Parolan lukio. Kaurialan lukion ja Hämeenlinnan lyseon lukion oli tarkoitus yhdistyä yhdeksi lukioksi, Tavastian lukioksi. Tavastian lukion oli määrä aloittaa toimintansa Hattelmalantien kampusalueen G-rakennuksessa ja sen yhteyteen rakennettavassa uudisosassa lukuvuoden 2018-2019 alusta. Hämeenlinnan kaupungin valtuuston päätöksestä koskien Tavastian lukion kaavamuutosta tehtiin kuitenkin valitus hallinto-oikeuteen. Näin rakennushanke viivästyi vuodella. Valituksen käsittelyn aikana Hämeenlinnan kaupunki käynnisti uudestaan palveluverkkoselvityksen, mihin päätettiin sisällyttää myös kantakaupungin alueella toimivat lukiot. Palveluverkkoselvityksen lopputuloksena päätös Tavastian lukiosta peruttiin ja Kaurialan lukio sekä Hämeenlinnan lyseon lukio jatkavat toimintaansa nykyisissä kiinteistöissä. Hämeenlinnan lyseon lukion kiinteistö tarvitsee kuitenkin peruskorjauksen ja Lyseon lukio muutti väistötiloihin sisäilmaongelmien vuoksi Hattelmalantien kampusalueelle lukuvuoden 2018-2019 alusta.

Hämeenlinnan lyseon lukion ohella myös Lammin lukiossa on kärsitty sisäilmaongelmista. Pasaapelin rakennuksessa on tehty vuosina 2016-2017 sisäilma- ja kosteusteknisiä tutkimuksia. Tutkimusten perusteella edessä on laaja peruskorjaus tai uudisrakennus. Kesällä 2017 on tehty kiireellisimpiä korjaustoimenpiteitä. Keväällä 2018 tehtiin sisäilmanlaadun mittaus, jonka mukaan sisäilman laatu on mikrobien osalta normaali. Samoin vuoden 2018 alussa tehtiin henkilöstölle oirekysely, joka osoittaa, että henkilöstö oireilee Pasaapelin rakennuksessa. Korjaustoimenpiteitä on jatkettu kesällä ja syksyllä 2018.

Opetushallituksen valmistelemat uudet lukiokoulutuksen perusteet otettiin käyttöön syksyllä 2016. Lukion oppimäärän laajuus säilyi kolmena vuotena ja 75 kurssina. Uudistuksen tavoitteena on yleissivistyksen vahvistaminen sekä laaja-alaisemman osaamisen kehittäminen. Lukion oppimäärän suorittaminen edellyttää jatkossakin kaikkien lukion oppiaineiden opiskelua. Lukion uudistamiseksi on käynnistetty laajapohjainen kehittämishanke – Uusi lukio.

Lukiokoulutuksen lainsäädäntö muuttuu vuoden 2019 aikana. Elokuun alussa tulevat voimaan uudistettu lukiolaki ja laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä. Näiden muutosten valmistelu on jo aloitettu lukiokoulutuksessa, ja jatkuu vuoden 2019 aikana.

Toimintavuonna 2019 lukiokoulutuksen taloudellinen tilanne vaikeutuu entisestään. Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) lukiokoulutuksesta maksama yksikköhintaraha laskee ensi vuonna 2,8 % vuoden 2018 tasosta. Lukioiden kokonaisopiskelijamäärä myös vähentyy edelleen, vaikka hakijamäärän ennakoidaan pysyvän vuoden 2018 tasolla. Alle 18-vuotiaiden lukio-opiskelunsa aloittaneiden opiskelijamäärätavoitteeksi on talousarviossa asetettu 1241 (1288) opiskelijaa. Hämeenlinnan lukioiden osalta ensi vuodelle budjetoitu tappio on 800 000 € ja Parolan lukion osalta 360 000 €. Hämeenlinnan kaupunki on varannut puolet kyseisestä summasta ja Hattulan kunta ovat varannut kyseisen summan omaan talousarvioesitykseensä.

Oman haasteensa lukiokoulutuksessa aiheuttaa ensi vuonna siirtyminen sähköisiin ylioppilaskirjoituk-

siin kaikkien kirjoitettavien aineiden osalta ja uusi, vuonna 2016 käyttöönotettu lukion opetussuunnitelma. Tämä edellyttää koko opettajakunnan it-koulutuksen jatkamista ja vertaistukea sähköisiin oppimisympäristöihin. Hämeenlinnan lukioissa opiskelevat tuovat omat tietokoneet kouluun ja Parolan lukiossa opiskelevat saavat tietokoneet käyttöönsä koulun puolesta vuosittaista käyttömaksua vastaan.

Uuden lukiolain mukaan opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen ja jokaiselle laaditaan oma opintosuunnitelma. Lukioille tulee myös jälkiohjausvelvoite lukion päättäneille opiskelijoille. Nämä uudistukset tulevat kohdentamaan taloudellisia resursseja erityisopetukseen ja opinto-ohjaukseen. Lisäksi lukiokoulutuksen tavoitteena on uuden lukiolain mukaisesti lisätä työelämä- ja yrittäjyysosaamista sekä yhteistyötä ammattikorkeakoulun ja tiedekorkeakoulun kanssa. Paikallisesti lisätään myös yhteistyötä toisen asteen ammatillisen koulutuksen kanssa, mihin antaa oivan mahdollisuuden Hämeenlinnan lyseon lukion sijoittuminen Hattelmalantien kampusalueelle. Yhteistyöllä lisätään lukiolaisen mahdollisuuksia tehdä yksilöllisen opintopolun valintoja yli oppilaitosasterajojen ja sitä kautta valmentautua ja tutustua lukion jälkeiseen opiskelumaailmaan ja sen asettamiin haasteisiin. Lisäksi lisätään peruskoululaisten mahdollisuutta suorittaa lukiokursseja laatimalla keskeisistä oppiaineista tenttipaketteja.

5.2 Lukioiden sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Hämeenlinnan lyseon lukio
• Toiminnan fokusointi
• Oppimistuloksiin vaikuttavat pedagogiset ja toiminnalliset ratkaisut
• Uuden lukiolain ja asetuksen tuomien muutosten vieminen käytäntöön mm. yhteistyö korkea-asteen kanssa, uudistuva yo-tutkinto
Kaurialan lukio
• Kestävän kehityksen edistäminen
• TVT-toiminnan ja -osaamisen kehittäminen
• Osallistuminen ja osallistamisen kulttuurin lisääminen
Lammin lukio
• Oppiaineet ylittävän opetuksen kehittäminen
• Yksilöllisten oppimispolkujen kehittäminen
• Opiskelijahuollon kehittäminen
Parolan lukio
• Muutosten vakiinnuttaminen ja haltuunotto
• Viestinnän parempi hallinta
• Osallistavampi ote koulun toiminnan kehittämisessä

6. Vanajaveden opisto

6.1 Toiminta- ja taloussuunnitelman lähtökohdat

Vanajaveden Opisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on edistää elinikäistä oppimista ja sivistyksellistä tasa-arvoa vapaan sivistystyön lain pohjalta (Laki vapaasta sivistystyöstä 632/1998). Valtionosuuteen oikeuttava koulutus ei tähtää niinkään tutkintoihin, vaan on vapaatavoitteista, pääosin harrastuspainotteista. Opinnot kansalaisopistossa hyödyttävät yleensä myös ihmisen pärjäämistä työelämässä. Valtionosuustuntien puitteissa opisto järjestää lisäksi taiteen perusopetusta (Laki taiteen perusopetuksesta 21.8.1998/633) visuaalisissa aineissa ja musiikissa.

Vapaan sivistystyön koulutus jakautuu opistossa neljään isompaan kokonaisuuteen, joita ovat ilmaisutaidot, visuaaliset aineet, viestintä- ja yhteiskuntataidot sekä liikunta ja hyvinvointi. Tavoitteena on monipuolinen koulutustarjonta, joka huomioi itsensä kehittämisen monet osa-alueet. Opetus järjestetään kohtuullisella lähipalveluperiaatteella toiminta-alueen kunnissa ja pitäjissä. Valtio on osoittanut uusia koulutustehtäviä vapaalle sivistystyölle vuoden 2018 aikana. Niitä ovat maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen sekä oppivelvollisuusiän ylittäneiden kansalaisten heikkojen perus- ja digitaalisten taitojen vahvistaminen. Näihin tehtäviin on osoitettu erillisiä 100 % rahoituksia, joita opisto on hakenut vuodeksi 2019.

Tarkka taloussuunnittelu jatkuu edeltävien vuosien tapaan vuonna 2019. Julkinen rahoitus säilyttänee edellisen vuoden tason, mutta opiston muiden tulonlähteiden ennakoidaan kapenevan. Tilauskoulutuksien volyymin ei odoteta nousevan vuodesta 2018. Suurin tilaaja on vuosien ajan ollut Ely-keskus, jonka ostamien kotoutumiskoulutuksien volyymi on ollut laskeva. Kurssimaksutuottojen kasvua ei myös ole tiedossa. Opiston kurssimaksujen taso on nykyisellään maan korkeimpien joukossa. Kategorista hintojen nostoa ei voida tehdä, koska opintojen saavutettavuus pienempituloisten kuntalaisten keskuudessa kärsii. Vaarana olisi myös opetusryhmien keskimääräisen koon pieneneminen. Lisätuloja hankitaan mm. tehostamalla Jaakonkadulla sijaitsevan päätoimitilan vuokraamista ulkopuolisille tahoille. Lisäksi vuodelle 2019 kohdistuu joitakin Opetushallituksen myöntämiä hankeavustuksia, jotka osaltaan keventävät opiston kiinteiden kulujen osuutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) kansalaisopistoille maksama yksikköhinta hieman nousee. Valtionosuuteen oikeuttavien yksiköiden kokonaismäärän ei ennakoida laskevan merkittävästi. Yksiköiden määrä jakautuu UMAKO-rahoitusta (lyhenne Uusi maahanmuuttajien koulutus) hakeneissa opistoissa ei- kotoutumisopetuksen ja kotoutumisopetuksen tunteihin. Vuonna 2016 voimaan tulleen rahoituslain muutoksen tarkoitus oli tasoittaa valtionosuuden määrän vaihteluita ja vakiinnuttaa taso paremmin opistoissa ennakoitavaksi. Tällä perusteella opiston saama valtionosuuden määrä pysynee vuoden 2018 tasolla. Jäsenkuntien maksuosuudet säilyvät myös vuoden 2018 tasolla.

Opiston taloussuunnittelussa haasteellista on yleisen kustannustason nousu tilanteessa, jossa toimintatuotot eivät kasva. Talouden tasapainottamiseksi on haettu hankeavustuksia. Hankkeita työstetään mahdollisuuksien mukaan vakituisen henkilökunnan voimin. Harkittavaksi tulee toimipisteverkoston karsiminen niiden tilojen kohdalta, joiden vuokrat ovat suurimpia. Tällaisia ovat pääasiassa jotkut liikunnan opetuksessa käytettävät tilat. Yleensä näiden kurssien ryhmäkoot ovat suuria, jolloin kurssimaksujen menetykset pienentävät vastaavasti myös tulokertymää.

6.2 Vanajaveden Opiston sitovat tavoitteet

Vanajaveden Opisto

- Opiston valtionosuustuntimäärän asettaminen vuoden 2019 rahoituspohjan tasolle
- Hankkeiden kehittämiskohteiden nivominen osaksi normaalitoimintaa
- Toimiston esimiestehtävien ja opiston taloushallinnollisten tehtävien järjestäminen muutostilanteessa
- Kestävän kehityksen työn jatkaminen – ulkoinen arviointi Okka-säätiöltä

7. Vanaja Koulutus Oy

Kuntalaki edellyttää kuntia ja kuntayhtymiä yhtiöittämään ne toiminnot, joissa toimitaan kilpailutilanteessa markkinoilla. Näihin kuuluvat ELY-keskusten kilpailuttamat ei-tutkintotavoitteiset koulutukset ja palvelut, yritysten ja yksityishenkilöiden maksama henkilöstö- ja täydennyskoulutus, sekä erilaiset osaamisen ja työelämän kehittämisen palvelut, jotka räätälöidään asiakaskohtaisesti. Näihin Vanaja Koulutus Oy:n tuottamiin palveluihin ei saada valtionosuusrahoitusta. Toiminta on arvonlisäveron alaista.

Vanaja Koulutus Oy:n tehtävä on tarjota laadukkaita ja monipuolisia koulutus- ja työelämäpalveluita sekä osaamisen kehittämistä asiakkaiden tarpeisiin. Yhtiön omistaa kokonaisuudessaan Koulutuskuntayhtymä Tavastia. Yhtiö ostaa koulutuspalvelut kuntayhtymän oppilaitoksilta ja myy ne asiakkaille. Yhtiö ostaa myös tarvitsemansa henkilöstön työpanoksen kuntayhtymältä. Neljäntenä toimintavuotenaan yhtiön budjetti on 1,06 M€.

7.1 Vanajan Koulutus Oy:n sitovat tavoitteet

Vanajan Koulutus Oy:n tavoitteet
• Asiakasprosessin kehittäminen yhdessä oppilaitosten kanssa
• Tuotekehitystyö
• Yrityskoulutuksen kasvattaminen
• Myynnin ja markkinoinnin kehittäminen

8. Kuntayhtymäpalvelut ja muut yhteiset palvelut

8.1 Yleistä

Kuntayhtymäpalvelut ja muut yhteiset palvelut huolehtivat laadukkaiden tukipalvelujen järjestämisestä opiskelijoille ja henkilöstölle. Toiminta on organisoitu kuuteen tulosyksikköön: it-, kiinteistö-, opiskelija-, ravitsemis- ja siivous, talous- ja henkilöstöpalvelut sekä markkinointi ja viestintä. Palvelutoiminnan perustana on jokaisen tulosyksikön keskeisistä tehtävistä laadittu palvelutasokuvaus, jossa selvitetään mistä kokonaisuuksista palvelu koostuu, millainen on palvelun saatavuus, ja miten palvelun toimivuutta mitataan. Kuntayhtymäpalvelujen ydin- ja tukiprosesseista on laadittu prosessikuvaukset sähköistä IMS järjestelmää hyödyntäen.

IT-palvelujen tehtävänä on tukea ja ohjata eri toimintayksikköjä hyväksytyn tietostrategian toteuttamisessa. Tärkeimpänä toimintona on IT-järjestelmienylläpito ja kehittäminen.

Kiinteistönhoitopalvelujen tehtävänä on huolehtia kiinteistöjen, alueiden ja laitteiden huollosta ja kunnossapidosta. Kiinteistöjen normaalit huolto- ja kunnossapitotoiminnat tehdään pääosin oman henkilökunnan toimesta. Ulkopuolisia urakoitsijoita tai muiden palvelujen tuottajia käytetään erikoiskorjauksissa ja huolloissa.

Opiskelijapalvelujen tavoitteena on luoda opiskelijoille turvallinen ja terveellinen opiskeluympäristö ja edistää oppilaitosyhteisön hyvinvointia ja viihtyisyyttä. Keskeinen toimintaa ohjaava arvolähtökohta on koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen sekä suvaitsevaisuuden edistäminen. Opiskelijapalvelut tarkoittavat käytännössä opinto-ohjausta, koulukuraattoripalveluja, psykologipalveluja, nuoriso-ohjausta, asuntolapalveluja ja opiskelijatoimintaa (opiskelijakunta-, tuutori- sekä kerho- ja vapaa-ajantoimintaa). Lisäksi kuntien järjestämää opiskeluterveydenhuoltoa pidetään osana oppilaitoksen opiskelijahuollon palvelukokonaisuutta.

Ravitsemis- ja siivouspalvelujen perustehtävänä on valmistaa ja tarjoilla lakisääteinen, päivittäinen opiskelijalounas ja huolehtia ammattiopiston ja kantakaupungin lukiotilojen siisteydestä. Lounaan lisäksi opiskelijoille tarjotaan maksuton aamupuuro osana päivän ateriaa. Henkilöstöllä on mahdollisuus nauttia maksullisena samoista palveluista opiskelijaravintoloissa. Sisäisen ja ulkoisen palvelutoiminnan puitteissa ravitsemispalvelut tarjoaa kahvila- ja lounas- yms. palveluita asiakkaille.

Talous- ja henkilöstöpalvelut hoitavat taloushallinnon päätösten valmistelua, talousarvion laadintaa, seurantaa ja raportointia, laskutusta, sihteeripalveluja ja arkiston ylläpitoa. Taloushallinnon muut palvelut ostetaan KuntaPro Oy:ltä.

Henkilöstöpalvelut hoitavat kuntayhtymän palkkaus- ja palvelussuhdeasiat yhteistyössä esimiesten kanssa. Osastolle kuuluvat mm. rekrytoinnit, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä työhyvinvointiin, työkykyyn ja työterveyteen liittyvät asiat. Varmistamme sopimusten mukaisen palkkauksen ja oikea-aikaisen palkanmaksun. Tietojärjestelmäyhteistyö hoidetaan KuntaPro Oy:n kanssa.

Viestintä tukee koulutuskuntayhtymän oppilaitosten profiloitumista vetovoimaisiksi, ammatillista, yleissivistävää ja harrastustavoitteista koulutusta kaikille ikäryhmille antaviksi oppilaitoksiksi. Keskitetty viestintä mahdollistaa kaikille yksiköille samanlaiset palvelut ja välineet tiedottamiseen ja markkinointiin. Sisäisen tiedottamisen tavoitteena on varmistaa tiedon kulku ja viestintävälineiden tunteminen jokaiselle tavastialaiselle.

8.2 Osastojen sitovat tavoitteet vuodelle 2019

It-palvelut

- Tukee osastojen av-hankintoja
- Jatkaa tietoliikenneyhteyksin parantamista
- Ohjaa osastojen tietoteknistä käyttöä kohti yhteisesti sovittujen järjestelmien käyttöä

Kiinteistöpalvelut

- E-rakennuksen muutostöiden toteutus
- Jaakonkadun vanhan osan purku
- Kiinteistöjen käyttöasteen parantaminen

Opiskelijapalvelut

- Ohjaushenkilöstön roolin selkeyttäminen opiskelijoiden HOKSin tekemisessä
    - osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen prosessin selkeyttäminen
    - opinto-ohjaajien ja uraohjaajan rooli ja tehtävät Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet - opinnossa
    - opiskelijoiden työllistymiseen liittyvien toimien ja valmistuneiden opiskelijoiden ohjauspalvelujen kehittäminen
- Oman työn tavoitteiden ja tehtävien täsmentäminen
- Tehtäväkuvaukset
- Oman osaamisen ylläpito ja työhyvinvoinnista huolehtiminen

Projektitoiminta

- Kv-toiminnan mallin vakiinnuttaminen
- Asiakasprosessin laadinta ja toteutus (AOT)
- Strategiarahoituksen hyödyntäminen

Ravitsemis- ja siivouspalvelut

- Toiminnan vakiinnuttaminen mm. reseptiikka
- Oikea henkilö oikeaan tehtävään, riittävä henkilöstömäärä
- Työelämätaitoja henkilöstölle ja parempaa johtamista esimiehille - koulutuksia, työnohjausta

Talous- ja henkilöstöhallinto

- Vuosityöaikaprosessien sujuvoittaminen
- Tulorekisterin käyttöönotto
- Arkistointi ja tietosuoja
- Työhyvinvoinnin ylläpitäminen

Markkinointi ja viestintä

- Markkinoinnin tehostaminen eri kanavissa: laaja-alaisuutta tehostetaan ja jatketaan natiivijuttuja kerran kuussa yhdessä Hämeen Sanomien kanssa, Instagram-tunnukset jaetaan yksiköiden/osastojen somevastaaville > viestintä perehdyttää, verkkpalvelu Studentum ammattiopistolle koulutustarjonnan esittelyyn
- Tavastian imagon vahvistaminen: enemmän juttuja artikkeleihin arjen toiminnasta ja koulutuksista, pieniä videoita päivittäisestä toiminnasta, enemmän yhteistyötä osastojen kanssa
- Viestintä jalkautuu yksiköihin/osastoille enemmän
- Kriisiviestinnän kehittäminen

9. Koulutuskuntayhtymä Tavastian hanketoiminta

Hanketoiminnan tavoitteena on tukea Koulutuskuntayhtymä Tavastian perustehtävän suorittamista ja tuloskortin sitovien tavoitteiden saavuttamista. Hankkeet on esitelty kuntayhtymän www-sivuilla osoitteessa www.kktavastia.fi/kuntayhtymä/projektit. Lisätietoa hankkeista saa myös ottamalla yhteyttä vastuuhenkilöön.

9.1 Ammattiopisto Tavastian 2019 alussa käynnissä olevat hankkeet

Kansainväliset hankkeet	Rahoittaja	
· Eurocom Smart (Sotenet-verkosto)	CIMO/Erasmus + KA1	Tiina Hottinen
· NABO (Sotenet-verkosto)	Universitets- och högskolerådet/ Nordplus junior	Tiina Hottinen
· Työturvaa Euroopasta	Erasmus+ KA1	Eeva Kulmanen
· EDINN – Educate to Innovate	Erasmus+ KA2	Eeva Kulmanen
Kehittämishankkeet		
· Amis Osaa	OPH	Heini Kujala
· Killat avoimesti verkossa	OPH	Anu Konkarikoski
· Konedigi	OPH	Teemu Vepsäläinen
· Pomokilta-muutosjohtajuus	OPH	Saija Hieta

9.2 Lukiokoulutuksen vuoden 2019 alussa käynnissä olevat hankkeet

Oppimisympäristöjen kehittämishankkeet	Rahoittaja	
· Erityinen avustus romanivankien opetuksen kehittämiseen	OKM	Pieta Tukkimäki-Hildén
· Taitavasti Tulevaisuuden Työelämään	ESR	Pieta Tukkimäki-Hildén
· Urheiluakatemia Tavastia	OKM	Jouni Haajanen
Kansainväliset hankkeet		
· Sharing our Cultural Heritage to Build a Common Future (2018-2021)	CIMO	Päivi Lyytinen
· Yhdessä olemme enemmän	CIMO	Pieta Tukkimäki-Hildén
· Ymmärrystä yli rajojen	OPH	Pieta Tukkimäki-Hildén
· Evaluation, values, enhancement E.V.E.	CIMO	Pieta Tukkimäki-Hildén

9.3 Vanajaveden Opiston vuoden 2019 alussa käynnissä olevat hankkeet

Opetuksen kehittämishankkeet	Rahoittaja	
· JOPE-joustavaa pedagogiikkaa suomen kielen ja taiteen perusopetuksen opetuksessa	OPH	Outi Itäluoma
· Minä osaan - osaaminen esiin	OPH	Riitta-Liisa Joutsenlahti

9.3 Kuntayhtymän vuoden 2019 alussa käynnissä olevat EU-rahoitteiset hankkeet

ESR-hankkeet	Rahoittaja	
· INTO - osallistu ja innostu	ELY-keskus	Päivi Lauronen
· Taitava Opva	ELY-keskus	Tiina Alhainen
· Työuralle	ELY-keskus	Taru Vierimaa
· Osaan	ELY-keskus	Juha Mäkirinta
· Taitavasti tulevaisuuden työelämään	ELY-keskus	Virve Turunen
Maaseuturahaston hankkeet		
· Matkalla kasvuun	EMKR	Leena Puumalainen

10. Talousarvion ja -suunnitelman yleiset perusteet ja rakenne

10.1 Rahoitus

10.1.1 Ammattiopisto Tavastia

Talousarvion laadinnan lähtökohtana on ollut valtion vuoden 2019 talousarvioesityksessä esitetty ammatilliselle koulutukselle osoitettu budjettimääräraha. Valtiovarainministeriö esittää talousarvioesityksessä vuodelle 2019 1,73 miljardin euron rahoitusta ammatilliselle koulutukselle, mikä on 28 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2018. Lisäys johtuu työministeriön pääluokasta siirrettävän työvoimakoulutuksen määrärahan asteittaisesta siirrosta OKM:n pääluokkaan. Nuorten aikuisten osaamisohjelmaan ei esitetä enää toimintavuonna 2019 lainkaan määrärahaa. Valtion ensi vuotta koskevassa lisätalousarviossa esitetään 10 miljoonan euron määrärahaa erikseen haettaville koulutuksille. Ammatillisen koulutuksen rahoitukseen ei ole tulossa indeksitarkistusta talousarviovuodelle 2019, vaan indeksitarkistus on tulossa vasta suunnitelmavuonna 2020. Näin ollen kustannusten nousu aikaansaa säästöpaineita talousarviovuodelle 2019. Lisäksi talousarviossa on huomioitu talouden sopeuttamisohjelma, jonka toimenpiteet kattavat vuodet 2019 - 2020.

Ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmä uudistettiin reformin yhteydessä yhdeksi kokonaisuudeksi. Uudistus tuli voimaan vuoden 2018 alusta. Rahoitusmallilla rahoitetaan:

- ammatillista peruskoulutusta,
- ammatillista lisäkoulutusta,
- erikoisoppilaitosten koulutusta,
- oppisopimuskoulutusta ja
- tutkintotavoitteista työvoimakoulutusta sekä osaa ei-tutkintotavoitteisesta työvoimakoulutuksesta.

Rahoituksessa lisätään toiminnan vaikuttavuuden ja tehokkuuden painoarvoa. Uusi rahoitusmalli koostuu neljästä peruselementistä:

- perusrahoituksesta (opiskelijavuodet),
- suoritusrahoituksesta (tutkinnot ja tutkinnon osat),
- vaikuttavuusrahoituksesta (mm. työllistyminen ja jatko-opinnot) ja
- strategiarahoituksesta (mm. fuusioiden tukemiseen, kehittämishankkeisiin).

AMMATILLISEN KOULUTUKSEN RAHOITUSJÄRJESTELMÄ

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

#AMISREFORMI

Rahoitusuudistus toteutetaan vaiheittain. Varainhoitovuonna 2019 perusrahoituksen osuus on sama kuin vuonna 2018 eli 95 % ja seuraavina kahtena vuonna 70 ja 60 prosenttia. Vaiheittain siirtyminen mahdollistaa toiminnan sopeuttamisen uuteen tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta painottavaan rahoitusjärjestelmään.

Rahoituksen perusteena on opiskelijavuosi. Opiskelijavuoteen kuuluviksi päiviksi ei lueta koulutuksen järjestäjän päättämää yhtäjaksoisesti vähintään neljä viikkoa kestävää lomajaksoa siltä osin kuin loma-aika ylittää neljä viikkoa.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 6 §:ssä tarkoitettuun tutkintorakenteeseen kuuluvat tutkinnot jaetaan kustannusryhmiin tutkinnon järjestämisestä aiheutuvien keskimääräisten kustannusten perusteella. Kustannusryhmissä on rahoituksen määräämiseksi erilaiset painokertoimet. Lisäksi valmentavalla koulutuksella, ammatti- ja erikoisammattitutkintokoulutuksella, erityisen tuen-, majoituksen järjestämisellä, henkilöstökoulutuksella, työvoimakoulutuksella ja vankilaopetuksella on omat kertoimet.

Perusrahoituksen myöntämisen perusteena käytettävä suoritemäärä saadaan siten, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain tarkoitettu tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä kerrotaan järjestäjäkohtaisella painokertoimella. Järjestäjäkohtainen painokerroin lasketaan siten, että painotettu opiskelijavuosimäärä jaetaan varainhoitovuotta edeltävää vuotta edeltävän vuoden toteutuneella opiskelijavuosimäärällä.

Suoritusrahoituksen myöntämisen perusteena käytettävä suoritemäärä saadaan laskemalla yhteen tutkinnon osien perusteella määräytyvä suoritemäärä kustannusryhmien kertoimilla ja tutkintotyyppien kertoimilla painotetut tutkinnon osien osaamispisteet sekä erityisen tuen järjestämisen kertoimilla painotetut tutkinnon osien osaamispisteet. Tutkintojen perusteella määräytyvä suoritemäärä saadaan laskemalla yhteen kustannusryhmien kertoimilla ja tutkintotyyppien kertoimilla painotetut tutkinnot, jotka kerrotaan luvulla 72, jos opiskelija on tutkinnon suorittamisen aloittamista edeltävän kuukauden lopussa ollut vailla perusasteen jälkeistä ammatillista tutkintoa ja muutoin luvulla 18 ja erityisen tuen järjestämisen kertoimilla painotetut tutkinnot, jotka kerrotaan luvulla 72.

Suunnitelmavuonna 2020 käyttöön otetaan vaikuttavuusrahoitus, josta 2/3 myönnetään opiskelijoiden työllistymisen ja jatko-opintoihin siirtymisen perusteella, 1/6 myönnetään opiskelijapalautteen ja 1/6 työelämäpalautteen perusteella. Työllistyneitä ja jatko-opintoihin siirtyneitä arvioidaan erilaisilla painokertoimilla, riippuen onko tutkinnon tai tutkinnon osan suorittanut ollut aloittamista edeltävän vuoden lopussa ollut työllinen vai ei.

Ammattiopisto Tavastian investointihankkeet on rahoitettava käyttötalouden tulorahoituksella ja/tai lainoituksella, koska niihin ei saada erillistä valtionosuutta eikä kuntien maksuosuuksia.

Käyttötalous tulee Koulutuskuntayhtymä Tavastian perussopimuksen mukaan sopeuttaa em. yksikköhintatulon ja muiden tulojen mahdollistamalle tasolle.

Lyseon lukio toimii H6 G-rakennuksessa väistössä arvion mukaan vuoden 2022 kesään saakka. Osaltaan tämä ratkaisu vähentää ammatilliselle koulutukselle kohdentuvia tilakustannuksia. Vuonna 2019 tehdään laaja tilaselvitys Hattelmalantien kampuksen tilojen käytöstä. Tavoitteena on tilakustannusten hallinta ja tilojen käytön optimointi myös mahdollisten lisävuokratulojen saamiseksi.

Tulorahoitus kohdennetaan suoraan tulosyksiköihin opiskelijakohtaisen tulovirran mukaisesti. Tulosyksiköihin kohdennetaan ko. toiminnan menot, keskitettyjen toimintojen menot aiheuttamisperiaatteen mukaan kohdennettuina ja ko. toiminnan poistot niin rakennusten kuin koneiden ja laitteidenkin osalta. Keskitettyjen toimintojen kustannusten osalta kehitetään kiinteistövuokrien kohdentamista aiempaa paremmin aiheuttamisperiaatetta noudattaen. Opetuksen yhteisiin osiin varataan tarvittava määräraha. Lisäksi kuntayhtymän hallintoon ja kehittämistoimintoihin varataan erilliset määrärahat. Yksikköhintatulon sisällä ei ole enää koulutusleikkausten myötä aiempien vuosien tapaan erillistä investointimäärärahaa.

Nykyisen järjestämisluvan mukainen opiskelijavuosien vähimmäismäärä on 2 145. Vuotuisella opetus- ja kulttuuriministeriön suoritepäätöksellä päätetään tulevan varainhoitovuoden tavoitteellinen opiskelijavuosimäärä, joka ei voi alittaa järjestämisluvassa päätettyä opiskelijavuosien vähimmäismäärää. Suoritepäätöksessä päätetään myös, mikä osa tavoitteellisista opiskelijavuosista kohdennetaan työvoimakoulutukseen.

Rahoitusjärjestelmän muuttuessa reformin myötä perustuu ammattiopiston talousarvio pitkälti vuoden 2018 talouden toteuman pohjalle ja rahoituksen tuloarviot ovat seuraavat:

• Valtionosuusrahoitus	19 846 353 euroa
• Maahanmuuttajien perusopetus	1 056 656 euroa
• Työtoiminta	532 000 euroa
Majoitus	209 276 euroa
• Muut tulot	150 000 euroa
• Tuloarvio on yhteensä	22 256 785 euroa

10.1.2 Lukiokoulutus

Lukiokoulutus toimii kuntayhtymässä omana tulosalueenaan, jonka toiminnan yli-/alijäämää seurataan edelleen. Lukiokoulutuksen yksikköhinta on järjestäjäkohtainen. Järjestäjäkohtaiset yksikköhinnat lasketaan lukiokoulutuksen keskimääräisen yksikköhinnan pohjalta. Vuoden 2019 keskimääräinen yksikköhinta on laskettu uuden kustannusvuoden, lukiokoulutuksen vuoden 2016 kustannusten perusteella. Yksikköhintoja laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon ulkomailla järjestetystä opetuksesta aiheutuneita menoja eikä mainittua opetusta saavia opiskelijoita. Opiskelijoille opetus ja ruokailu ovat maksuttomia.

Lukion yksikköhinta saadaan kertomalla koulutuksen järjestäjän tunnusluku lukion keskimääräisellä yksikköhinnalla ja jakamalla luvulla 100. Näin saatu yksikköhinta kerrotaan valtakunnallisella tasauskertoimella, jolla tasataan tunnusluvusta aiheutuvien korotusten vaikutus lukion keskimääräiseen yksikköhintaan, koska korotuksilla ei lisätä valtion ja kuntien rahoitusosuutta keskimääräisestä yksikköhinnasta. Jos opiskelija on aloittanut opintonsa 18 vuotta täytettyään, yksikköhinta on 58 prosenttia asianomaiselle koulutuksen järjestäjälle opiskelijaa kohden määrätystä yksikköhinnasta lukuun ottamatta sisäoppilaitoksessa lukiokoulutusta saavia.

Järjestäjäkohtainen yksikköhinta on vuosittain tiedossa marraskuun lopulla. Vuodelle 2019 lukiokoulutuksen yksikköhinnan arvioidaan laskevan 2,4 % vuoden 2018 tasosta.

Talousarviotyötä on ohjannut Hämeenlinnan kaupungin ja Hattulan kunnan kanssa solmitut sopimukset lukiokoulutuksen järjestämisestä. Sopimuksissa on kuvattu mm. lukiokoulutuksen rahoitus, tukipalvelujen järjestäminen ja vuokrien määräytymisen perusteet. Kaurialan lukion siivous siirrettiin kuntayhtymän hoidettavaksi vuoden 2016 alusta. Kuntayhtymän ravitsemispalvelut huolehtivat lisäksi Kaurialan lukion ravitsemispalveluiden tuottamisesta. Lyseon lukio toimii väistötiloissa Hattelmalantien kampuksella ja lukion ravitsemis- ja siivouspalvelut tuotetaan kuntayhtymän toimesta. Parolan lukion osalta siivous- ja kiinteistönhuoltopalvelut sisältyvät toimitilavuokriin ja ruokahuolto ostetaan Hattulan kunnalta.

Talousarvioon sisältyvät investointihankkeet rahoitetaan joko kuntien maksuosuuksilla tai käyttötalouden tulorahoituksella. Investointeihin ei saada erillistä valtionosuutta. Lukiokoulutuksen käyttötalous tulee kuntayhtymän perussopimuksen mukaan sopeuttaa em. yksikköhintatulon ja muiden tulojen mahdollistamalle tasolle.

Lukiokoulutuksen vuoden 2019 talousarvioraamin laskenta pohjautuu opiskelijakohtaisen yksikköhinnan 5.448 euroa ja oppilaitoskohtaisten opiskelijamäärien pohjalle.

Lukiokoulutuksen tulot opiskelijakohtaisista yksikköhinnoista, jotka ovat kohdistettu suoraan lukioille, ovat kokonaisuudessaan 6 996 340 euroa. Tulot sisältävät niin päivälukioiden kuin aikuislukionkin valtionosuudet.

Lukiokoulutukselle on vyörytetty yhteisten palvelujen (tietohallinto, markkinointi, kehittämistoiminta, ylläpitäjähallinto- ja johto) tuottamisesta aiheutuneita kustannuksia 437 095 euroa. Lammin lukion osalta on sovittu, että peruskoulun ja lukion yhteisten toimintojen kustannuksista jaetaan lukiolle 25 %.

Toimintakulut ovat yhteensä 8 895 588 euroa. Suurin osa kustannuksista koostuu henkilöstömenoista 5 527 550 euroa, palvelujen ostoista 1 059 352 euroa ja tilavuokrista 1 707 396 euroa.

Vuosikate on 0 euroa ja poistojen jälkeen tilikauden tulos on 0 euroa.

Toimintakulujen budjetointi pohjautuu pääosin vuoden 2018 käyttösuunnitelman tasolle. Tulorahoitus kohdennetaan suoraan lukioihin opiskelijakohtaisen tulovirran mukaisesti. Talousarviossa lukioille on vyörytetty kustannuksia kuntayhtymän yhteisistä toiminnoista (kuntayhtymähallinto, kv-toiminta, markkinointi, kuntayhtymäpalvelut) pääosin 10 % henkilöstökustannuksista aiheuttamisperiaatteen mukaisesti. Lisäksi lukioiden käytössä olevan kuraattorin henkilöstökustannukset vyörytetään osittain lukiokoulutukselle. Muiden kustannusten vyörytys on toteutettu aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Kokonaisrahoituksen kannalta lukiokoulutuksessa on tärkeintä sopeuttaa menojen määrä käytettävissä olevaan tulopohjaan, jossa merkittävimmän osuuden muodostaa opiskelijamäärien tuoma tulovirta/opiskelija. Lukiokoulutuksen talousarvio pohjautuu 1.241 alle 18-vuotiaana aloittaneen opiskelijan ja 60 aikuislinjan opiskelijan arviolle. Huomioitavaa on kantakaupungin lukioissa tapahtunut opiskelijamäärän väheneminen, mikä merkitsee yli 300.000 euron tulojen leikkausta vuoden 2017 tasoon. Kuntayhtymä panostaa lukiokoulutuksen vetovoiman kasvattamiseen markkinointia tehostamalla.

Hattulan kunnan alijäämä rahoitusosuudeksi arvioidaan 360.000 euroa. Hämeenlinnan kaupunki on varautunut vuoden 2019 talousarviossaan kattamaan lukiokoulutuksen alijäämää 400.000 euroa. Opiskelijamäärän väheneminen ja rahoitusleikkaukset merkitsevät kuitenkin Hämeenlinnan alueella toimivien lukioiden alijäämän kasvamista noin 800.000 euroon. Perussopimuksessa on asetettu lukiokoulutuksensa kuntayhtymään siirtäneille kunnille alijäämän kattamisvelvoite. Tämä huomioiden lukiokoulutuksen vuoden 2019 tulos arvioidaan muodostuvan 0 euroksi.

10.1.3 Vanajaveden Opisto

Kansalaisopistotoiminnan rahoitus koostuu valtionosuuden ja kuntien maksuosuuksien lisäksi opiskelijoilta perittävistä kurssimaksuista. Näiden lisäksi Vanajaveden Opistolla on vuosittain jonkin verran muita tuloja, kuten valtionavustuksia sekä Vanaja Koulutus Oy:lle tuotettavia tilauskoulutustuloja. Valtionosuudet muodostavat vuoden 2019 talousarviossa n. 43 % tuloista, kurssimaksut 32 %, kuntien maksuosuudet 14 % ja muut tuotot 11 %.

Kansalaisopistojen saama valtionosuus määräytyy OKM:n vahvistamien opetustuntien määrän ja opetustuntia kohden määrätyn yksikköhinnan perusteella. Vuonna 2019 yksikköhinta on 84,66 €.

Kansalaisopistoille osoitetun uuden maahanmuuttajakoulutuksen myötä valtionosuuden pohjana oleva tuntimäärä jakautuu maahanmuuttajille ja ei-maahanmuuttajille suunnattujen tuntien kesken siinä suhteessa, mitä opisto on hakenut Umako-tunteja toteutettavakseen ja mitä ministeriö on tähän tarkoitukseen tunteja hyväksynyt käytettäväksi. Umako-rahoitusta maksetaan tuntia kohden koko yksikköhinnan verran eli 84,66 €. Muista tunneista valtionosuutta maksetaan edelleen entiseen tapaan eli 57 % yksikköhinnasta.

Umako-rahoituksella perustettuihin ryhmiin otetaan sellaisia maahan muuttaneita henkilöitä, joille on tehty sosiaalitoimen tai työvoimaviranomaisen toimesta kotoutumissuunnitelma. Rahoituksella halutaan edistää hiljattain maahan muuttaneiden henkilöiden suomen kielen oppimista ja maahan kotiutumista. Umako-ryhmissä opiskelevilta henkilöiltä ei peritä kurssimaksuja. Rahoitus kattaa opetuksen järjestämisen kulut.

Vuoden 2018 elokuussa OKM vahvisti poikkeuksellisesti Umako-rahoitusta hakeneiden kansalaisopistojen laskennalliset perusteet samalle vuodelle eli vuodelle 2018. Vanajaveden Opiston vahvistettujen tuntien lukumäärä oli yhteensä 26 526. Kokonaistuntimäärä sisälsi 188 tuntia Umako-koulutuksiin tarkoitettua valtionosuutta, jonka määrä päätöksessä oli 15 749 €. Vuodelle 2019 opisto on hakenut Umako-rahoitusta 919 tunnille. Määrä perustuu vuosina 2017-2018 toteutuneisiin kohderyhmälle suunnattuihin tunteihin sekä arvioon alueen nykytilanteen mukaisesta tarpeesta. Umako-rahoituksella tuotettujen tuntien lisääntyessä, vähenee muu valtionosuuteen oikeuttava koulutus. Opiston vapaan sivistystyön lain mukainen opetustuntimäärä on melko korkea verrattuna vahvistettujen tuntien määrään. Tunteja tuotettiin vuonna 2018 n. 20 % enemmän. Kun kehitys kuntien maksuosuuksissakin on viimeiset vuodet ollut laskeva, perusteet valtionosuutta saavaan tuntimäärän hallitulle ja vähittäiselle laskemiselle tulevaisuudessa on. Kuntien maksuosuudet vuonna 2019 ovat n. 465 000 €.

Keskeinen osa opiston rahoituspohjaa ovat kurssimaksutuotot. Kurssimaksujen taso on viimeisen kymmenen vuoden aikana kivunnut maan kalliimpien kansalaisopistojen tasolle. Kategorisista kurssimaksujen korotuksista on luovuttu kahtena viime vuotena, koska jatkuvat korotukset vaikuttavat heikentävästi osallistumisaktiivisuuteen ja sitä kautta myös keskimääräiseen ryhmäkokoon. Kurssihinnoittelussa noudatetaan dynaamisempaa linjaa, mikä tarkoittaa erilaisten kurssien kulurakenteen ja osallistujamäärien huomioimista entistä paremmin. Opetustuntimäärän pudottamisella hieman lähemmäksi valtionosuuden pohjana olevaa OKM:n vahvistamaa tuntimäärä on vastaavasti myös heikentävä vaikutus rahoituspohjaan, mikä otetaan talousarviossa huomioon.

Merkittävä osuus Vanajaveden Opiston kiinteiden kulujen jakamisessa on viimeisinä vuosina ollut Vanaja Koulutus Oy:lle tuotetuilla maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksilla. Vuoden 2018 toisella vuosipuoliskolla opistossa opiskeli kolme kotoutumiskoulutuksen ryhmää. Lukumäärä aleni keväästä kahdella ryhmällä. Arvioita opiskelijatyöpäivien määrästä ei nosteta vuonna 2019 ja kotoutumisopetuksesta vapautuneita luokkatiloja vuokrataan ulkopuolisille toimijoille kysynnän mukaan.

Toimintakulujen budjetointi perustuu pääosin vuoden 2018 käyttösuunnitelman tasolle. Opiston päätoimitilan (J-rakennuksen uudempi osa) auditorion av-laitteiston uusiminen on suunniteltu tehtäväksi vuonna 2019 laitteiston käyttöiän ollessa lopussa. Lisäksi tanssi- ja liikuntasalien läheisyyteen on suunniteltu rakennettavan asiakassuihkut.

10.1.4 Vanaja Koulutus Oy

Vanaja Koulutus Oy on aloittanut toimintansa 1.1.2016. Yhtiön rahoituspohja rakentuu asiakkaiden tarpeiden ja koulutuksen kysynnän mukaan. Yhtiö myy kuntayhtymän tuottamia koulutustuotteita sekä osaamisen kehittämistä ELY-keskuksille ja muille julkisille organisaatioille, yksityisille yrityksille ja kolmannen sektorin toimijoille sekä yksityisille henkilöille. Yhtiön vahvuus on koko kuntayhtymän sisällä oleva osaaminen ja koulutustuotteiden räätälöinti asiakkaille. Yhtiön budjetti vuodelle 2018 on noin 0,7 M€ tutkintotavoitteisen työvoimakoulutuksen siirtyessä valtionosuusrahoituksen piiriin.

10.2 Talousarvion rakenne

10.2.1 Koulutuskuntayhtymä ilman osakeyhtiötä

Yhtymäkokous päättää tulosaluejaosta hyväksyessään talousarvion. Tämä talousarvio noudattaa em. rakenteen periaatetta, jolloin toiminnat on ryhmitetty perusjaon mukaan. Erillisenä toimintana ovat Ammattiopisto Tavastia, lukiokoulutus ja Vanajaveden Opisto. Talousarviossa omana erillisenä osiona on kuntayhtymän 100 %:sti omistama Vanaja Koulutus Oy.

Yhtymäkokouksen hyväksymän kuntayhtymän kokonaistalousarvion (sisältää toiminnalliset, määrälliset ja laadulliset tavoitteet sekä eurokokonaisuuden) taustalla ovat yksikkökohtaiset meno-/tuloarviot ja toiminnot. Etukäteen on määritelty kuntayhtymän yhteiset toiminnot ja niihin tarvittavat määrärahat, sekä päätetty tulosaluekohtaisista opetuksen kustannuksista, yhteisistä kustannuksista sekä tukipalvelukustannuksista. Suunnitelman ja talousarvion rakenne noudattaa Kuntaliiton yleisohjetta.

Viranhaltijoiden toimivalta ja päätösvalta henkilöstöasioissa on määritelty hallintosäännössä. Sisäisen valvonnan ohje taas määrittelee yhtymähallituksen päättämällä tavalla sen mukaiset toiminta- ja raportointijärjestelmät sekä toimintavastuut. Tilivelvollisten määrittely tehdään vuosittain yhtymähallituksen erillispäätöksellä.

Käyttötalousosan muodostavat kuntayhtymän tulosalueet ja -yksiköt. Yhtymähallitus tekee erillispäätöksen kunkin tulosalueen ja -yksikön käyttötalousosasta. Tuloskortti on laadittu sitovien tavoitteiden osalta siten, että suunniteltu toiminta voidaan rahoittaa. Suunnittelukauden kokonaisuus tarkistetaan vuosittain silloisen toiminta- ja kustannustiedon perusteella.

Kuntayhtymän talous ja rahoitus perustuvat tasapainoiseen toiminnan ja talouden hallintaan sekä kustannustietoiseen toimintakokonaisuuteen, jossa kuntayhtymän eri tulosalueilla on oma toiminnallinen ja taloudellinen vastuunsa. Tulosalueiden tulee sopeuttaa toimintonsa talouden sanelemien ehtojen mukaisesti, mikä edellyttää vastuuta omassa tulonhankinnassa, kustannusseurannassa ja nopeassa reagoinnissa talous- sekä tulospoikkeamiin.

10.2.2 Yhteisten kustannusten vyörytysperusteet

Kuntayhtymän yhteiset kustannukset vyörytetään tulosalueille alla olevan taulukon mukaisesti:

	AOT	LU	VOP	OY	Vyörytysperuste	
Kuntayhtymän hallinto	80%	10%	10%		arvioitu työaika	
Viestintä	50%	20%	20%	10%	arvioitu työaika ja markinointipanostusten suhteessa	
It-palvelut	70%	20%	10%		arvioitu työaika	Oy laskutetaan erikseen
Kiinteistövuokrat					käytetyt m^2	Kiinteistötieto - järjestelmän tuottama tieto
						eri tilojen käyttökustannuksista
Ravitsemispalvelut	50%	50%	0%	0%	arvioidut ateriat	
Opisk.huolto/kuraattorit ja kv	95%	5%	0%	0%	arvioitu työaika	
KuntaPro					sisältyy ky-hallinnon ja ky-palvelujen vyörytyksiin. VOP osuus	
					perustuu erilliseen laskelmaan suoritemääristä.	

Yhteiset kulut vyörytetään eri lukioille opiskelijamäärän mukaisessa suhteessa.

10.3 Suunnitelman mukaiset poistot / talousarvion sitovuustaso

Poistosuunnitelma on hyväksytty yhtymävaltuuston erillispäätöksellä. Poistosuunnitelma on kirjanpitolautakunnan antaman suosituksen mukainen. Hyödykekohtaisia poistoaikoja on lyhennetty aiemmasta vuonna 2013 ja sen jälkeen hankitun omaisuuden osalta. Suunnitelman mukaiset poistot rakennuksista, koneista jne. huomioidaan kuntayhtymän tuloslaskelmassa ja kohdennetaan lisäksi ao. toimintayksiköiden menoksi.

Talousarvion sitovuustaso yhtymäkokoukseen nähden on tuloslaskelmamuotoinen kuntayhtymäkokonaisuus ja sen katteet. Investointiosan sitova taso on kiinteän ja irtaimen omaisuuden kokonaismäärärahat kuntayhtymätasolla. Yhtymähallitus päättää

talousarvion käyttösuunnitelmaan liittyen tarkemmasta investointien kohdentamisesta tulosyksiköihin. Yhtymähallitus vastaa yhtymäkokoukselle koko kuntayhtymän tilikauden tuloksesta. Tilikauden tulos ei saa olla talousarviossa vahvistettua tulosta huonompi. Tulosaluekohtaiset määrärahat ovat sitovia yhtymähallitukseen nähden.

10.4 Rahoituksen perusteet

10.4.1 Lainakannan muutokset

Jaakonkadun kiinteistön kauppahinnan ja tilojen peruskorjauksiin ja tarpeellisiin hankintoihin on vuonna 2006 nostettu 4 milj. euron laina, jonka 15 vuoden lyhennysohjelman mukaiset suoritukset tapahtuvat vuosittain elo- ja helmikuussa. Laina tulee maksetuksi talousarviovuonna 2019. Vuonna 2013 otettiin 2,3 miljoonan euron talousarviolaina H25 I-uudisrakennuksen ja H25 P-rakennuksen peruskorjausta varten. Vuonna 2018 otettiin 1,0 miljoonan euron laina H8 A-rakennuksen peruskorjaushankkeeseen. Lainoja on jäljellä 31.12.2018 tilanteessa 2,2 M€. Mahdollisia ylimääräisiä lyhennyksiä voidaan tehdä vuosittain.

Vuoden 2019 investointeihin arvioidaan tarvittavan lainarahoitusta 1,0 M€.

11. Talousarvion ja -suunnitelman euromääriin vaikuttavia tekijöitä

Opetus

Talousarvio pohjautuu tulosyksikkökohtaisiin opiskelijamääriin ja sen mukaiseen yksikköhintatuloon sekä vapaan sivistystyön osalta opetustuntikohtaiseen tuntimäärään ja yksikköhintaan. Muut tulot (mm. työtoiminta ja Vanajaveden Opiston kurssimaksut sekä kuntien rahoitusosuudet) kohdentuvat suoraan ao. tulosyksikön tuloksi. Tulosyksikön koulutuspäällikkö, lukioiden rehtorit ja Vanajaveden Opiston rehtori päättävät tulorahoituksen ja yhdessä sovittujen opetuksen linjausten puitteissa opetuksen järjestelyistä.

Koulutuskuntayhtymän ja muiden yhteisten toimintojen määrärahat

Kuntayhtymähallinnon sekä eräiden muiden yhteisten toimintojen hoitamiseksi on tulosyksiköittäin yksikköhintaisista tuloista varattu tarpeellinen osuus, jonka hankintaperusteeksi on kehitetty oma tulosneuvottelupohjainen järjestelmänsä. Tulosyksiköihin jää suoraan opetus- ja työtoimintaan liittyvät meno- ja tuloerät, joihin tulosyksikkö voi itse vaikuttaa.

Henkilöstömuutokset

Ammatilliseen koulutukseen kohdentuneet merkittävät rahoitusleikkaukset aiheuttivat talouden sopeutustoimia. Vuosille 2016 - 2019 on tehty talouden sopeuttamisohjelma, jolla tavoitellaan merkittäviä henkilöstömenojen säästöjä. Talouden sopeuttamisohjelmassa linjattiin, että säästöt toteutetaan lähinnä määräaikaisten sopimusten päättymisten ja eläköitymisten keinoin. Vuosien 2016 - 2019 aikana noin 50 - 60 henkilön palvelussuhde päättyy joko määräaikaisen palvelussuhteen päättyessä tai eläköityessä. Vanajaveden Opistoon ja lukiokoulutukseen ei arvioida kohdistuvan merkittäviä henkilöstömuutoksia suunnitelmavuosina.

Henkilöstömenot

Kuntayhtymän yhteisiin menoihin varataan 180 euroa/henkilö henkilöstön työhyvinvointiin. Määräraha sisältää tyhy-toimintaan ja ennaltaehkäisevän työterveyshuollon toimintaan sisältyvän osuuden. Henkilöstön kehittämiseen panostetaan merkittävästi myös erilaisilla kehittämisprojekteilla. Lisäksi varataan tarvittava määräraha yhteistoimintaelimien toimintaan (YT, työsuojelu ja virkistystoiminta).

Sosiaali- ja työeläkevakuutusmaksuihin varataan valtakunnallisesti vahvistettujen %-osuuksien mukaiset euromäärät.

Opiskelijaetuudet

Opiskelijaetuudet määritellään olemassa olevan lainsäädännön ja opetus- ja kulttuuriministeriön erillispäätösten mukaan. Vanajaveden Opiston kurssimaksujen alennusjärjestelmästä päättää opiston rehtori talousarvion puitteissa.

Investoinnit

Investointiohjelmiin sisältyvät yli 10 000 euron laite- ja hankekokonaisuudet.

Suunnittelukaudelle tehdään alustava suunnitelma tilojen, koneiden ja laitteiden toteutussuunnitelmaksi, jota tarkennetaan vuosittain silloisten toiminta-/rahoitusmahdollisuuksien mukaan, kts. investointiosa.

Investointien määrärahavaraukset on esitetty talousarvion investointiosassa.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja miten rahoitustarve katetaan.

Peruspääoma

Oman pääoman muutokset näkyvät yli/alijäämäkertyminä tai omistajakuntien oman pääoman ehtoisena sijoituksena peruspääomaan.

Osakepääoma

Kuntayhtymä omistaa Vanaja Koulutus Oy:stä 100 osaketta. Kustakin osakkeesta maksettiin yhtiölle 1 000 euroa. Kuntayhtymän omistusosuus yhtiön osakkeista on 100 %.

Investointivaraukset

Vuonna 2013 purettiin aiempina vuosina tehdyt investointivaraukset Hattelmalantie 25 I-uudisrakennuksen ja Tavastia Areena hankkeita varten.

Vuoden 2014 tilinpäätöksen yhteydessä tehtiin uusi 1 500 000 euron investointivaraus sosiaali- ja terveysalan uudisrakennusinvestointia varten. Vanajaveden Opiston vuoden 2014 tilinpäätöksen yhteydessä tehtiin 280 000 euron investointivaraus Vanajaveden Opiston lähivuosien tilainvestointeja varten.

Tilikauden tulos

Koko kuntayhtymän tilikauden toimintakate on 1 548 471 euroa, josta vähennetään tilikauden suunnitelman mukaiset poistot 4 358 948 euroa ja rahoitustuottojen ja -kulujen netto 30 000 euroa. Tilikauden tulokseksi muo-dostuu -2 780 477 euroa.

Vuosien 2019 - 2021 tilikauden tulokset arvioidaan muodostuvan hieman positiivisiksi. Merkittävät rahoitusleikkaukset ammatilliseen koulutukseen on jo tehty ja taloutta on siltä osin sopeutettu olemassa olevaan tulovirtaan. Talouden tarkkaa sopeuttamistyötä jatketaan, jotta investoinneista, lainojen lyhennyksistä ja koroista aiheutuvat menot voidaan hoitaa. Merkittävää on huolehtia ammatillisen koulutuksen suorite- ja vaikuttavuusrahoituksen saamisen edellytysten toteutumisesta. Rahoitusjärjestelmän uudistamisen myötä näiden rahoituselementtien merkitys kokonaisrahoituksessa kasvaa merkittävästi.

Tämän toiminta- ja taloussuunnitelman euro-osa käyttötalouden osalta on tehty niin, että suunnitteilla olevien hankkeiden vastuut voidaan kantaa edellyttäen, että tulosalueiden omat taloussuunnitelmat pitävät, ja ympäristötekijöissä ei tapahdu hallitsemattomia muutoksia.

12. Talousarvion käyttötalousosa Koulutuskuntayhtymä Tavastiassa

12.1 Tuloslaskelma, Koulutuskuntayhtymä Tavastia

	2019	TA 2018	2017 tilinpäätös
Toimintatuotot			
Yksikköhintarahoitus	**29 201 257**	29 505 236	
Kuntien maksuosuudet	**1 997 045**	1 522 000	
Koulutuksen myynti	**1 827 820**	1 796 320	
Maksullinen palvelutoiminta	**920 000**	996 000	
Tuet ja avustukset	**2 167 032**	2 110 532	
Muut tulot	**1 468 290**	1 863 703	
Toimintatuotot yht.	**37 581 444**	37 793 791	*42 283 983*
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	**25 719 807**	25 777 140	
Palvelujen ostot	**3 767 787**	4 288 642	
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	**3 259 258**	2 928 671	
Vuokrat	**2 595 763**	2 759 174	
Muut kulut	**690 358**	678 646	
Toimintakulut yht.	**36 032 973**	36 432 273	*39 936 455*
Toimintakate	**1 548 471**	**1 361 518**	***2 347 528***
Rahoitustuotot ja kulut	**30 000**	33 000	*21 882*
Vuosikate	**1 578 471**	**1 394 518**	***2 369 409***
Poistot ja arvonalentumiset	**2 597 878**	2 668 465	*2 727 232*
Lisäpoisto, Jaakonkadun kiinteistö	**1 761 070**	2 035 888	
Tilikauden tulos	-2 780 477	-3 309 835	*-357 822*
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys	**481 115**	581 115	*581 122*
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 299 362	-2 728 720	*223 300*

12.1.1 Tulosaluekohtaiset käyttösuunnitelmat

	Ammattiopisto (projektit ja peruskoulu)	Lukiot	Vanajaveden Opisto	Kuntayhtymähallinto ja kuntayhtymäpalvelut	Yhteensä
Toimintatuotot	**25 728 610**	**8 909 715**	**3 269 500**	**10 659 159**	**48 566 984**
joista sisäiset tuotot	1 759 946			4 974 802	6 734 748
joista sisäiset vuokratulot	0			4 230 792	4 230 792
					0
Toimintakulut	**25 433 364**	**8 909 715**	**3 259 500**	**9 415 934**	**47 018 513**
joista sisäiset kulut	5 506 316	852 077	215 000	181 355	6 754 748
joista sisäiset vuokrat	2 972 434	516 857	260 000	481 501	4 230 792
					0
Toimintakate	**295 246**	**0**	**10 000**	**1 243 225**	**1 548 471**
					0
Rahoitustuotot ja kulut				30 000	30 000
					0
Vuosikate	295 246	0	10 000	1 273 225	1 578 471
					0
Poistot ja arvonalentumiset	295 246	0	10 000	2 292 632	2 597 878
Lisäpoisto				1 761 070	1 761 070
					0
Tilikauden tulos	**0**	**0**	**0**	**-2 780 477**	**-2 780 477**
					0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				481 115	481 115
					0
Tilikauden yli-/alijäämä	**0**	**0**	**0**	**-2 299 362**	**-2 299 362**

13. Investointiosa

Hanke 1. 1 500 000 €

H8 E-rakennuksen tilamuutosten toteutus

Hanke sisältää Hattelmalantie 8 E-rakennukseen tehtävät tilamuutokset, jolla tehostetaan rakennuksen tilojen käyttöä ja samalla ajanmukaistetaan tiloja vastaamaan koulutustarpeita. Tiloja uudistetaan pintakäsittelyn, suutarikoulutuksen, Vanajaveden Opiston puutyötoiminnan ja valmentavan koulutuksen tarpeita vastaaviksi. Toteutuessaan tilamuutokset mahdollistavat ulkopuolisista vuokratiloista luopumisen.

Hanke 2. 400 000 €

Jaakonkatu 28 vanhan osan purku

Hanke sisältää Jaakonkatu 28 vanhan osan purkamisen. Kunto- ja sisäilmatutkimuksissa vanhan osan on todettu olevan rakenteeltaan niin huonossa kunnossa, ettei peruskorjaus ole perusteltua. Vanha osa on syytä purkaa sisäilmaongelmien leviämisen ehkäisemiseksi.

Hanke 3. 250 000 €

Tavastian kiinteistöjen kunnossapitosuunnitelman mukaisten hankkeiden toteuttaminen

Yhtymähallitus tekee erikseen päätökset hankintojen yksilöidystä toteuttamisesta.

Hanke 4. 284 000 €

Investointihankinnat kone- ja laitekannan korvaus ja uusintahankintoihin

Investointihankinnat on priorisoitu osastoilta tulleiden hankintaesitysten mukaan. Tärkeimpänä hankintaperusteluna on hankinnan vaikutus opetukseen/työtoimintaan ja/tai tukipalveluiden järjestämiseen. Irtaimeen omaisuuteen tehtäviä investointeja on merkittävästi aiempia vuosia vähemmän. Yksikköhintaan ei enää sisälly investointien takuukorotusta edellisvuosien tapaan.

Yhtymähallitus tekee erikseen päätökset hankintojen yksilöidystä toteuttamisesta.

13.1 Investointien suunnittelukausi 2019–2021

Tällä talousarviokaudella sekä toiminta- ja taloussuunnittelukaudella tehdään tilojen kuntoarvioihin perustuvia peruskorjauksia. Suunnitelmavuosille varataan 250 000 euroa/vuosi välttämättömien kunnossapitotöiden toteuttamiseen. Kunnossapitosuunnitelma täsmentyy vuosittain osin kuntoarvioiden tuottaman tiedon ja osin tarveharkinnan pohjalta. Kone- ja laitekannan korvaus- ja uusintahankintoihin varataan suunnitelmavuosina 2019–2021 noin 300 000 euroa/vuosi.

14. Rahoitusosa

14.1 Rahoituslaskelma, Koulutuskuntayhtymä Tavastia

Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta		
Tulorahoitus		
	Vuosikate	1 578 471
	Tulorahoituksen korjauserät	0
Investoinnit		
	Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 434 000
	Investointien rahoituserät	0
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta		-855 529
Rahoitustoiminnan kassavirta		
Lainakannan muutokset		
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 000 000
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	-544 000
Oman pääoman muutokset		0
Muut maksuvalmiuden muutokset		0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta		456 000
Kassavarojen muutos		-399 529

15. Suunnitelmavuodet 2019–2021

15.1 Koulutuskuntayhtymä Tavastia

	2019	2020	2021
Toimintatuotot			
Yksikköhintarahoitus	29 201 257	29 785 282	29 985 290
Kuntien maksuosuudet	1 997 045	1 697 040	1 697 040
Koulutuksen myynti	1 827 820	1 830 000	1 830 000
Maksullinen palvelutoiminta	920 000	950 000	950 000
Tuet ja avustukset	2 167 032	2 180 000	2 180 000
Muut tulot	1 468 290	1 500 000	1 500 000
Toimintatuotot yht.	37 581 444	37 942 322	38 142 330
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	25 719 807	25 720 000	25 820 000
Palvelujen ostot	3 767 787	3 770 000	3 770 000
Aineet,tarvikkeet ja tavarat	3 259 258	3 300 000	3 300 000
Vuokrat	2 595 763	2 595 760	2 595 760
Muut kulut	690 356	667 677	687 685
Toimintakulut yht.	36 032 971	36 053 437	36 173 445
Toimintakate	1 548 473	1 888 885	1 968 885
Rahoitustuotot ja kulut	30 000	30 000	30 000
Vuosikate	1 578 473	1 918 885	1 998 885
Poistot ja arvonalentumiset	4 358 948	2 400 000	2 400 000
Tilikauden tulos	-2 780 475	-481 115	-401 115
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (	481 115	481 115	481 115
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)			
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 299 360	0	80 000

16. Vanaja Koulutus Oy

Yhtymäkokous päättää kuntalain 14 §:n mukaan kuntayhtymän ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Yhtymäkokous antaa tytäryhteisöjen ohjausta ja valvontaa koskevia periaatteita kunnan konsernijohdolle. Yhtymäkokouksen asettamat tavoitteet ohjaavat edustajia tytäryhteisöjen toimielimissä. Kyseiset tavoitteet eivät kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kuntayhtymän rakenteessa tapahtui muutos, kun 1.1.2016 toiminnan aloitti Vanaja Koulutus Oy. Yhtiön toimialana on järjestää koulutusta ja muita osaamisen kehittämispalveluita. Kuntayhtymän omistus yhtiöstä on 100 %. Yhtiö ostaa tarvitsemansa koulutus- ja tukipalvelunsa kuntayhtymältä.

VANAJA KOULUTUS OY	
Toiminnalliset tavoitteet	**Mittari**
Positiivinen tulos	Toteutunut tulos
Liikevaihto vähintään 1,07 milj. €	Toteutunut liikevaihto
Alueen yritysten ja työelämän kehittäminen tarjoamalla kuntayhtymän alaisten oppilaitosten tuottamia koulutuspalveluita	Toteutunut liikevaihto

	Alustava talousarvio 2019
Tuloslaskelma	
Liikevaihto	1 115 000 €
Henkilöstökulut	92 960 €
Vakituinen henkilöstö	-
Voitto/tappio (ennen satunnaiseriä)	8 666 €
Rahoitus	
Likvidit varat	-
Korolliset lainat	-
Investointimenot	-

17. Ammattiopisto Tavastian tutkinnot ja koulutukset 2019

Kauppa ja tietojenkäsittely, matkailu ja puhtauspalvelut

Perustutkinnot
- Liiketoiminnan perustutkinto, merkonomi
- Matkailualan perustutkinto, matkailupalvelujen tuottaja
- Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto, datanomi
- Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto

Ammattitutkinnot
- Liiketoiminnan ammattitutkinto
- Lähiesimiestyön ammattitutkinto
- Matkailupalvelujen ammattitutkinto
- Opastuspalvelujen ammattitutkinto
- Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnot
- Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan erikoisammattitutkinto
- Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto

Kone, metalli ja sähkö

Perustutkinnot
- Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto, koneistaja, levyseppähitsaaja
- Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto, automaatioasentaja, sähköasentaja
- Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto, ICT-asentaja

Ammattitutkinnot
- Energia-alan ammattitutkinto
- Sähkö- ja automaatioasentajan ammattitutkinto
- Tuotantotekniikan ammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnot
- Energia-alan erikoisammattitutkinto
- Sähkö- ja automaatioalan erikoisammattitutkinto
- Tuotantotekniikan erikoisammattitutkinto

Pintakäsittely, auto ja logistiikka

Perustutkinnot
- Autoalan perustutkinto, ajoneuvoasentaja
- Logistiikan perustutkinto, linja-autonkuljettaja, yhdistelmäajoneuvonkuljettaja, varastonhoitaja
- Pintakäsittelyalan perustutkinto, maalari, pintakäsittelijä

Ammattitutkinnot
- Kuljetusalan ammattitutkinto
- Pintakäsittelyalan ammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnot
- Pintakäsittelyalan erikoisammattitutkinto

Rakennus, maanmittaus, talotekniikka ja kiinteistöpalvelut

Perustutkinnot
- Maanmittausalan perustutkinto, kartoittaja
- Rakennusalan perustutkinto, talonrakentaja, maarakentaja
- Talotekniikan perustutkinto, putkiasentaja
- Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinto

Ammattitutkinnot
- Maarakennusalan ammattitutkinto
- Maanmittausalan ammattitutkinto
- Talonrakennusalan ammattitutkinto
- Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan ammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnot
- Maarakennusalan erikoisammattitutkinto
- Talonrakennusalan erikoisammattitutkinto
- Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan erikoisammattitutkinto

Ravintola, catering ja elintarvike

Perustutkinnot
- Elintarvikealan perustutkinto, leipuri-kondiittori
- Ravintola- ja catering-alan perustutkinto, kokki, tarjoilija

Ammattitutkinnot
- Leipomoalan ammattitutkinto
- Ravintolan asiakaspalvelun ammattitutkinto
- Ruokapalvelujen ammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnot
- Erityisruokavaliopalvelujen erikoisammattitutkinto
- Majoitus- ja ravitsemisalan esimiehen erikoisammattitutkinto

Sosiaali ja terveys 1 ja 2

Perustutkinnot
- Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto, lastenohjaaja
- Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, lähihoitaja, perustason ensihoitaja

Ammattitutkinnot
- Kasvatus- ja ohjausalan ammattitutkinto
- Mielenterveys- ja päihdetyön ammattitutkinto
- Terveysalan ammattitutkinto

Taideteollisuus-, tekstiili- ja muoti- hius- ja kauneudenhoitoala sekä valmentavat

- Ammatilliseen peruskoulutukseen valmentava koulutus, VALMA

Perustutkinnot
- Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto, kampaaja, parturi
- Taideteollisuusalan perustutkinto, artesaani, lasi tai verhoilu
- Tekstiili- ja muotialan perustutkinto, designtekstiilien valmistaja(pt), mittatilausompelija(pt), sisustusompelija(pt), suutari(pt), modisti(pt)

Ammattitutkinnot
- Taideteollisuusalan ammattitutkinto
- Tekstiili- ja muotialan ammattitutkinto

Erikoisammattitutkinnot
- Tekstiili- ja muotialan erikoisammattitutkinto
- Taideteollisuusalan erikoisammattitutkinto

Yhteiset tutkinnon osat ja aikuisten perusopetus

- Aikuisten maahanmuuttajien perusopetus

18. Käsitteet ja lyhenteet

OKM	=	opetus- ja kulttuuriministeriö
OPH	=	Opetushallitus
HOKS	=	Ammatillisessa koulutuksessa olevien opiskelijoiden henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma
Yto	=	Yhteiset tutkinnon osat (AOT)
Kv	=	Kansainvälisyys
Opal	=	Työvoimakoulutuksen opiskelijapalautejärjestelmiä
OVTES	=	Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus
Tyhy	=	Työhyvinvointi
Hamk	=	Hämeen ammattikorkeakoulu
AVI	=	Aluehallintovirasto
ELY	=	Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
YT	=	Yhteistyötoimikunta
AOT	=	Ammattiopisto
LU	=	Lukiokoulutus
VOP	=	Vanajaveden Opisto
Opva	=	Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot

Tulevaisuuden tekijät

TAVASTIASTA

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ
TAVASTIA

Koulutuskuntayhtymä Tavastia
PL 30, Hattelmalantie 25
13101 Hämeenlinna

puh. 03 6581 600 / Kuntayhtymän toimisto

info@kktavastia.fi
www.kktavastia.fi

Savion Kirjapaino Oy, Kerava 2018

JUKKA LAAKSOSEN RAHASTO

Yhtymähallitus 20.11.2018/LIITE 2

Jukka Laaksosen rahaston säännöt

1 § Rahaston nimi
Rahaston nimi on Jukka Laaksosen rahasto.

2 § Rahaston pääoma
Peruspääoma on muodostettu Jukka Laaksosen ja tämän vanhempien kuolinpesien Koulutuskuntayhtymä Tavastialle luovutetusta omaisuudesta ja varoista seuraavasti:

- Asunto Oy Helsingin Paciuksenkaari 25 -nimisen yhtiön osakkeet nro:t 8552-8920, jotka oikeuttavat 98,5 m² suuruisen 4h+k+s käsittävän huoneiston C 34 hallintaan os. Paciuksenkaari 25, 00270 Helsinki. **408.345,00 €**
- Hämeenlinnan kaupungissa sijaitseva kiinteistö 109-8-57-2, osoitteessa Puhelinkatu 1, 13130 Hämeenlinna **80.000,00 €**
- Asunto Oy Hämeen Linnanneito -nimisen yhtiön osakkeet nrot 32575-35682, jotka oikeuttavat huoneiston hallintaan osoitteessa Koulukatu 16, 13100 Hämeenlinna **115.000,00 €**
- Etelä-Hämeen Osuuspankin arvo-osuustilillä olevat rahasto-osuudet:

- OP-Kehittyvät osakemarkkinat A 38,37 kpl á 155,96 € **5.984,70 €**
- OP-Private Strategia 50 A, 1.139,50 kpl á 159,22 € **181.430,89 €**
- Toxlex Oy -yhtiön osakkeita 50 kpl eli puolet (1/2) osakekannasta
- y-tunnus 2025495-6, kotipaikka Helsinki **2.457,50 €**
- OP-Kiina A, 3,1873 kpl a 387,7300 **1.235,81 €**
- OP-Suomi A, 24,0492 kpl a 337,2700 **8.111,07 €**
- OP-Suomi Pienyhtiöt A, 8,2148 kpl a 448,8700 **3.687,38 €**
- OP-Venäjä A, 17,2483 kpl a 246,9700 **4.259,81 €**
- OP-High Yield A, 18,6785 kpl a 200,7500 **3.749,71 €**
- OP-Maltillinen A, 62,5319 kpl a 128,6400 **8.044,10 €**
- OP-Rohkea A, 18,7270 kpl a 94,2100 **1.764,27 €**

- Rahavaroja **2.942,84 €**

3 § Rahaston hoitaja
Rahaston hoitajana toimii kuntayhtymän talousjohtaja yhtymähallituksen ohjeiden ja valvonnan alaisena.

Rahaston pääoma, jota voidaan kartuttaa, on sijoitettava turvaavasti ja tuottavasti. Rahaston tuotto ja muut tarkoitukseen saadut varat muodostavat käyttöpääoman, josta stipendit ja avustukset jaetaan.

JUKKA LAAKSOSEN RAHASTO

Yhtymähallitus 20.11.2018/LIITE 2

4 § Rahaston tarkoitus ja tuoton jakaminen
Rahastoa voidaan kartuttaa niillä varoilla, jotka rahastolle lahjoitetaan sekä sijoitustoiminnasta saaduilla tuotoilla. Rahastoa varten kuntayhtymän kirjanpidossa on oma tasetili, jolla seurataan varojen käyttöä sekä saatuja lahjoituksia ja sijoitustuottoja.

Rahaston tarkoituksena on jakaa stipendejä Hämeenlinnan lyseon lukion opiskelijoille hyvin suoritetusta opiskelusta tai muista ansioista. Lisäksi rahaston varoja voidaan käyttää lyseon lukion opiskelijoiden opintojen edistymistä tukevaan toimintaan, esimerkiksi oppimiseen liittyviin hankintoihin ja opiskelijoiden kursseihin liittyviin opintoretkiin.

5 § Rahaston määrärahojen jaosta päättäminen
Rahaston varoja käytetään pääsääntöisesti vain sinne kertyneiden tuottojen osalta. Yhtymähallitus päättää rahaston peruspääoman käytöstä. Hämeenlinnan lyseon lukion rehtorilla on oikeus tehdä päätös rahastoon kertyneiden tuottojen ja lahjoitusten käyttökohteesta enintään 10.000 euron osalta vuodessa. Muilta osin rahaston varojen käytöstä päättää yhtymähallitus.

6 § Rahaston käytön raportointi
Rahastoon kertyneistä tuotoista ja rahaston varojen käytöstä annetaan vuosittain selvitys yhtymähallitukselle.

7 § Rahaston sääntöjen vahvistaminen ja muuttaminen
Rahaston säännöt sekä muutokset ja lisäykset niihin hyväksyy kuntayhtymän yhtymäkokous.

8 § Rahaston lakkauttaminen
Mikäli rahasto jostain syystä lakkautetaan, on varat käytettävä rahaston tarkoituksen toteuttamiseen.

YHTYMÄHALLITUS 20.11.2018/LIITE 3

HALLINTOSÄÄNTÖ

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ
TAVASTIA

Hallintosääntö

YLEISET MÄÄRÄYKSET 1

1 HALLINTOSÄÄNNÖN SOVELTAMINEN 1
2 ORGANISAATIO 1
2.1 Johtosuhteet 1
2.2 Esittely yhtymähallituksessa 1
2.3 Yhtymähallituksen puheenjohtajan tehtävät 1
2.4 Tulosalueet 1
2.5 Tulosyksiköt 2
3 ULKOINEN JA SISÄINEN VALVONTA 2
3.1 Tarkastuslautakunnan kokoukset 2
3.2 Tarkastuslautakunnan tehtävät ja raportointi 2
3.3 Sidonnaisuusilmoituksiin liittyvät tehtävät 2
3.4 Tilintarkastusyhteisön valinta 3
3.5 Tilintarkastajan tehtävät 3
3.6 Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi 3
3.7 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 3

TOIMIELIMET JA TOIMIVALTA 3

4 TOIMIELIMET 3
4.1 Yhtymäkokous 4
4.2 Yhtymähallitus 4
4.3 Tarkastuslautakunta 4
4.4 Ammattiopisto Tavastian monijäseninen toimielin 4
4.5 Yhteistyötoimikunta 5
4.6 Työsuojelutoimikunta 5
5 TYÖRYHMÄT 5
5.1 Johtotiimi 5
5.2 Ammattiopiston johtoryhmä 5
5.3 Lukiokoulutuksen johtoryhmä 5
5.4 Vanajaveden Opiston johtoryhmä 6
5.5 Kuntayhtymäpalveluiden johtoryhmä 6
5.6 Asiantuntijaryhmät ja -verkostot 6
5.7 Eräät henkilöstöasiat 6
6 HENKILÖSTÖN TOIMIVALTA 6
6.1 Esimiestehtävät 6
6.2 Kuntayhtymän johtaja 7
6.3 Henkilöstöjohtaja 7
6.4 Talousjohtaja 8
6.5 Lukion rehtori 9
6.6 Lukion apulaisrehtori 9
6.7 Kansalaisopiston rehtori 9
6.8 Kansalaisopiston apulaisrehtori 10
6.9 Ammattiopiston rehtori 10
6.10 Kehitysjohtaja 10
6.11 Koulutuspäällikkö 11
6.12 Kuntayhtymäpalvelujen päällikkö 11
6.13 Henkilöstö 11
7 TOIMIVALLAN SIIRTÄMINEN 11
8 PÄÄTÖKSENTEKO JA PÄÄTÖSPÖYTÄKIRJA 11

KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA 12

9.1 Konsernijohto ja sen tehtävät 12
9.2 Sopimusten hallinta 12

YHTYMÄKOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS 12

10.1 Yhtymäkokouksen toiminnan järjestelyt 12
10.2 Yhtymäkokouksen varsinainen kokous ja sähköinen kokous 12

10.3 Kokouskutsu *13*
10.4 Läsnäolo yhtymäkokouksessa *13*
10.5 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus *13*
10.6 Puheenvuorot *13*
10.7 Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen *13*

KOKOUSMENETTELY **13**

11.1 Määräysten soveltaminen *13*
11.2 Kokousaika ja -paikka *13*
11.3 Kokousten koollekutsuminen *14*
11.4 Jatkokokous *14*
11.5 Varajäsenen kutsuminen *14*
11.6 Kokouksen pitäminen *14*
11.7 Kokouksen johtaminen *14*
11.8 Tilapäinen puheenjohtaja *14*
11.9 Läsnäolo toimielinten kokouksissa *14*
11.10 Yhtymähallituksen edustus muissa toimielimissä *14*
11.11 Esittely *15*
11.12 Esteellisyyden toteaminen *15*
11.13 Äänestys ja vaalit *15*
11.14 Pöytäkirjan laatiminen, tarkastaminen ja nähtävänä pitäminen *15*
11.15 Yhtymähallituksen otto-oikeus *16*
11.16 Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen *16*

ASIAKIRJAHALLINNON JÄRJESTÄMINEN **16**

12.1 Yhtymähallituksen asiakirjahallinnon tehtävät *16*
12.2 Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät *16*
12.3 Asiakirjojen antaminen ja lunastus *16*

TALOUDENHOITO **16**

13.1 Talousarvio ja taloussuunnitelma *16*
13.2 Toiminnan ja talouden seuranta *17*
13.3 Talousarvion sitovuus *17*
13.4 Talousarvion muutokset *17*
13.5 Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen *17*
13.6 Poistosuunnitelman hyväksyminen *17*
13.7 Rahatoimen hoitaminen *17*
13.8 Maksuista päättäminen *17*
13.9 Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut *18*

MUUT MÄÄRÄYKSET **18**

14.1 Tiedottaminen *18*
14.2 Tiedoksiantojen vastaanottaminen *18*
14.3 Soveltaminen *18*
14.4 Voimaantulo *18*

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 Hallintosäännön soveltaminen

Tällä hallintosäännöllä määrätään kuntayhtymän ja oppilaitosten organisaatiosta, toimivallasta sekä päätöksenteko- ja kokousmenettelystä.

Hallintosäännön ohella kuntayhtymän toimintaa ohjataan lainsäädännön lisäksi perussopimuksella, johon nähden hallintosääntöä sovelletaan toissijaisena.

2 Organisaatio

2.1 Johtosuhteet

Kuntayhtymän johtaminen perustuu kuntayhtymän strategiaan ja toiminta- ja taloussuunnitelmaan sekä muihin yhtymäkokouksen päätöksiin.

Yhtymäkokous vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta, käyttää kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa ja siirtää toimivaltaansa hallintosäännön määräyksillä.

Yhtymähallitus vastaa yhtymäkokouksen päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Yhtymähallitus johtaa kuntayhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta. Yhtymähallitus vastaa kuntayhtymän toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kuntayhtymän henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kuntayhtymää johtaa yhtymähallituksen alaisena kuntayhtymän johtaja. Kuntayhtymän oppilaitoksia johtavat kuntayhtymän johtajan alaisena rehtorit.

Yhtymäkokouksen, yhtymähallituksen, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan valinnasta määrätään kuntayhtymän perussopimuksessa. Kuntayhtymän muusta luottamushenkilöhallinnosta ja niihin liittyvistä valinnoista päättää yhtymähallitus.

2.2 Esittely yhtymähallituksessa

Yhtymähallituksen esittelijänä toimii kuntayhtymän johtaja. Kuntayhtymän johtajan ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty. Yhtymähallitus voi yksittäistapauksessa määrätä myös muun esittelijän.

2.3 Yhtymähallituksen puheenjohtajan tehtävät

Yhtymähallituksen puheenjohtaja

- johtaa yhtymähallituksen kokousta
- johtaa kuntayhtymän strategian ja yhtymähallituksen tehtävien toteuttamisen edellyttämää poliittista yhteistyötä käymällä asioiden käsittelyn edellyttämiä keskusteluja poliittisten ryhmien kanssa, sekä pitämällä sopivin tavoin yhteyttä eri sidosryhmiin
- vastaa kuntayhtymän johtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja käy vuosittain kuntayhtymän johtajan kanssa kehityskeskustelut.

2.4 Tulosalueet

Kuntayhtymän toiminnot jaetaan tulosalueisiin, joita ovat

- hallinto, jota johtaa kuntayhtymän johtaja
- ammattiopisto, jota johtaa ammattiopiston rehtori
- kuntayhtymäpalvelut, jota johtaa talousjohtaja
- lukiot, joita johtaa kuntayhtymän johtaja
- kansalaisopisto, jota johtaa kansalaisopiston rehtori
- muut yhtymäkokouksen talousarvion hyväksyessään erikseen päättämät tulosalueet.

3.4 Tilintarkastusyhteisön valinta

Tarkastuslautakunta valmistelee yhtymäkokoukselle tilintarkastusyhteisön valinnan. Tilintarkastusyhteisö valitaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten.

3.5 Tilintarkastajan tehtävät

Tilintarkastajan tehtävistä säädetään kuntalain 123 §:ssä. Tilintarkastaja voi ottaa tarkastuslautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

3.6 Tilintarkastuskertomus ja muu raportointi

Tilintarkastuskertomuksesta säädetään kuntalain 125 §:ssä. Tilintarkastaja ilmoittaa havaitsemistaan olennaisista epäkohdista viipymättä yhtymähallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määräämällä tavalla.

3.7 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Yhtymähallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallintaprosessin toimivuudesta ja tehokkuudesta sekä säännönmukaisesta arvioinnista.

Kuntayhtymän johtaja ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan ja raportoivat yhtymähallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat yhtymähallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan, riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Yhtymähallitus antaa tilinpäätökseen sisältyvässä toimintakertomuksessa vuosittain perustellun selonteon sisäisen valvonnan järjestämisen asianmukaisuudesta.

TOIMIELIMET JA TOIMIVALTA

4 Toimielimet

Yhtymäkokouksen ja yhtymähallituksen toimivalta on määrätty kuntalaissa ja kuntayhtymän perussopimuksessa. Yhtymähallitus käyttää nk. yleistä toimivaltaa eli päättää kaikista niistä asioista, jotka kuntalain, kuntayhtymän perussopimuksen tai hallintosäännön mukaan eivät kuulu jollekin muulle toimielimelle tai viranomaiselle.

Kuntayhtymän puolesta tehtävät sopimukset ja annettavat sitoumukset allekirjoittaa yhtymähallituksen puheenjohtaja tai kuntayhtymän johtaja, jollei yhtymähallitus ole valtuuttanut toisia henkilöitä.

Viranhaltija allekirjoittaa päätökset, sopimukset, sitoumukset ja muut asiakirjat toimivaltaansa kuuluvissa asioissa.

Toimielimen puheenjohtaja tai sihteeri voi allekirjoittaa toimielimen päätökseen perustuvan asiakirjan. Toimielimen hallinnassa olevista asiakirjoista annettavat otteet ja jäljennökset voi toimielimen sihteeri tai hänen määräämänsä henkilö todistaa oikeaksi.

4.1 Yhtymäkokous

Yhtymäkokous on ylin päätöksentekijä, joka

- hyväksyy talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman
- hyväksyy tilinpäätöksen
- hyväksyy sijoitustoiminnan periaatteet ja riskienhallintapolitiikan
- vahvistaa hallinto- ja muut säännöt
- valitsee hallituksen, tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan
- valitsee kuntayhtymän johtajan
- päättää kuntayhtymän johtajan kelpoisuusvaatimuksista, virantoimituksesta pidättämisestä ja irtisanomisesta.

4.2 Yhtymähallitus

Yhtymähallitus on ylin toimeenpanija, joka

- päättää virkojen perustamisesta ja lakkauttamisesta
- julistaa johtavien viranhaltijoiden virkasuhteet haettavaksi ja valitsee johtavat viranhaltijat
- määrää johtavien viranhaltijoiden sijaiset tai tehtävän väliaikaisen hoitajan
- päättää toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelun ja raportoinnin periaatteista
- hyväksyy kuntayhtymän käyttösuunnitelmat
- valmistelee yhtymäkokoukselle esiteltävät asiat
- nimittää edustajat kuntayhtymän ulkopuolisiin toimielimiin
- tekee tarvittavat koulutustehtävän muutosesitykset
- päättää ammattiopiston järjestämisluvan mukaisen koulutustarjonnan
- päättää ammattiopiston yhteisistä lakisääteisistä suunnitelmista
- nimittää jäsenet ammattiopiston monijäseniseen toimielimeen
- hyväksyy lukiokoulutuksen opetussuunnitelman ja sen osana suunnitelman kodin ja lukiokoulutuksen yhteistyöstä ja opiskelijahuollon järjestämistavasta sekä suunnitelman kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista
- päättää lukioiden osalta opiskelijaksi ottamisen perusteista sekä pääsy- ja soveltuvuuskokeista
- päättää lukio-opiskelijan erottamisesta yli 3 kuukauden ajaksi
- päättää lukioverkosta
- päättää kansalaisopiston taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmista taiteenaloittain

Päättäessään muutoksista lukioverkkoon tai muista periaatteellisista lukiokoulutusta koskevista asioista yhtymähallituksen tulee pyytää jäsenkuntien lausunnot. Muutokset lukioverkkoon tulee tehdä yhtymähallituksen esityksestä ja sen jäsenkunnan suostumuksella, jonka alueella muutoksen alainen lukioyksikkö sijaitsee.

4.3 Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Yhtymäkokous nimeää tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Tarkastuslautakunnan toimikausi päättyy, kun yhtymäkokous on hyväksynyt toimikauden viimeisen varainhoitovuoden tilinpäätöksen.

Tarkastuslautakunta vastaa muista johtamisesta riippumattomista hallintoon ja talouteen liittyvistä tarkastustehtävistä, joihin sovelletaan kuntalain hallinnon ja talouden tarkastusta koskevia säännöksiä.

4.4 Ammattiopisto Tavastian monijäseninen toimielin

Yhtymähallitus asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan Ammattiopisto Tavastian monijäsenisen toimielimen. Siihen nimetään koulutuksen järjestäjän edustajaksi rehtori ja opiskelijahuollon edustajaksi opiskelijapalvelupäällikkö. Toimielimeen nimetään lisäksi kaksi opettajien, työelämän ja opiskelijoiden edustajaa ja heille varajäsenet. Rehtori toimii toimielimen puheenjohtajana ja opiskelijapalvelupäällikkö sihteerinä.

Puheenjohtaja ja sihteeri kutsuvat toimielimeen asiakohtaisesti opiskeluoikeuden peruuttamista ja palauttamista koskevassa asiassa koulutussopimustyöpaikan tai oppisopimuskoulutuksen osalta työnantajan edustajan.

Toimielin kokoontuu tarpeen mukaan.

Ammattiopisto Tavastian monijäseninen toimielin

- päättää opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta
- päättää määräaikaisesta erottamisesta yli 3 kuukaudeksi
- päättää opiskeluoikeuden pidättämisestä
- käsittelee häiritsevän tai turvallisuutta vaarantavan opiskelijan poistamisen yhteydessä tapahtuneen voimakeinojen käyttämisen selvitykset
- käsittelee esineiden ja aineiden haltuun ottamisen yhteydessä tapahtuneen voimakeinojen käyttämisen selvitykset.

4.5 Yhteistyötoimikunta

Yhteistyötoimikunta toimii työnantajan ja henkilöstön edustajien välisenä yhteistoimintaelimenä, jossa käsitellään kaikki kuntayhtymän organisaation ja toimintojen kehittämistä sekä taloutta koskevat asiat, joilla on laajakantoista merkitystä kuntayhtymän palveluksessa olevan henkilöstön aseman ja työolosuhteiden kannalta. Yhteistyötoimikuntaan kuuluvat johtavat viranhaltijat ja luottamusmiehet tai muut järjestöjen sopimat edustajat.

4.6 Työsuojelutoimikunta

Työsuojelutoimikunta toimii työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) mukaisena toimielimenä. Työsuojelutoimikuntaan kuuluvat työsuojelupäällikkö ja neljä muuta työnantajan edustajaa, työsuojeluvaltuutetut ja työsuojeluasiamiehet. Työsuojelutoimikunnalla voi olla työryhmiä, joiden tehtävänä on suunnitella ja kehittää kuntayhtymän työhyvinvointi- ja virkistystoimintaa. Työsuojelutoimikunnan toimikausi on neljä vuotta.

5 Työryhmät

5.1 Johtotiimi

Johtotiimin tehtävänä on koordinoida kuntayhtymän hallinnon, kuntayhtymäpalveluiden ja oppilaitosten toimintaa. Johtotiimin tehtävänä on lisäksi vastata kuntayhtymän laadunhallinnasta sekä toimia turvallisuusvalmiusryhmänä ja koulutuksen järjestäjätason opiskelijahuollon ohjausryhmänä. Johtotiimiin kuuluvat johtavat viranhaltijat. Johtotiimin puheenjohtajana toimii kuntayhtymän johtaja ja varapuheenjohtajana hänen sijaisensa. Johtotiimi päättää tarvittavien työryhmien perustamisesta. Työryhmät raportoivat toiminnastaan johtotiimille.

5.2 Ammattiopiston johtoryhmä

Ammattiopiston johtoryhmän tehtävänä on pedagogiikan kehittäminen ja yhteisten linjausten tekeminen. Johtoryhmässä käsitellään hallintosäännössä olevia rehtorin ja kehitysjohtajan toimivaltaan kuuluvia asioita ja koulutuspäälliköiden toimivaltaan kuuluvia, yhteisesti sovittavia asioita. Johtoryhmään kuuluvat ammattiopiston rehtori (pj), kehitysjohtaja, koulutuspäälliköt, opintopäällikkö ja opiskelijapalvelupäällikkö. Ao. pääluottamusmiehellä on oikeus osallistua johtoryhmän toimintaan.

5.3 Lukiokoulutuksen johtoryhmä

Lukiokoulutuksen johtoryhmän tehtävänä on lukioiden toiminnan koordinointi, kehittäminen ja yhteisten linjausten tekeminen. Johtoryhmässä käsitellään hallintosäännössä olevia kuntayhtymän johtajan ja lukioiden rehtoreiden toimivaltaan kuuluvia, yhteisesti sovittavia asioita. Johtoryhmään kuuluvat kuntayhtymän johtaja (pj) ja lukioiden rehtorit. Ao. luottamusmiehellä on oikeus osallistua johtoryhmän toimintaan.

5.4 Vanajaveden Opiston johtoryhmä

Johtoryhmän tehtävänä on kansalaisopiston toiminnan koordinointi, kehittäminen ja yhteisten linjausten tekeminen. Johtoryhmässä käsitellään hallintosäännössä olevia kansalaisopiston rehtorin, apulaisrehtorin ja toimistopäällikön toimivaltaan kuuluvia, yhteisesti sovittavia asioita. Johtoryhmään kuuluvat rehtori (pj), apulaisrehtori ja toimistopäällikkö. Ao. luottamusmiehellä on oikeus osallistua johtoryhmän toimintaan.

5.5 Kuntayhtymäpalveluiden johtoryhmä

Kuntayhtymäpalveluiden johtoryhmän tehtävänä on tukipalveluiden koordinointi, kehittäminen ja yhteisten linjausten tekeminen. Johtoryhmässä käsitellään hallintosäännössä olevia talousjohtajan ja tukipalveluiden esimiesten toimivaltaan kuuluvia, yhteisesti sovittavia asioita. Johtoryhmään kuuluvat talousjohtaja (pj), kuntayhtymäpalveluiden päälliköt, laskentapäällikkö ja viestintäpäällikkö. Ao. pääluottamusmiehellä on oikeus osallistua johtoryhmän toimintaan.

5.6 Asiantuntijaryhmät ja -verkostot

Työelämäyhteistyön kehittämisestä vastaavien asiantuntijaryhmien muodostamisesta ja jäsenistä päättää asianomainen koulutuspäällikkö tai koordinaattori. Asiantuntijaryhmän tehtävänä on koulutuksen ennakointi ja suunnittelu, työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja näyttöjen kehittäminen, koulutuksen laadun kehittäminen sekä alan markkinointi ja tiedotustehtävät. Asiantuntijaryhmien sijaan alan kehittämistyötä tukemaan voidaan kutsua työpaikkaohjaajista ja muista alan yhteistyötoimijoista koostuva, vapaamuotoinen alakohtainen asiantuntijaverkosto.

5.7 Eräät henkilöstöasiat

Kuntayhtymän johtajan valinnasta toistaiseksi voimassa olevaan virkaan, määräaikaiseen virkaan tai määräaikaiseen virkasuhteeseen päättää yhtymäkokous. Yhtymähallitus vahvistaa yhtymäkokouksen ehdollisen valintapäätöksen ja toteaa päätöksellään yhtymäkokouksen ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen.

Kuntayhtymän johtajan virkavapaan myöntää, keskeyttää ja peruuttaa yhtymähallituksen puheenjohtaja.

Yhtymähallitus päättää koeajan määräämisestä johtavien viranhaltijoiden virkasuhteisiin. Yhtymähallitus päättää johtavan viranhaltijan virkasuhteen purkamisesta koeajalla, virantoimituksesta pidättämisestä, irtisanomisesta, purkamisesta, virkasuhteen muuttamisesta osa-aikaiseksi sekä johtavan viranhaltijan lomauttamisesta, siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen ja virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta.

Yhtymähallituksen puheenjohtaja voi ennen yhtymäkokouksen kokousta päättää kuntayhtymän johtajan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä. Kuntayhtymän johtaja voi ennen yhtymähallituksen kokousta päättää johtavan viranhaltijan väliaikaisesta virantoimituksesta pidättämisestä.

Jos haettavana olevaan virkaan tai virkasuhteeseen valittu irtisanoutuu ennen virantoimituksen alkamista, eikä varalle ole valittu ketään, voi toimivaltainen viranomainen valita viranhaltijan niiden virkaa tai virkasuhdetta hakeneiden johdosta, jotka ilmoittavat hakemuksensa olevan edelleen voimassa.

6 Henkilöstön toimivalta

6.1 Esimiestehtävät

Esimies

- vastaa henkilöstön johtamisesta
- vastaa henkilöstön perehdyttämisestä
- vastaa henkilöstön työnjaosta, resursoinnista ja päättää tehtävistä
- ottaa henkilöstön määräaikaisiin, enintään viiden kuukauden mittaisiin työ- ja virkasuhteisiin, päättää näiden virka-/työsuhteiden koeajan, vahvistaa ehdolliset valintapäätökset ja toteaa päätöksellään ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen.
- päättää enintään viisi kuukautta kestävän työ- ja virkasuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta, purkautuneena pitämisestä ja työntekijän / viranhaltijan lomauttamisesta sekä virantoimituksesta pidättämisestä.
- vastaanottaa irtisanoutumisilmoitukset enintään viiden kuukauden mittaisissa palvelussuhteissa
- pitää kehityskeskustelut ja vastaa niihin liittyvien kehittymissuunnitelmien laatimisesta
- hyväksyy koulutuspäätökset
- huolehtii työturvallisuudesta työsuojelun toimintaohjelman mukaisesti
- huolehtii työhyvinvoinnista
- huolehtii henkilöstön työtulosten ja työn sisäisestä valvonnasta
- hyväksyy virkamatkapäätökset
- myöntää vuosilomat/vapaajaksot
- myöntää virka- ja työvapaat, joihin viranhaltijalla tai työntekijällä on lain tai virka- ja työehtosopimuksen perusteella ehdoton oikeus ja päättää tällaisen virka- ja työvapaan keskeyttämisestä tai peruuttamisesta
- myöntää enintään viiden kuukauden mittaiset harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat ja niiden keskeyttämisestä ja peruuttamisesta
- määrää lisä-, yli-, lauantai- ja sunnuntaityöhön sekä varallaoloon sekä vuosityöajassa epämukavan työajan lisiin oikeuttavaan työhön
- myöntää oman auton käyttöoikeuden
- päättää viranhaltijan sivutoimi-ilmoitusten ja sivutoimilupien hyväksymisestä ja peruuttamisesta.

6.2 Kuntayhtymän johtaja

Kuntayhtymän johtaja

- vastaa kuntayhtymän toiminnasta ja taloudesta
- vastaa strategian laadinnasta ja käyttöönotosta sekä laatutyöstä
- vastaa kuntayhtymätason sidosryhmäyhteistyöstä ja edustamisesta
- vastaa talouden toteutumasta yhteistyössä talousjohtajan kanssa
- vastaa yhteistoiminnasta ja sitä koskevista sopimuksista
- vastaa tiedottamisesta ja markkinoinnista
- vastaa kuntayhtymää koskevien aloitteiden ja esitysten tekemisestä sekä lausuntojen antamisesta
- toimii yhtymähallituksen esittelijänä
- toimii vastuualueensa esimiehenä (kohta 6.1).

6.3 Henkilöstöjohtaja

Henkilöstöjohtaja

- vastaa henkilöstöhallinnon perusteista, menettelyistä ja raportoinnista
- vastaa henkilöstön kehittämisestä ja kouluttamisesta, kuntayhtymän sisäisen koulutuksen tarjonnasta ja toteuttamisesta
- vastaa työkykyä ylläpitävästä ja kehittävästä toiminnasta sekä työterveyshuollon järjestämisestä
- vastaa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon noudattamisesta ja kehittämisestä
- vastaa virka- ja työehtosopimusten soveltamisesta

- vastaa palkkauksesta sekä erilaisten palkkaan liittyvien lisien myöntämisestä
- vastaa henkilöstön rekrytoinnin ja valinnan periaatteista
- vastaa palvelussuhteiden keskeytysten ja päättämisten periaatteista
- julistaa toistaiseksi voimassa olevat virkasuhteet haettavaksi ja päättää toistaiseksi voimassaolevaan virkasuhteeseen ottamisesta lukuun ottamatta johtavia viranhaltijoita
- päättää toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen ottamisesta
- päättää määräaikaiseen virka- ja työsuhteeseen ottamisesta, kun palvelussuhteen kesto on yli viisi kuukautta
- päättää koeajan määräämisestä toistaiseksi voimassa olevien ja kestoltaan yli viiden kuukauden mittaisiin virka- ja työsuhteisiin lukuun ottamatta johtavia viranhaltijoita.
- vahvistaa toistaiseksi voimassa olevia ja kestoltaan yli viiden kuukauden mittaisia virka- ja työsuhteita koskeva ehdolliset valintapäätökset ja toteaa päätöksellään ehdollisen valintapäätöksen raukeamisen
- päättää nimikkeistä ja niiden muuttamisesta
- myöntää yli viiden kuukauden mittaiset harkinnanvaraiset virka- ja työvapaat ja päättää niiden keskeyttämisestä ja peruuttamisesta
- päättää viranhaltijan siirtämisestä toiseen virkasuhteeseen ja viranhaltijan virantoimitusvelvollisuuden muuttamisesta
- päättää virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi
- päättää virka- ja työsuhteiden muuttamisesta osa-aikaiseksi
- päättää yli viisi kuukautta kestävän virka- / työsuhteen purkamisesta koeajalla, irtisanomisesta, purkamisesta, purkautuneena pitämisestä sekä työntekijän / viranhaltijan lomauttamisesta ja virantoimituksesta pidättämisestä lukuun ottamatta johtavia viranhaltijoita

- vastaanottaa irtisanoutumisilmoitukset yli viiden kuukauden mittaisissa palvelussuhteissa
- vastaa viranhaltijalle kunnallisen viranhaltijalain 45 §:n nojalla maksettavasta korvauksesta sekä aiheettomasti perityn palkan tai muun virkasuhteesta johtuvan taloudellisen edun takaisinperinnästä
- päättää niistä virkasuhteeseen ja viranhaltijaan liittyvistä asioista, joista on säädetty kunnallisesta viranhaltijasta annetussa laissa (304/03) tai muussa laissa, ellei hallintosäännössä ole muuta määrätty
- toimii vastuualueensa esimiehenä (kohta 6.1).

6.4 Talousjohtaja

Talousjohtaja

- vastaa kuntayhtymän taloudenhoidosta ja kuntayhtymäpalveluista
- vastaa toiminta- ja taloussuunnitelman laadinnasta sekä toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen valmistelusta
- vastaa tilapäislainojen ottamisesta, takaisinmaksusta ja lainaehtojen muuttamisesta maksuvalmiuden turvaamiseksi
- vastaa maksuliikenne- ja rahoitussopimuksista
- vastaa kassa- ja lainavarojen hoidosta ja niiden sijoittamisesta kuntayhtymän sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti
- vastaa rahatoimen käytännön hoitamisesta
- vastaa käytössä pidettävistä kassoista ja kassojen hoidon ohjeistamisesta
- vastaa kiinteistöjen ja ajoneuvokaluston ylläpidosta ja vuokrauksesta
- vastaa yhtymäkokouksen ja yhtymähallituksen hyväksymän investointiohjelman mukaisista investointihankinnoista
- vastaa saatavien vakuuksista sekä kuntayhtymän riskienhallinta- ja vakuuttamistoiminnasta
- vastaa hankintatoimen järjestämisestä
- vastaa arkistotoimen järjestämisestä
- vastaa käytöstä poistettavan irtaimen omaisuuden myynnistä ja luovuttamisesta
- päättää asuntolapaikan myöntämisen perusteista
- vastaa kuntayhtymän sisäisen valvonnan järjestämisestä ja raportoinnista
- johtaa tietosuojan toteuttamista ja kehittämistä
- vastaa työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyvistä asioista ja toimii työsuojelupäällikkönä

- vastaa vahingonkorvauksen myöntämisestä tapauksissa, joissa kuntayhtymä on katsottava korvausvelvolliseksi
- toimii vastuualueensa esimiehenä (kohta 6.1).

6.5 Lukion rehtori

Lukion rehtori

- vastaa ko. lukion toiminnan ja talouden johtamisesta
- päättää työjärjestyksestä, opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista ja opettajien työnjaosta
- vastaa pedagogisesta johtamisesta
- päättää opetuksen prosesseista, opetussuunnitelman periaatteista ja laatimisesta
- vastaa kodin ja koulun yhteistyöstä hyväksytyn järjestämistavan mukaisesti
- päättää opiskelijalle annettavasta kirjallisesta varoituksesta
- vastaa yhteistyöstä muiden oppilaitosten kanssa
- vastaa lukioyksikkönsä talousarvion käytöstä ja toteutumisesta
- vastaa oman lukioyksikkönsä tiedottamisesta
- päättää opetuksen julkisuuden rajoittamisesta
- toteaa opiskelijan eronneeksi
- myöntää opiskelijalle kolme päivää pidemmät lomat, lyhemmät lomat myöntää ryhmänohjaaja
- päättää opiskelijalta perittävistä maksuista
- päättää lukio-opiskelijan erottamisesta alle kolmen kuukauden ajaksi
- vastaa lyhytaikaisten sijaisten palkkaamisesta (enintään viisi kuukautta)
- toimii vastuualueensa esimiehenä (kohta 6.1).

6.6 Lukion apulaisrehtori

Lukion apulaisrehtori

- toimii lukion rehtorin sijaisena.
- vastaa opiskelijahuoltotyöstä
- vastaa opiskelijoiden ohjaustyöstä
- vastaa opetussuunnitelman päivittämisestä
- vastaa valvonta- ja muiden listojen laatimisesta ja lomakkeiden päivittämisestä
- vastaa opinto-oppaan verkkoversion päivittämisestä
- vastaa kotisivujen päivittämisestä ja kehittämisestä
- vastaa vuosikertomuksen koordinoinnista
- vastaa ylioppilastutkinnon käytännön järjestelyistä
- vastaa ylioppilaskokeista rehtorin ollessa esteellinen
- vastaa lukuvuoden suunnittelusta yhdessä rehtorin kanssa
- on lukion johto-/suunnitteluryhmän jäsen.

Lukion apulaisrehtorin tehtäviin kuuluu lisäksi muita lukion rehtorin määrittelemiä tehtäviä.

6.7 Kansalaisopiston rehtori

Kansalaisopiston rehtori

- vastaa kansalaisopiston toiminnan ja talouden johtamisesta
- johtaa ja kehittää kansalaisopiston toimintaa ja huolehtii yhtymähallituksen käsiteltävien asioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta
- vastaa tulosalueen määräaikaisten työsopimusten solmimisesta
- vastaa päätoimisen ja määräaikaisen opetushenkilöstön työnjaosta ja resursoinnista sekä päättää tehtävistä
- vastaa kansalaisopiston suunnitelmien toteuttamisesta yhtymäkokouksen kuntayhtymälle asettamien tavoitteiden mukaisesti
- vastaa tulosyksikkönsä toiminnan ja talouden suunnittelusta, seurannasta ja sisäisestä valvonnasta

- päättää opiskelijalta perittävistä maksuista
- vastaa kansalaisopiston pedagogisesta johtamisesta ja kehittämisestä
- vastaa kansalaisopiston opetussuunnitelmasta ja opetuksen järjestelyistä siltä osin kuin ratkaisuvaltaa ei ole laissa tai säännöissä muulle viranomaiselle määrätty
- päättää opiskelijan erottamisesta määräajaksi, enintään työkaudeksi (sellainen opiskelija, joka käyttäytyy jatkuvasti opiskelua haittaavasti)
- päättää opiskelijan erottamisesta hänelle kuuluvien maksamattomien kurssimaksujen vuoksi siihen asti, kunnes maksut ovat maksetut
- vastaa kansalaisopistoa koskevien esitysten, lausuntojen ja raporttien antamisesta ja itsearvioinneista
- vastaa kansalaisopiston osalta yhteistyöstä kuntayhtymän oppilaitosten, muiden koulutuksen järjestäjien ja sidosryhmien kanssa
- toimii vastuualueensa esimiehenä (kohta 6.1).

6.8 Kansalaisopiston apulaisrehtori

Kansalaisopiston apulaisrehtori

- toimii kansalaisopiston tuntiopettajien esimiehenä
- vastaa kansalaisopiston käytössä olevien toimitilojen koordinoinnista ja tilojen käytön ohjauksesta
- toimii rehtorin sijaisena
- toimii vastuualueensa esimiehenä (kohta 6.1).

6.9 Ammattiopiston rehtori

Ammattiopiston rehtori

- vastaa ammatillisen koulutuksen ja perusopetuksen toiminnan ja talouden johtamisesta
- vastaa ammattiopiston toiminnan ja talouden suunnittelusta ja seurannasta sekä sisäisestä valvonnasta
- valmistelee järjestämisluvan mukaisen koulutustarjonnan ja päättää muusta koulutustarjonnasta
- vastaa opetuksen prosesseista sekä opetuksen suunnitelmien rakenteista ja perusteista
- hyväksyy tutkintokohtaiset opetuksen ja osaamisen osoittamisen suunnitelmat
- vastaa monialaisen toimielimen työskentelystä
- päättää opiskelijaksi ottamisen hakuajoista ja -menettelyistä sekä valintaperusteista ja pääsy- ja soveltuvuuskokeista
- päättää opiskelijaksi ottamisesta ja työvoimakoulutukseen valinnasta yhdessä työ- ja elinkeinotoimiston kanssa
- päättää erityisen tuen antamisesta, mukauttamisesta ja poikkeamisesta sekä niiden purkamisesta
- tekee opiskelijan kurinpitoa koskevat päätökset: kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen oppilaitoksesta korkeintaan kolmeksi kuukaudeksi ja asuntolasta erottaminen
- päättää opiskelijan katsomiseksi eronneeksi
- antaa todistukset tutkinnon/koulutuksen ja niiden osan/osien suorittamisesta/osallistumisesta
- vastaa yhteistyöstä alueen työ- ja elinkeinoelämän ja muiden lakisääteisten yhteistyötahojen kanssa
- vastaa oppilaitosta koskevien esitysten, lausuntojen ja raporttien antamisesta ja itsearvioinneista
- toimii vastuualueensa esimiehenä (kohta 6.1).

6.10 Kehitysjohtaja

Kehitysjohtaja

- vastaa kuntayhtymän hankkeista
- vastaa kuntayhtymän kansainvälisyystoiminnasta ja monikulttuurisuustyöstä
- vastaa ammatillisen koulutuksen ennakointityöstä
- päättää laajennetun oppisopimuksen hankintapäätöksistä

- vastaa työ- ja elinkeinoelämää kehittävistä työelämäpalveluista
- toimii Vanaja Koulutus Oy:n toimitusjohtajana
- toimii vastuualueensa esimiehenä (kohta 6.1).

6.11 Koulutuspäällikkö

Koulutuspäällikkö

- vastaa osaston toiminnan ja talouden johtamisesta
- vastaa osastonsa pedagogisesta kehittämisestä
- suunnittelee osastonsa koulutustarjonnan
- päättää opetuksen ja erityisen tuen järjestelyistä ja laatii opetuksen suunnitelmat ja suunnitelmat osaamisen arvioinnin toteuttamisesta
- vastaa työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta ja osaamisen arvioinnista
- vastaa opiskelijoiden perehdyttämisestä
- päättää opiskelijalta perittävistä maksuista
- valmistelee investointihankintaesitykset
- vastaa osastonsa sisäisestä valvonnasta
- vastaa osastoa koskevien esitysten, lausuntojen ja raporttien valmistelusta ja itsearvioinneista
- vastaa osastonsa työelämäyhteistyöstä, työtoiminnasta, kansainvälisyydestä, hankkeista, kilpailutoiminnasta ja markkinoinnista kuntayhtymän linjausten mukaisesti
- toimii vastuualueensa esimiehenä (kohta 6.1).

6.12 Kuntayhtymäpalvelujen päällikkö

Kuntayhtymäpalvelujen päällikkö

- vastaa osastonsa toiminnan ja talouden johtamisesta
- vastaa osastonsa toiminnan ja talouden suunnittelusta, kehittämisestä, seurannasta ja sisäisestä valvonnasta
- valmistelee investointihankintaesitykset
- vastaa osastoa koskevien esitysten, lausuntojen ja raporttien valmistelusta
- toimii vastuualueensa esimiehenä (kohta 6.1).

6.13 Henkilöstö

Henkilöstö

- vastaa työstään ja sen kehittämisestä tehtäväkuvansa mukaisesti
- huolehtii oman ammattitaitonsa ylläpitämisestä
- vastaa osaltaan kuntayhtymän perustehtävän toteuttamisesta ja imagosta
- vastaa osaltaan toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisten määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteuttamisesta
- huolehtii osaltaan turvallisesta ja viihtyisästä työympäristöstä sekä kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesta toiminnasta
- voidaan nimetä asiantuntijatehtävään, jossa vastaa tehtäväkokonaisuudesta oppilaitoksen tai kuntayhtymän tasolla.

7 Toimivallan siirtäminen

Toimielin ja viranhaltija voi päättää esimiestehtäviä lukuun ottamatta toimivaltansa siirtämisestä alaiselleen henkilöstölle. Toimivallan siirtämispäätöksistä on pidettävä ajan tasalla olevaa luetteloa. Luettelo on saatettava henkilöstöjohtajan tietoon. Viranhaltija voi saattaa asian, joka hänellä on oikeus ratkaista, yhtymähallituksen käsiteltäväksi.

8 Päätöksenteko ja päätöspöytäkirja

Päätöksenteossa on soveltuvin osin noudatettava, mitä kuulemisesta on hallintolaissa määrätty. Päätökset on, mikäli mahdollista, tehtävä esittelystä. Viranhaltijan on pidettävä päätöksistään kirjaa. Johtavien viranhaltijoiden päätökset on saatettava yhtymähallituksen tietoon, lukuun ottamatta niitä päätöksiä, jotka yhtymähallitus on erikseen jättänyt otto-oikeuden ulkopuolelle. Muiden viranhaltijoiden päätökset on saatettava lähimmän esimiehen tietoon.

KONSERNIOHJAUS JA SOPIMUSTEN HALLINTA

9.1 Konsernijohto ja sen tehtävät

Kuntayhtymän konsernijohtoon kuuluvat yhtymähallitus ja kuntayhtymän johtaja.

Yhtymähallitus

- vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta yhtymäkokoukselle
- vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
- määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon
- arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja tekee arvioinnin kerran vaalikaudessa sekä toimittaa arvioinnin tulokset ja johtopäätökset yhtymäkokoukselle
- seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä
- antaa kuntayhtymän ennakkokannan konserniohjeen edellyttämissä asioissa
- vastaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten nimittämisestä
- nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

9.2 Sopimusten hallinta

Yhtymähallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta ja määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

YHTYMÄKOKOUKSEN TYÖJÄRJESTYS

10.1 Yhtymäkokouksen toiminnan järjestelyt

Yhtymäkokouksessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä tämän hallintosäännön 11. luvussa on säädetty kokousmenettelystä, mikäli jäljempänä tässä luvussa ei toisin säädetä yhtymäkokouksen työskentelystä.

Yhtymäkokouksen avaa yhtymähallituksen puheenjohtaja, joka johtaa puhetta, kunnes kokouksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja on valittu.

Yhtymäkokouksen pöytäkirjanpitäjänä toimii ja sen muistakin sihteerin tehtävistä huolehtii talousjohtaja tai hänen sijaisensa.

10.2 Yhtymäkokouksen varsinainen kokous ja sähköinen kokous

Yhtymäkokous voi käsitellä asian varsinaisessa kokouksessaan, jossa kokouksen osallistujat ovat läsnä kokouspaikalla. Varsinaisessa kokouksessa voidaan käyttää sähköistä asianhallinta- tai äänestysjärjestelmää.

Vaihtoehtoisesti kokous voidaan pitää sähköisessä toimintaympäristössä, johon osallistutaan sähköisen yhteyden avulla (*sähköinen kokous*). Yleisölle on järjestettävä mahdollisuus seurata yhtymäkokouksen sähköistä kokousta internetin kautta ja kokouskutsussa mainitussa tilassa.

Yhtymäkokouksen *suljettuun sähköiseen kokoukseen* voi osallistua vain sellaisesta paikasta, jossa salassa pidettävät tiedot ja kokouksessa käydyt keskustelut eivät ole ulkopuolisen kuultavissa tai nähtävissä.

Yhtymähallitus tai sen nimeämä viranhaltija vastaa siitä, että sähköisiin kokouksiin tarvittavat tekniset laitteet, järjestelmät ja tietoliikenneyhteydet ovat ajantasaisia ja tietoturvallisia lakien edellyttämällä tavalla.

10.3 Kokouskutsu

Kokouskutsun antaa yhtymähallituksen puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous, ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä jäsenkunnille vähintään 30 päivää ennen kokousta, sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Jäsenkunnat toimittavat kokouskutsun ja esityslistan valitsemilleen edustajille ja varaedustajille.

10.4 Läsnäolo yhtymäkokouksessa

Yhtymähallituksen puheenjohtajan ja kuntayhtymän johtajan on oltava läsnä yhtymäkokouksessa. Heidän poissaolonsa ei estä asioiden käsittelyä. Yhtymähallituksen jäsenillä on läsnäolo-oikeus.

Edellä mainituilla henkilöillä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen. Yhtymäkokous päättää muiden henkilöiden läsnäolo- ja puheoikeudesta.

10.5 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Läsnä olevat yhtymäkokousedustajat ja varaedustajat todetaan nimenhuudolla, joka todetaan äänioikeusmäärittäin.

Nimenhuudon jälkeen saapuvan yhtymäkokousedustajan on ilmoittauduttava välittömästi puheenjohtajalle. Poistumisesta kesken kokouksen on ilmoitettava puheenjohtajalle. Mikäli puheenjohtaja toteaa yhtymäkokouksen menettäneen päätösvaltaisuuden, hänen on keskeytettävä tai lopetettava kokous.

10.6 Puheenvuorot

Kun asia on esitelty, siitä on varattava tilaisuus keskustella. Puheenvuoro on pyydettävä sähköisesti/selvästi havaittavalla tavalla tai toimittamalla puheenjohtajalle kirjallinen puheenvuoropyyntö.

Puheenvuorot annetaan pyydetyssä järjestyksessä. Tästä järjestyksestä poiketen puheenjohtaja voi antaa puheenvuoron yhtymähallituksen puheenjohtajalle, kuntayhtymän johtajalle sekä tarkastuslautakunnan puheenjohtajalle, kun käsitellään kyseisen toimielimen valmistelemaa asiaa.

10.7 Pöytäkirjan laatiminen ja tarkastaminen

Yhtymäkokous valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi yhtymäkokousedustajaa tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan, jollei yhtymäkokous jonkin asian kohdalla toisin päätä.

KOKOUSMENETTELY

11.1 Määräysten soveltaminen

Kokousmenettelyä koskevia määräyksiä noudatetaan kuntayhtymän hallituksessa sekä soveltuvin osin kuntayhtymän toimielimissä. Toimielinten kokousmenettelystä on laadittu erilliset prosessikuvaukset.

11.2 Kokousaika ja -paikka

Toimielin päättää kokouksensa ajasta ja paikasta.
Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimielimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen sen pitämisestä.

Yhtymäkokousta lukuun ottamatta toimielimen päätöksenteko voi tapahtua suljetussa sähköisessä päätöksentekomenettelyssä. Sähköisen kokouksen edellytyksenä on, että läsnä oleviksi todetut ovat keskenään yhdenvertaisessa näkö- ja ääniyhteydessä.

11.3 Kokousten koollekutsuminen

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä, mikäli mahdollista, siinä käsiteltävät asiat (esityslista). Kokouskutsu lähetetään jäsenille toimielimen päättämällä tavalla. Kokouskutsu lähetetään samalla tavalla muille, joilla on oikeus osallistua kokoukseen. Esityslista lähetetään, mikäli mahdollista, kokouskutsun yhteydessä.

Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä käsiteltävät asiat tulee yksilöidä kokouskutsussa ja mainita, mihin mennessä asia voidaan käsitellä sähköisessä päätöksentekomenettelyssä. Asia on käsitelty, kun kaikki toimielimen jäsenet ovat ilmaisseet kantansa asiaan, ja käsittelyn määräaika on päättynyt. Asia siirtyy kokouksen käsiteltäväksi, jos yksikin jäsen sitä vaatii tai on jättänyt kantansa ilmaisematta.

11.4 Jatkokokous

Mikäli kokousasioita ei ole saatu kokouksessa käsitellyksi, jäljellä olevat kokousasiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua. Kokouksesta poissa olleille on kuitenkin, mikäli mahdollista, annettava tieto jatkokokouksesta.

11.5 Varajäsenen kutsuminen

Toimielimen jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on kutsuttava varajäsen sijaansa. Milloin jäsen on esteellinen käsittelemään jotakin asiaa kokouksessa tai esteen vuoksi ei voi osallistua jonkin asian käsittelyyn, hän voi kutsua varajäsenen kokoukseen sitä asiaa käsittelemään. Myös puheenjohtaja tai esittelijä voi toimittaa kutsun varajäsenelle.

11.6 Kokouksen pitäminen

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden. Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimielin toisin päätä. Toimielin voi syystä ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa. Toimielimen kokouksessa pitää pöytäkirjaa toimielimen määräämä pöytäkirjanpitäjä.

11.7 Kokouksen johtaminen

Puheenjohtajan tehtävänä on johtaa asioiden käsittelyä sekä pitää huolta järjestyksestä toimielimen kokouksessa.

11.8 Tilapäinen puheenjohtaja

Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtaja ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

11.9 Läsnäolo toimielinten kokouksissa

Yhtymähallituksen kokouksessa on jäsenten lisäksi Hämeenlinnan kaupungin ja Hattulan kunnan sivistystoimesta vastaavilla johtajilla läsnäolo-oikeus ja lukiokoulutukseen liittyvissä asioissa puheoikeus. Muiden kuin edellä mainittujen henkilöiden läsnäolosta ja puheoikeudesta päättää asianomainen toimielin.

11.10 Yhtymähallituksen edustus muissa toimielimissä

Yhtymähallitus voi määrätä muihin toimielimiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä myös yhtymähallituksen varajäsen tai kuntayhtymän johtaja.

11.11 Esittely

Asiat päätetään toimielimen kokouksessa viranhaltijan esittelystä. Esittelijän ehdotus on käsittelyn pohjana (pohjaehdotus). Jos esittelijä on muuttanut esityslistalla olevaa ehdotustaan ennen kuin toimielin on tehnyt päätöksen asiasta, muutettu ehdotus on pohjaehdotus. Jos ehdotus on peruutettu, asia on poistettava esityslistalta, jollei toimielin toisin päätä. Toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

11.12 Esteellisyyden toteaminen

Toimielimen puheenjohtajan on tarvittaessa saatettava jäsenen tai muun läsnäoloon oikeutetun henkilön esteellisyys toimielimen ratkaistavaksi.

11.13 Äänestys ja vaalit

Äänestyksestä ja vaalin toimittamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä kuntalaki määrää.

11.14 Pöytäkirjan laatiminen, tarkastaminen ja nähtävänä pitäminen

Pöytäkirjan kirjoittaa puheenjohtajan johdolla sihteeri. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri. Pöytäkirja tarkistetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä toimielimen päättämänä aikana ja paikassa siten kuin siitä vähintään yhtä päivää aiemmin on ilmoitettu.

Toimielimen pöytäkirjaan merkitään

1) Järjestäytymistietoina
   - toimielimen nimi
   - kokouksen alkamis- ja päättymisaika sekä kokouspaikka
   - läsnä ja poissa olleet ja missä ominaisuudessa kukin on ollut läsnä
   - kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

2) Asian käsittelytietoina
   - asiaotsikko
   - selostus asiasta
   - päätösehdotus
   - esteellisyys
   - tehdyt ehdotukset ja onko niitä kannatettu
   - äänestykset: äänestystapa, äänestysjärjestys, äänestysesitys ja äänestyksen tulos
   - vaalit: vaalitapa ja vaalin tulos
   - päätöksen toteaminen
   - eriävä mielipide

3) Laillisuustietoina
   - oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus
   - puheenjohtajan allekirjoitus
   - sihteerin varmennus
   - merkintä pöytäkirjan tarkastuksesta

- merkintä nähtävänä pidosta, mikäli pöytäkirja tulee olemaan yleisesti nähtävillä

Pöytäkirjaan liitettävissä oikaisuvaatimusohjeissa annetaan tarpeelliset ohjeet oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Pöytäkirjaan liitettävässä valitusosoituksessa on mainittava valitusviranomainen, valitusaika ja mitä valituskirjaan on liitettävä. Päätökseen, josta ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä valitusta, on liitettävä tästä ilmoitus ja samalla mainittava, mihin lain tai asetuksen kohtaan kielto perustuu. Edellä määrättyä noudatetaan soveltuvin osin viranhaltijan ja luottamushenkilön tekemiin päätöksiin.

Sähköisessä päätöksentekomenettelyssä tehtyjä päätöksiä koskeva pöytäkirja voidaan tarkastaa ennen seuraavaa kokousta.

11.15 Yhtymähallituksen otto-oikeus

Asian ottamisesta yhtymähallituksen käsiteltäväksi voi päättää yhtymähallituksen puheenjohtajan ja kuntayhtymän johtajan lisäksi talousjohtaja toimialaansa liittyvissä asioissa.

11.16 Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen

Kuntayhtymän viranomaisen on neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkistamisesta ilmoitettava yhtymähallitukselle sen määräämällä tavalla niistä päätöksistä, jotka voidaan ottaa yhtymähallituksen käsiteltäväksi lukuun ottamatta asioita ja asiaryhmiä, joista yhtymähallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

ASIAKIRJAHALLINNON JÄRJESTÄMINEN

12.1 Yhtymähallituksen asiakirjahallinnon tehtävät

Yhtymähallitus vastaa siitä, että asiakirjahallinnon ohjeistus, käytännöt, vastuut ja valvonta on määritelty kuntayhtymän eri tehtävissä sekä

- vastaa hyvän tiedonhallintatavan ja hyvän henkilötietojen käsittelyn toteuttamisesta
- määrää kuntayhtymän asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan
- antaa tarkemmat määräykset asiakirjahallinnon hoitamisesta ja asiakirjahallinnon johtavan viranhaltijan, toimialojen ja toimialojen asiakirjahallinnosta vastaavien henkilöiden tehtävistä
- päättää tiedonohjaussuunnitelman (TOS, eAMS, AMS) yleisistä periaatteista (sisältö, laadinnan vastuut, vahvistaminen käyttöön, valvonta ja seuranta)
- nimeää kuntayhtymän arkistonmuodostajat ja rekisterinpitäjät, mikäli hallintosäännössä ei ole määrätty rekisterinpitäjää.

12.2 Asiakirjahallintoa johtavan viranhaltijan tehtävät

Asiakirjahallintoa johtava viranhaltija

- johtaa yhtymähallituksen alaisena asiakirjahallintoa ja vastaa kuntayhtymän pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista
- vastaa yhtymähallituksen asiakirjahallinnon viranomaistehtävien valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- ohjaa ja kehittää asiakirjahallintoa osana kuntayhtymän tiedonhallintaa
- hyväksyy kuntayhtymän tiedonohjaussuunnitelman
- vastaa keskusarkistosta ja pysyvästi säilytettävistä asiakirjatiedoista
- laatii kuntayhtymän asiakirjahallinnon ohjeen ja valvoo, että tehtävät hoidetaan annettujen ohjeiden mukaisesti
- huolehtii asiakirjahallintoon liittyvästä koulutuksesta ja neuvonnasta.

12.3 Asiakirjojen antaminen ja lunastus

Toimielimen asiakirjoja koskevat tietopyynnöt ratkaisee talousjohtaja. Yhtymähallitus päättää perusteista, joiden mukaan asiakirjoista on suoritettava kuntayhtymälle lunastusmaksu.

TALOUDENHOITO

13.1 Talousarvio ja taloussuunnitelma

Yhtymähallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Yhtymäkokous hyväksyy talousarviossa sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä.

13.2 Toiminnan ja talouden seuranta

Yhtymähallitus seuraa talousarvion toteutumista kolmannesvuosittain. Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan yhtymähallitukselle talousarvion toteuttamisohjeen hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla.

13.3 Talousarvion sitovuus

Talousarviosta päättäessään yhtymäkokous määrittelee, mitkä ovat yhtymäkokouksen sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet. Yhtymäkokous antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kuntayhtymän viranhaltijoita.

Yhtymähallitus voi päättää sellaisen maksun suorittamisesta, joka on kuntayhtymää sitova ja kiireellisesti maksettava, vaikka tarkoitukseen ei ole määrärahaa käytettävissä. Yhtymähallituksen on viipymättä tehtävä yhtymäkokoukselle esitys määrärahan myöntämisestä tai korottamisesta.

13.4 Talousarvion muutokset

Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä yhtymäkokoukselle siten, että yhtymäkokous ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen yhtymäkokoukselle ei voi enää tehdä talousarvion muutosehdotusta.

Määrärahan muutosesityksessä on selvitettävä myös muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin ja tuloarvioihin. Vastaavasti toiminnan tavoitteiden tai tuloarvion muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutukset määrärahoihin.

Yhtymäkokous päättää toimielinten määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

13.5 Omaisuuden luovuttaminen ja vuokraaminen

Kuntayhtymän kiinteän omaisuuden luovuttamisesta ja vuokraamisesta päättää yhtymähallitus yhtymäkokouksen hyväksymien perusteiden mukaisesti. Käytöstä poistettavan irtaimen omaisuuden myynnistä ja luovuttamisesta vastaa talousjohtaja.

13.6 Poistosuunnitelman hyväksyminen

Yhtymäkokous hyväksyy suunnitelmapoistojen perusteet. Yhtymähallitus hyväksyy hyödyke- tai hyödykeryhmäkohtaiset poistosuunnitelmat.

13.7 Rahatoimen hoitaminen

Kuntayhtymän rahatoimen tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen.

Yhtymäkokous päättää kuntayhtymän kokonaisvarallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista. Yhtymäkokous päättää lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä yhtymäkokous päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Yhtymähallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen yhtymäkokouksen hyväksymiä periaatteita. Talousjohtaja vastaa tilapäislainojen ottamisesta, takaisinmaksusta ja lainaehtojen muuttamisesta maksuvalmiuden turvaamiseksi. Talousjohtaja vastaa kassa- ja lainavarojen hoidosta ja niiden sijoittamisesta kuntayhtymän sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti.

13.8 Maksuista päättäminen

Yhtymäkokous päättää kuntayhtymän palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista.

Yhtymähallitus päättää tarkemmin maksujen perusteista ja euromääristä. Yhtymähallitus voi siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

13.9 Asiakirjojen antamisesta perittävät maksut

Pöytäkirjanotteesta, kopiosta tai muusta tulosteesta peritään sivukohtainen maksu.

Jos tiedon esille hakeminen vaatii erityistoimenpiteitä, tiedonhausta peritään kiinteä perusmaksu, joka porrastetaan haun vaativuuden mukaan. Kopiosta ja tulosteesta peritään tällöin kiinteän perusmaksun lisäksi sivukohtainen maksu.

Yhtymähallitus päättää tarkemmin asiakirjojen antamisesta perittävien maksujen perusteista ja euromääristä.

MUUT MÄÄRÄYKSET

14.1 Tiedottaminen

Yhtymähallitus hyväksyy yleiset ohjeet viestinnän ja tiedottamisen periaatteista. Kuntayhtymän johtaja johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista kuntayhtymän toiminnasta.

Yhtymähallitus, kuntayhtymän johtaja ja johtavat viranhaltijat huolehtivat, että kuntayhtymän henkilöstö ja opiskelijat saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista yleisesti merkittävistä asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmisteluun. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon kuntayhtymän eri sidosryhmien tarpeet.

14.2 Tiedoksiantojen vastaanottaminen

Kuntayhtymälle tulevia tiedoksiantoja ottavat vastaan yhtymähallituksen puolesta puheenjohtajan lisäksi kuntayhtymän johtaja sekä toimialaansa kuuluvissa asioissa johtavat viranhaltijat.

14.3 Soveltaminen

Tarkempia ohjeita tämän säännön soveltamisesta antaa tarvittaessa yhtymähallitus.

14.4 Voimaantulo

Tämä hallintosääntö tulee voimaan 1.1.2019.
Tämä hallintosääntö on hyväksytty kuntayhtymän yhtymäkokouksessa x.x.2018 ja samalla on kumottu kuntayhtymän yhtymävaltuuston 12.12.2018 hyväksymä hallintosääntö.

Yhtymähallitus 20.11.2018/LIITE 4

SOPIMUS

Lukio-opetuksen, ammatillisen koulutuksen, vapaan sivistystyön ja opiskelijahuoltopalveluiden järjestäminen Hämeenlinnan kaupungin alueella

1. Sopijaosapuolet

Hämeenlinnan kaupunki/Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
Y-tunnus 0146921-4
PL 84, 13101 Hämeenlinna
Yhteyshenkilö: Mika Mäkelä, puhelin (03) 621 2741

Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Hattelmalantie 8, 13100 Hämeenlinna
Yhteyshenkilö: Jouni Haajanen, puhelin 0400 505 388

2. Sopimuksen tausta ja tehtävä

Tässä sopimuksessa sovitaan Hämeenlinnan kaupungin ja Koulutuskuntayhtymä Tavastian välisestä koulutuksellisesta yhteistyöstä koskien lukiokoulutusta ja vapaata sivistystyötä sekä opiskelijahuoltopalveluiden järjestämisestä toisen asteen opiskelijoille.

Hämeenlinnan kaupunki on vuonna 2012 tekemällä päätöksellään siirtänyt Hämeenlinnan kaupungin lukiokoulutuksen järjestämisvastuun Koulutuskuntayhtymä Tavastialle. Koulutuskuntayhtymä Tavastialla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä lukiokoulutuksen järjestämislupa koskien Hämeenlinnan kaupungin ja Hattulan kunnan aluetta. Hämeenlinnan kaupungin alueella toimii tällä hetkellä kolmea lukiota: Kaurialan lukio, Hämeenlinnan Lyseon lukio ja aikuislinja sekä Lammin lukio.

Osapuolten sopiman lukiokoulutuksen siirtosopimuksen mukaan ennen lukioverkkoa ja muita periaatteellisesti tärkeiden asioiden ratkaisua liikelaitoksen johtokunnan tulee pyytää asiasta kaupungin lausunto. Siirtosopimuksessa on lisäksi sovittu, että lukiokoulutuksen vuosittaista järjestämistä ja siihen liittyviä asiakokonaisuuksia varten Hämeenlinnan lasten ja nuorten lautakunta ja lukiokoulutuksen liikelaitos tekevät keskinäisen sopimuksen, jossa määritellään koulutuksen määrälliset ja laadulliset tavoitteet. Molemmissa sopijaosapuolissa on tehty organisaatiomuutoksia. Kaupungin puolelta lasten ja nuorten lautakunnan korvaa sivistys- ja hyvinvointilautakunta ja Kuntayhtymän osalta lukioliikelaitos on lakkautettu, joten kuntayhtymä vastaa nyt suoraan tästä sopimuksesta.

Hämeenlinnan kaupunki on ollut omistajakuntana Hämeenlinnan seudun kansalaisopiston kuntayhtymässä yhdessä Hattulan ja Janakkalan kunnan kanssa. Kuntayhtymä päätettiin lakkauttaa vuonna 2014 ja sen ylläpitämä Vanajaveden opisto siirrettiin omistajakuntien ja Koulutuskuntayhtymä Tavastian välisellä sopimuksella osaksi Koulutuskuntayhtymä Tavastiaa. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Vanajaveden Opisto-nimisen kansalaisopiston ylläpitämisluvan Koulutuskuntayhtymä Tavastialle 1.1.2015 alkaen.

3. Lukiokoulutuksen määrälliset ja laadulliset tavoitteet

3.1. Lukiokoulutuksen tavoite

Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi koulutuksen tulee tukea opiskelijoiden edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen elämänsä aikana. Nuorten lukiokoulutuksessa tulee olla yhteistyössä kotien kanssa (Lukiolaki 2 §).

Keskeisinä tavoitteina Hämeenlinnan lukiokoulutuksen osalta ovat ensi vuonna uuden opetussuunnitelman käyttöönotto ja lukiokoulutuksen vetovoimaisuus.

3.2. Lukiokoulutuksen määrä ja laatu

Kevään 2019 yhteishaussa on Kuntayhtymä Tavastian lukioissa Hämeenlinnan kaupungin alueella tarjolla yhteensä 374 aloituspaikkaa.

- Kaurialan lukiossa
  - Yleislinjalla 124 paikkaa
  - Tiedelukiossa 20 paikkaa
  - Yhteensä 144 paikkaa
- Hämeenlinnan lyseon lukiossa
  - Yleislinjalla 129 paikkaa
  - Urheilulinjalla 36 paikkaa
  - Yrittäjyyslinjalla 15 paikkaa
  - Yhteensä 180 paikkaa
- Lammin lukiossa 50 paikkaa

Lukiokoulutuksen hakeutumisen pääsyrajana on peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvoa vähintään 7,0. Tavoitteena on, että lukiokoulutuksen aloittaneista yli 90 % suorittaa ylioppilastutkinnon ja valmistuu ylioppilaaksi kolmessa ja puolessa vuodessa. Hämeenlinnan lyseon lukiolla on lisäksi mahdollisuus tarjota lukiokoulutukseen valmistavaa koulutusta maahanmuuttajille. Koulutuksen järjestämisen vähimmäisrajana on pidetty 10 opiskelijaa. Lisäksi Hämeenlinnan lyseon lukio tarjoaa Hämeenlinnan vankilaan aikuisten perusopetusta ja lukiokoulutusta tarpeen mukaan valtionosuuden turvin.

3.3. Aikuislinja

Hämeenlinnan lyseon lukion yhteydessä toimii aikuisten lukio-opintoihin opetusta antava aikuislinja. Aikuislinjan tutkintotavoitteisten opiskelijoiden määrä on jatkuvasti laskenut, mikä johtuu siitä, että toisen asteen tutkinnon suorittaneiden määrä aikuisväestössä kasvaa ja tarvetta tutkinnon suorittamiseen ei enää ole samassa määrin. Alenevat opiskelijamäärät heikentävät opetuksen kannattavuutta. Mikäli ylioppilastutkintoon tähtäävien aloittavien opiskelijoiden määrä on vähemmän kuin 20 on aikuislinjan toiminnan edellytyksiä harkittava. Hämeenlinnan kaupunki pitää kuitenkin tärkeänä, että aikuisväestölle tarjotaan aikuislinjan kautta mahdollisuus ylioppilastutkinnon suorittamiseen.

3.4. Erityinen koulutustehtävä
Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt erityisen koulutustehtävän Kaurialan lukion matemaattis-luonnontieteelliselle opetukselle. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijat, jotka suorittavat vähintään 12 kurssia näitä erityisen koulutustehtävän mukaisia opintoja, voivat vähentää pakollisten kurssien määrästä kahdeksan kurssia. Opiskelijan tulee kuitenkin suorittaa vähintään puolet lukion jokaisen pakollisen oppiaineen pakollisista kursseista. Kaurialan lukio saa korotettua yksikköhintarahaa 60 tiedelinjan opiskelijasta.

3.5. Urheiluakatemia Tavastia
Hämeenlinnan kaupungissa toimii Urheiluakatemia Tavastia. Urheiluakatemia Tavastia on yhteistyöverkosto, jossa Hämeenlinnan seudun oppilaitokset, urheiluorganisaatiot, kuntayhteisöt sekä erilaiset asiantuntijapalveluiden tuottajat työskentelevät yhdessä urheilijoiden siviili- ja urheilu-urien yhteensovittamiseksi. Urheiluakatemia Tavastian strategiassa, urheilun ja koulunkäynnin yhdistäminen mahdollistetaan toisella asteella ja osin peruskouluissa. Urheiluakatemia Tavastian paikallisesta koordinoinnista vastaa Koulutuskuntayhtymä Tavastia ja valtakunnallisesta Suomen Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön alaisuudessa toimiva Urheiluakatemiaohjelma. Urheiluakatemia Tavastian kohderyhmänä on nuoruus ja valintavaiheen urheilijat. Olympiakomitea on laatimassa uusia kriteerejä urheiluakatemioille. Olympiakomitea tulee edellyttämään, että jokaisessa akatemiassa on täysipäiväinen koordinaattori. Tällä hetkellä urheiluakatemian koordinointiin on käytetty 0,5 pv/vko. Kriteerin täyttämistä selvitetään tulevan vuoden aikana yhteistyössä sopijaosapuolten välillä.

3.6. Tuki liikunnanopetukselle
Hämeenlinnan kaupungin Hämeenlinnan liikuntahalleilta ostamia päivätunteja voidaan käyttää veloituksetta Koulutuskuntayhtymä Tavastian lukiokoulutuksen liikuntaopetuksen järjestämiseen edellyttäen, että tiloja ei ole varattu muuhun käyttöön vastaavana ajankohtana.

3.7. Lukiokurssien suorittaminen perusasteella
Perusopetuksen opiskelijoille on tarjottu mahdollisuutta suorittaa lukiokursseja Kuntayhtymä Tavastian lukioissa peruskoulun viimeisen luokan aikana. Käytäntö tukee yksilöllisten opintopolkujen toteutumista ja nopeuttaa yksilöiden valmistumista tutkintoon ja sitä kautta jatko-opintoihin ja työelämään. Hämeenlinnan kaupunki tukee ko. toimintaa maksamalla Kuntayhtymä Tavastialle 100 €/ kurssi / opiskelija.

4. Ammatillinen koulutus

4.1. Ammatillisen koulutuksen tavoite
Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on kohottaa ja ylläpitää väestön ammatillista osaamista, antaa mahdollisuus ammattitaidon osoittamiseen sen hankkimistavasta riippumatta, kehittää työ- ja elinkeinoelämää ja vastata sen osaamistarpeisiin, edistää työllisyyttä, antaa valmiuksia yrittäjyyteen ja työ- ja toimintakyvyn jatkuvaan ylläpitoon sekä tukea elinikäistä oppimista ja ammatillista kasvua. Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on lisäksi edistää tutkintojen tai niiden osien suorittamista.

Ammatillisen koulutuksen tavoitteena on lisäksi tukea opiskelijoiden kehitystä hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille

jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. (laki ammatillisesta koulutuksesta 2 §)

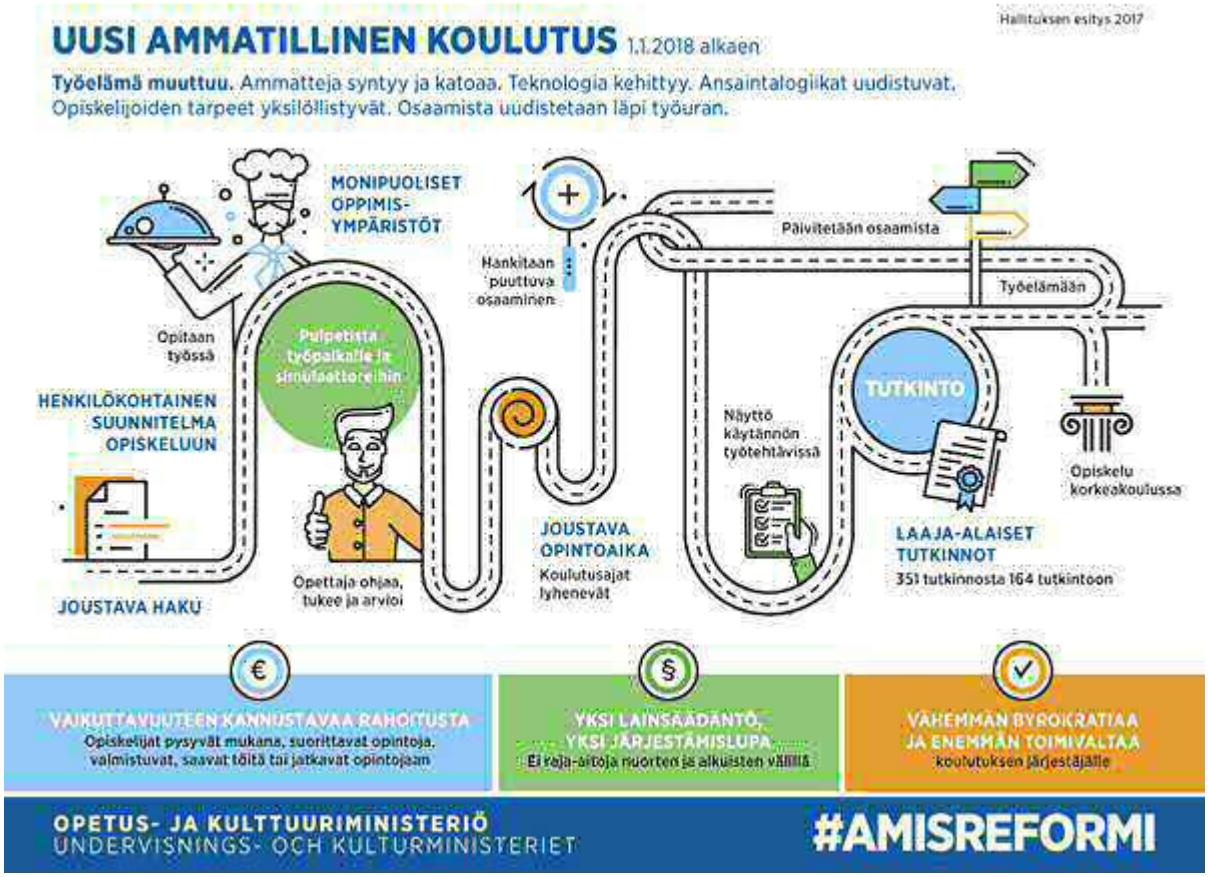
Tavastian ammatillisen koulutuksen ensi vuoden painopisteenä on ammatillisen koulutuksen reformin toteutus. Hattelmalantien kampusalueella jatketaan tilojen remontointia ja uudelleen organisointia. Vuorossa on E-rakennus, mihin remontoidaan tilat teolliselle pintakäsittelylle, valmistavalle koulutukselle (Valma) ja suutarikoulutukselle.

4.2 Ammatillisen koulutuksen reformi

Ammatillisen koulutuksen reformi on yksi hallituksen kärkihankkeista. Siinä uudistetaan koulutuksen ammatillisen koulutuksen rahoitusta, ohjausta, toimintaprosesseja, tutkintojärjestelmää ja järjestäjärakenteita.

Lait ammatillisesta peruskoulutuksesta ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta yhdistetään uudeksi laiksi, jossa keskeisenä lähtökohtana on osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys. Lisäksi lisätään työpaikoilla tapahtuvaa oppimista ja yksilöllisiä opintopolkuja sekä puretaan sääntelyä. Ammatillisen koulutuksen reformia tukeva lainsäädäntö on tullut voimaan 1.1.2018.

Ammatillista koulutusta on välttämätöntä uudistaa, koska tulevaisuuden työelämässä tarvitaan uudenlaista osaamista ja ammattitaitoa. Uudistumista edellyttää myös se, että koulutukseen on käytettävissä aiempaa vähemmän rahaa.

4.3 Ammatillisen koulutuksen rahoitus

Hämeenlinnan kaupunki ei rahoita erikseen Koulutuskuntayhtymä Tavastian järjestämää toisen asteen ammatillista koulutusta, vaan koulutuskuntayhtymä pystyy kattamaan sen kulut saamallaan valtionosuudella. Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää ammatillisen koulutuksen järjestämiseen rahoitusta valtion talousarvion määrärahan ja kuntien rahoitusosuuden rajoissa. Ammatillisen koulutuksen kunnan rahoitusosuus lasketaan valtion talousarviossa määritellyn ammatilliseen koulutukseen tarkoitetun määrärahan, maan asukasmäärän sekä kunnan asukasmäärän perusteella.

5. Vapaa sivistystyö - Vanajaveden opisto

5.1. Vapaan sivistystyön tarkoitus ja tavoitteet

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Vanajaveden opiston ensi vuoden tavoitteena on saada enemmän nuoria palveluiden piiriin ja turvata koulutustarjonta toiminta-alueen eri osissa.

5.2. Rahoitus

Kansalaisopistojen toiminnan perusrahoitus tulee valtiolta opetus- ja kulttuuriministeriön vahvistaman opetustuntien määrän ja opetustuntia kohden lasketun yksikköhinnan perusteella. Valtionosuusjärjestelmän lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö jakaa myös valtionavustuksia. Kansalaisopistojen muu rahoitus koostuu kuntien omasta rahoitusosuudesta ja opiskelijoilta perittävistä kurssimaksuista.

5.3. Koulutuksen määrä

Vanajaveden Opisto järjesti vuonna 2017 valtionosuuteen oikeuttavia tunteja yhteensä 33 573, joista Hämeenlinnan kaupungin alueella 23 763 tuntia. Lisäksi toteutettiin kaikille jäsenkunnille yhteisiä opintoja 280 tuntia (taiteen perusopetus aikuisille ja verkkokurssit). Hämeenlinnalaisia opiskelijoita Vanajaveden Opistossa oli yhteensä 7310. Vuoden 2019 tavoitteena on tuottaa yhteensä 33 500 valtionosuuteen tuottavaa tuntia sekä saavuttaa Hämeenlinnan osalta 7400 opiskelijan ja 17000 kurssilaisen määrät.

5.4. Tilat

Siirtosopimuksen mukaan Vanajaveden Opiston toiminta-alueen kunnat luovuttavat opiston käyttöön soveltuvat koulu- ja muut tarpeelliset tilat toiminnassa tarvittavine kalustoineen ja välineistöineen samoilla ehdoilla, jotka ovat olleet voimassa olevana käytäntönä.

6. Lakisääteiset opiskelijahuollon palvelut

Koulutuskuntayhtymä Tavastia, Kiipulan ammattiopisto ja Hami Oy tuottavat Hämeenlinnan kaupungin alueella sijaitsevien toisen asteen oppilaitosten (lukiolaki

629/1998, ammatillisesta koulutuksesta annettu laki 630/1998) oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaiset opiskelijahuollon palvelut kuraattori- ja psykologipalvelujen osalta. Lammin lukion osalta sopimuksen piiriin kuuluvat psykologipalvelut, kuraattoripalveluista vastaa edelleen Hämeenlinnan kaupunki.

Hämeen ammatti-instituutin osalta tämän sopimuksen piiriin kuuluvat psykologipalvelut. Kuraattoripalveluiden järjestämisestä on sovittu tässä sopimuksessa Hämeen ammatti-instituutille maksettava erillinen korvaus. Kiipulan osalta tämän sopimuksen piiriin kuuluvat kuraattori- ja psykologipalvelut, joiden järjestämisestä on sovittu tässä sopimuksessa Kiipulan ammattiopistolle maksettava erillinen korvaus.

Ammatillisen koulutuksen reformin voimaantulon myötä ko. palvelut ovat laajentuneet koskemaan myös aikuisopiskelijoita.

6.1 Henkilöstön pätevyys

Palveluntuottaja ja muut sopijaosapuolet vastaavat ko. tehtävään liittyvän henkilöstön rekrytoinnista, koulutuksesta ja siitä, että työntekijät täyttävät kelpoisuusvaatimukset. Palveluntuottajan on esitettävä ko. työtä tekevien työntekijöiden osalta rikosrekisteriote (Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annettu laki 504/2002).

7. Raportointi

Palveluntuottaja raportoi edellä sovittujen määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumisesta lukukausittain tilaajalle.

Ammatillisen- ja lukiokoulutuksen osalta tilastoitavia asioita ovat:

- Opiskelijamäärät, ryhmäkoot
- Tutkinnon suorittaneet (ajat)
- Opintonsa keskeyttäneet (syyt)
- Peruskoululaisten suorittamien lukiokurssien määrä
- Urheiluakatemian toimintakertomus
- Kaksoistutkinnot
- Jatko-opinnot
- Kouluterveyskysely
- Opiskelijapalaute

Vanajaveden opiston osalta tilastoidaan opiskelijamäärä pitäjittäin ja opiskelijapalaute.

Opiskelijahuollon osalta tilastoidaan seuraavat asiat:

- Käyntisyy
- Eri asiakkaiden määrä (kotikunta selvitettävä)
- Asiakkaiden käyntimäärät (kuraattorin yksi käynti 30 min, psykologin yksi käynti 45 min)
- Määräajat

Tämän lisäksi voidaan kerätä muuta yhteisesti sovittua tietoa.

8. Sopimuksen arvo ja laskutus

Hämeenlinnan kaupunki vastaa kuntayhtymän perussopimuksen 5 §:n mukaisesti lukiokoulutuksen kustannuksista investointikuluineen niiltä osin, kuin kustannuksia ei pystytä kattamaan lukiokoulutukseen osoitetuilla valtionosuuksilla.

Hämeenlinnan kaupunki on varautunut vuoden 2019 talousarviossa lukiokoulutuksen valtionosuuden ylittävien menojen kattamiseen 400 000 €:lla. Lisäksi Hämeenlinnan kaupunki on varautunut tukemaan kaupungin omistamien lukiotilojen vuokrien pääomakustannuksia 409 681 €:n summalla. Hämeenlinnan Lyseon lukio on siirtynyt väistötiloihin kuntayhtymän omistamiin tiloihin, joten Lyseon lukion tilojen osalta kaupunki ei enää maksa edellä mainittua tukea.

Koulutuskuntayhtymä Tavastian laatiman talousarvion mukaan Hämeenlinnan lukiokoulutuksen alijäämäksi muodostuisi vuonna 2019 noin 900 000 €. Alijäämän määrä johtuu mm. opiskelijamäärän alenemisesta, palkkojen korotuksista, valtionosuuden laskusta ja Lammin lukion oston ja myynnin muutoksesta. Tämä tarkoittaa noin 500 000 € riskiä, mikäli ei lisäsäästöjä löydetä. Kaurialan lukion osalta on arvioidun hakeutuvan opiskelijamäärän perusteella vähennetty yksi aloittava ryhmä, mikä tuo säästöä kurssitarjonnan (25 kurssia) vähentymisenä.

Lammin lukiolla ja Hakkalan yläkoululla on yhteinen hallinto ja lukion opettajat opettavat myös yläkoulussa ja päinvastoin. Hallinnonkustannukset jaetaan Tavastia 25%, Hämeenlinnan kaupunki 75%. Opetuskustannukset laskutetaan toteutuneiden kustannusten mukaan.

Hämeenlinnan lyseon lukion tilat on tarkoitus peruskorjata vuosina 2020-2022. Hämeenlinnan kaupunki on alustavasti varannut investointiin 12,5 M€. Asiasta päätettiin palveluverkkopäätöksen yhteydessä keväällä 2018. Vuodelle 2019 kaupunki on varannut talousarviossaan rahoituksen hankesuunnitelman laadintaan.

Vanajaveden Opiston siirtosopimuksessa on sovittu, että Vanajaveden Opiston toiminta-alueen kunnat Hämeenlinna, Hattula ja Janakkala turvaavat opiston nykyisen toiminnan tason opiston koko toiminta-alueella. Vuodelle 2019 Hämeenlinnan kaupungin avustus on 275 000 €.

Hämeenlinnan kaupunki vastaa alueellaan olevien toisen asteen oppilaitosten lakisääteisen opiskeluhuollon järjestämisestä. Kaupunki hankkii opiskeluhuoltoon kuuluvan kuraattori- ja psykologipalvelun Koulutuskuntayhtymä Tavastialta. Kustannus on 300 000 € vuonna 2019. Summassa on huomioitu palvelun piiriin tulevat ammatillisen koulutuksen aikuisopiskelijat. Hankinta kattaa myös Kiipulan ammattiopiston ja Hämeen ammatti-instituutin kuraattori- ja psykologipalvelut. Kiipulan osuus rahoituksesta on 5000€ ja Hamin 8000€ vuonna 2019.

Tilaaja maksaa palvelun lukukausittain jälkikäteen laskua vastaan toteutuneiden kustannusten mukaan. Tavastia toimittaa kaupungille laskutusta varten tiedot muiden kuin hämeenlinnalaisten opiskelijoiden palvelujen käytöstä.

9. Sopimuksen voimassaoloaika ja seuranta

Tämä sopimus astuu voimaan 01.01.2019 ja on voimassa kalenterivuoden.

Neuvottelut uudesta sopimuksesta käydään meneillään olevan sopimusvuoden elokuun loppuun mennessä ja sopimus vahvistetaan marraskuun loppuun mennessä osana kaupungin ja kuntayhtymän talousarvioprosessia.

Hämeenlinnan kaupungin sivistys- ja hyvinvointitoimialan edustajilla on läsnäolo-oikeus koulutuskuntayhtymä Tavastian hallituksen kokouksissa. Koulutuskuntayhtymä Tavastia pyytää loppukeväästä kaupungin lausunnon Tavastian seuraavan vuoden toiminta- ja taloussuunnitelmaan. Koulutuskuntayhtymä kutsuu keväisin ja syksyisin omistajakuntien opetustoimen johtoa kertoakseen ajankohtaisista asioista ja kuntayhtymänjohtaja vierailee tarvittaessa kaupunginhallituksen tai lautakunnan kokouksissa.

10. Sopimuksen hyväksyminen

Hämeenlinnan kaupungin puolesta sopimuksen hyväksyy sivistys- ja hyvinvointilautakunta. Koulutuskuntayhtymä Tavastian puolesta sopimuksen hyväksyy kuntayhtymän hallitus.

11. Sopimuksen purkaminen ja erimielisyyksien ratkaiseminen

Sopijaosapuolilla on oikeus purkaa sopimus, jos joku sopijapuolista lyö sopimukseen perustuvan velvollisuutensa laimin eikä ole korjannut laiminlyöntiään kuukauden kuluessa siitä, kun joku toinen sopijaosapuolista on kirjallisesti huomauttanut laiminlyönnistä. Yhteisesti sopien sopimus voidaan purkaa muulloinkin. Sopimuksen ehtoja voidaan myös muuttaa yhteisellä sopimuksella. Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti keskinäisillä neuvotteluilla.

12. Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on laadittu kaksi samanlaista kappaletta, yksi kullekin sopijapuolelle.

Hämeenlinnassa _____/_____2018

_____
Päivi Raukko
Sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Hämeenlinnan kaupunki

_____
Jouni Haajanen
Kuntayhtymän johtaja
Koulutuskuntayhtymä Tavastia

_____
Mika Mäkelä
Opetustoimenjohtaja
Hämeenlinnan kaupunki

SOPIMUS

Lukio-opetuksen järjestäminen Hattulan kunnan alueella

1. Sopijaosapuolet

Hattulan kunta/sivistystoimi
Myllytie 33, 13720 Parola
Yhteyshenkilö: Jari Wihersaari, puhelin 050 574 5616

Koulutuskuntayhtymä Tavastia
Hattelmalantie 8, 13100 Hämeenlinna
Yhteyshenkilö: Jouni Haajanen, puhelin 0400 505 388

2. Sopimuksen tausta ja tehtävä

Hattulan kunta on vuonna 2013 tekemällä päätöksellään siirtänyt Hattulan kunnan lukiokoulutuksen järjestämisvastuun Koulutuskuntayhtymä Tavastialle. Koulutuskuntayhtymä Tavastialla on opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämä lukiokoulutuksen järjestämislupa koskien Hämeenlinnan kaupungin ja Hattulan kunnan aluetta. Hattulan kunnan alueella toimii tällä hetkellä yksi lukio: Parolan lukio. Osapuolten sopiman lukiokoulutuksen siirtosopimuksen mukaan ennen lukioverkkoa ja muita periaatteellisesti tärkeiden asioiden ratkaisua yhtymähallituksen tulee pyytää asiasta kunnan lausunto. Siirtosopimuksessa on lisäksi sovittu, että lukiokoulutuksen vuosittaista järjestämistä ja siihen liittyviä asiakokonaisuuksia varten Hattulan kunnan sivistystoimi ja kuntayhtymä tekevät keskinäisen sopimuksen, jossa määritellään koulutuksen määrälliset ja laadulliset tavoitteet.

3. Koulutuksen määrälliset ja laadulliset tavoitteet

Lukiokoulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kasvamista hyviksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintojen, työelämän, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi koulutuksen tulee tukea opiskelijoiden edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen elämänsä aikana. Nuorten lukiokoulutuksessa tulee olla yhteistyössä kotien kanssa

Kevään 2019 yhteishaussa on Parolan lukiossa yhteensä 90 aloituspaikkaa. Parolan lukion ryhmäkoko pyritään pitämään alle 30 opiskelijan. Kokonaisopiskelijamäärän arvioidaan olevan vuonna 2019 yhteensä 150 opiskelijaa.

Lukiokoulutuksen hakeutumisen pääsyrajana on peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvoa vähintään 7,0. Tavoitteena on, että lukiokoulutuksen aloittaneista

yli 90 % suorittaa ylioppilastutkinnon ja valmistuu ylioppilaaksi kolmessa ja puolessa vuodessa.

Koulutuskuntayhtymä ylläpitää Urheiluakatemia Tavastiaa. Urheiluakatemia Tavastia on yhteistyöverkosto, jossa Hämeenlinnan seudun oppilaitokset, urheiluorganisaatiot, kuntayhteisöt sekä erilaiset asiantuntijapalveluiden tuottajat työskentelevät yhdessä urheilijoiden siviili- ja urheilu-urien yhteensovittamiseksi. Urheiluakatemia Tavastian strategiassa, urheilun ja koulunkäynnin yhdistäminen mahdollistetaan toisella asteella ja mahdollisesti myöhemmin peruskouluissa. Urheiluakatemia Tavastian paikallisesta koordinoinnista vastaa Koulutuskuntayhtymä Tavastia ja valtakunnallisesta Suomen Olympiakomitean huippu-urheiluyksikön alaisuudessa toimiva Urheiluakatemiaohjelma. Urheiluakatemia Tavastian kohderyhmänä on lapsuus ja valintavaiheen urheilijat.

Hattulan kunnan omistuksessa olevia liikuntatiloja voidaan käyttää veloituksetta Parolan lukion liikuntaopetuksen järjestämiseen edellyttäen, että tiloja ei ole varattu muuhun käyttöön vastaavana ajankohtana.

Perusopetuksen opiskelijoille on tarjottu mahdollisuutta suorittaa lukiokursseja kuntayhtymän lukioissa peruskoulun viimeisen luokan aikana. Käytäntö tukee yksilöllisten opintopolkujen toteutumista ja nopeuttaa yksilöiden valmistumista tutkintoon ja sitä kautta jatko-opintoihin ja työelämään. Hattulan tukee ko.toimintaa maksamalla kuntayhtymälle 100 €/ kurssi / opiskelija.

Palveluntuottaja raportoi edellä sovittujen koulutuksen määrällisten ja laadullisten tavoitteiden toteutumisesta lukukausittain tilaajalle. Tilastoitavia asioita ovat:

- Opiskelijamäärät, ryhmäkoot
- Tutkinnon suorittaneet (ajat)
- Opintonsa keskeyttäneet (syyt)
- Peruskoululaisten suorittamien lukiokurssien määrä
- Urheiluakatemian toimintakertomus

Tämän lisäksi voidaan kerätä muuta yhteisesti sovittua tietoa.

4. Ostettavan palvelun hinta ja laskutus

Viime vuosina lukiokoulutukseen yksikköhintarahaan tehtyjen leikkausten vuoksi valtionosuus ei kata Parolan lukiokoulutuksen järjestämisen menoja. Valtion budjettiesityksen mukaan lukiokoulutukseen varattu rahoitus vähenee 2,8 %:lla tästä vuodesta. Parolan lukion opiskelijamäärän arvioidaan olevan myös 8 opiskelijaa pienempi kuin vuonna 2018. Vuodelle 2018 on arvioitu Hattulan lukiokoulutuksen menojen ylittävän valtionosuuden 360 000 €:lla. Jotta Hattulan kunnan rahoitettava osuus ei nouse tulojen vähentyessä on Parolan lukiossa vähennetty 20 kurssia syksystä 2018 alkaen. Hattulan kunta on varautunut omassa talousarviossaan maksamaan Koulutuskuntayhtymä Tavastialle kyseisen summan.

5. Sopimuksen voimassaoloaika

Sopimus astuu voimaan 01.01.2019 ja on voimassa kalenterivuoden, jonka jälkeen palvelun laajuus ja hinta tarkistetaan vastaamaa tulevan vuoden tilannetta.

Sopijaosapuolilla on oikeus purkaa sopimus, jos joku sopijapuolista lyö sopimukseen perustuvan velvollisuutensa laimin eikä ole korjannut laiminlyöntiään kuukauden kuluessa siitä, kun joku toinen sopijaosapuolista on kirjallisesti huomauttanut laiminlyönnistä. Yhteisesti sopien sopimus voidaan purkaa muulloinkin. Sopimuksen ehtoja voidaan muuttaa yhteisellä sopimuksella.

6. Erimielisyyksien ratkaiseminen

Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet ratkaistaan ensisijaisesti keskinäisillä neuvotteluilla.

7. Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on laadittu kaksi samanlaista kappaletta, yksi kullekin sopijapuolelle.

Hattulassa _____/_____2018

_____	_____
Jari Wihersaari	Jouni Haajanen
sivistysjohtaja	kuntayhtymän johtaja
Hattulan kunnan sivistystoimi	Koulutuskuntayhtymä Tavastia

Yhtymähallitus 20.11.2018/LIITE 6

VANAJAVEDEN OPISTO
KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ TAVASTIA

Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä aikuisille, musiikki, opetussuunnitelma

Perusopinnot 18,5 op

[Opetussuunnitelman perustana ovat Opetushallituksen vahvistamat
taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2017.
Taiteen perusopetus perustuu lakiin taiteen perusopetuksesta 63/1998 ja asetukseen 813/1998.]

Sisällysluettelo

1. Johdanto 3
2. Vanajaveden Opiston toiminta-ajatus 3
3. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet 3

3.1 Taiteen perusopetuksen tehtävä 3
3.2 Arvot 4
3.3 Oppimiskäsitys 4
3.4 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet 4

4. Opetuksen toteuttaminen 5

4.1 Oppimisympäristöt 5
4.2 Toimintakulttuuri 5

5. Opintojen laajuus, rakenne ja sisällöt 6

5.1 Opintojen laajuus 6
5.2 taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet musiikissa 6
5.3 Opintojen rakenne, sisällöt ja tavoitteet 6

6. Opetuksen järjestäminen 9
7. Oppimisen arviointi ja opiskelijavalinta 10

7.1 Arvioinnin tehtävä 10
7.2 Arviointi opintojen aikana 10
7.3 Oppimäärän yksilöllistäminen, osaamisen tunnistaminen ja opintojen hyväksilukumainen 11
7.4 opiskelijavalinta 11

8. Todistukset 11

LIITE 13

1. JOHDANTO

Vanajaveden Opiston opetussuunnitelma sovittaa ja täsmentää Opetushallituksen määräyksiä ja ohjeita taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteista 2017 paikallisella tasolla toimiviksi. Paikallisessa opetussuunnitelmassa otetaan huomioon oppilaitoksen ja sen toimintaympäristön omaleimaisuus ja paikallinen kulttuuriperintö. Siinä otetaan huomioon myös aikuisopiskelijan kokemukset ja tavoitteet, taiteen alojen traditio, kansalliset ja kansainväliset muutokset.

Vanajaveden Opiston oppimiskäsityksessä korostuu aikuisen opiskelijan aktiivinen rooli. Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman mukaan pedagogiset lähestymistavat ja toimintamuodot suunnitellaan opiskelijoita osallistaviksi. Musiikin opetussuunnitelmassa korostuu yhteismusisointi ja ryhmässä toimiminen yksilöllisten taitojen kehittämisen ohella. Verkko-oppimista hyödynnetään mahdollisimman paljon ottaen huomioon aikuisopiskelijan elämäntilanne. Toimintamuotoja kehitetään yhdessä taiteen perusopetuksen opiskelijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa koko opintojen ajan.

Tämän opetussuunnitelman ovat laatineet taiteen perusopetuksen musiikin alalta vastaava suunnittelija-opettaja ja musiikin opetuksen tuntiopettajien edustajat. Uuteen opetussuunnitelmaan on yhteisideoinnin pohjalta lisätty verkko-oppimisen mahdollisuuksia, pääinstrumentin valintamahdollisuus useammasta vaihtoehdosta ja yhteismusisointi eri kokoisissa kokoonpanoissa. Keskeiseksi teemaksi nostetaan oman muusikkouden löytäminen taiteidenvälisessä oppimisympäristössä, joka näkyisi lopputyön tekemisessä. Tavoitteena on, että opintojen kehittämisyhteistyöstä ja opiskelijoiden osallistamisesta opintojen suunnitteluun tulee jatkuva käytäntö Vanajaveden Opiston aikuisten taiteen perusopetukseen toteuttamisessa.

2. VANAJAVEDEN OPISTON TOIMINTA-AJATUS

Vanajaveden Opisto on kansalaisopisto, jonka toiminta-ajatuksena on järjestää omaehtoista, paikallisesti toteutettavaa koulutusta, joka edistää ihmisen kasvua elinikäisenä oppijana sekä tukee aktiivisuutta ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.

3. TAITEEN PERUSOPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET

3.1. Taiteen perusopetuksen tehtävä

Taiteen perusopetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta, jota maassamme annetaan lapsille ja nuorille sekä aikuisille. Taiteen perusopetus tarjoaa opiskelijalle mahdollisuuden opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omien kiinnostuksen kohteiden suuntaisesti. Opinnot edistävät ihmisen taidesuhteen kehittymistä ja tukevat elinikäistä taiteen harrastamista.

Taiteen perusopetuksen tehtävänä on rakentaa kestävää tulevaisuutta taiteen keinoin. Taiteenalan opetuksessa vahvistetaan opiskelijan omaehtoisen ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja. Opinnot tukevat opiskelijan luovan ajattelun ja osallisuuden kehittymistä kuin myös hänen identiteettinsä rakentumista ja kulttuurisen lukutaidon kehittymistä.

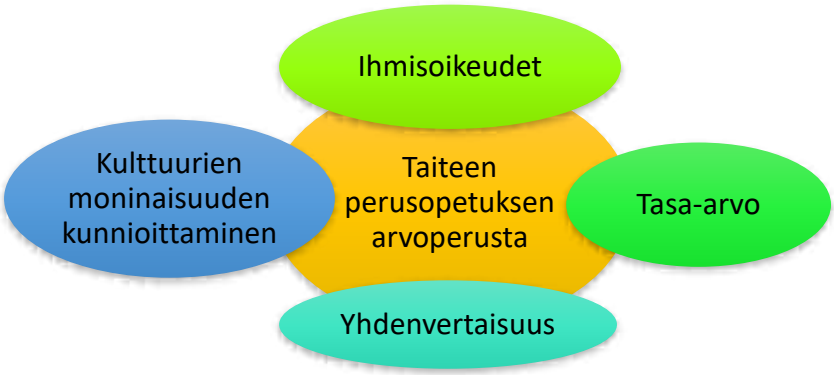
Taiteen perusopetus luo edellytyksiä taiteen ja taidekasvatuksen kehittämiselle Suomessa. Taiteen perusopetuksen tehtävää toteutetaan yhteistyössä muiden taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja tahojen

kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalle kulttuuriperinnölle.

3.2. Arvot

Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä.

Keskeiset taiteen perusopetusta ohjaavat arvot on esitetty seuraavassa kuviossa:

Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävälle tulevaisuudelle.

3.3 Oppimiskäsitys

Taiteen perusopetuksen oppimiskäsitys lähtee siitä, että opiskelija on aktiivinen toimija, joka oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan niiden suuntaisesti, sekä itsenäisesti että yhdessä ryhmän kanssa. Pedagoginen lähestymistapa on kannustava ja tukee aikuisopiskelijan oman muusikkouden ja ilmaisukyvyn löytämistä ja vahvistamista.

Aikuisopiskelijan oppimisessa korostuu opiskelijan aktiivinen rooli. Lähtökohtana on oppijan aiemmin omaksumat tiedot, taidot ja oppimisstrategiat, joiden perustalle uusi asia opitaan. Oppimisessa oleellista on myös oppimistilanne ja kulttuuri, jossa se tapahtuu. Vuorovaikutus opiskelijatovereiden sekä opettajan kanssa on tärkeää. Ryhmän merkitys on etenkin motivaation kannalta merkittävä.

3.4 Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteena on elinikäisen taidesuhteen ja kulttuurisen osallisuuden edistäminen. Taiteenalan yleisen oppimäärän opinnot tarjoavat innostavia ja monipuolisia mahdollisuuksia taiteen tekemiseen ja kokemiseen sekä taiteesta nauttimiseen. Opiskelijoita kannustetaan pohtimaan taiteen merkitystä omassa elämässä sekä vaikuttamaan omaan elinympäristöönsä taiteen keinoin.

Yhteisiä tavoitteita ovat oppimisen ilon, opiskelumotivaation ja luovan ajattelun edistäminen. Opetuksessa huomioidaan oppilaiden yksilölliset oppimisen tarpeet ja lähtökohdat ja heitä kannustetaan valitsemaan itselleen merkityksellisiä tapoja tehdä taidetta.

Yleisen oppimäärän opinnoissa oppilaat kokeilevat, harjoittelevat ja soveltavat taiteenalansa ilmaisukeinoja moniaistisesti. Opetus tukee oppilaiden ajattelun taitojen ja monilukutaidon kehittymistä myös taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntämällä. Oppilaita kannustetaan tutustumaan taiteenalaan historiallisesta ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta.

4. OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöissä huomioidaan, että taiteellinen työskentely on pitkäjänteistä ja taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen. Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja, yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan oppiminen tapahtuu. Tällaiseksi ympäristöksi voi hahmottaa lähes koko globaalin maailman, kun huomioon otetaan digitaalisuuden ja verkko-oppimisen tuomat mahdollisuudet. Niiden hyödyntäminen lisää myös aikuisopiskelijan osallistumisen mahdollisuuksia. Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon myös ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja.

Varsinkin esiintymistoiminta tapahtuu monipuolisissa oppimisympäristöissä ja niiden tavoitteena on luoda opiskelijoille mahdollisuuksia onnistumiseen ja osaamisen kokemuksiin ja vuorovaikutukseen erilaisten yleisöjen kanssa. Vuorovaikutteisen oppimisen avulla pyritään erilaisuuden ymmärtämiseen ja arvostamiseen. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia.

4.2 Toimintakulttuuri

Taiteen perusopetusta antavan oppilaitoksen toimintakulttuuriin vaikuttavat toimintaa ohjaavien normien tulkinta, vakiintuneet työskentelykäytänteet sekä työyhteisön ajattelu- ja toimintatavat. Yhteinen toimintakulttuuri edistää taiteen perusopetuksen tehtävän, arvojen ja oppimiskäsityksen mukaisen opetuksen toteuttamista. Toimintakulttuuri näkyy kaikessa toiminnassa ja se vaikuttaa opiskelijan kokemukseen osallisuudesta ja opetuksen laadusta. Taiteen perusopetuksessa on tavoitteena luoda oppimista ja kestävää hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria, mikä edellyttää aitoa kohtaamista sekä välittävää ja kunnioittavaa vuorovaikutusta.

Lähtökohtana on yhteisön jäsenten kokemus osallisuudesta, joka syntyy yhdessä toimimisesta ja kaikkien ottamisesta mukaan toimintaan. Kannustavassa toimintakulttuurissa hyväksytään myös oppiminen epäonnistumisten kautta. Arjen valinnoissa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus.

Yhteinen toimintakulttuuri ohjaa myös taiteenalaan liittyvien oikeudellisesti suojeltujen etujen kuten sananvapauden, yksityisyyden suojan ja tekijänoikeuksien tuntemiseen. Toimintakulttuurin kehittäminen tarkoittaa jatkuvaa pedagogiikan ja taiteenalan osaamisen kehittämistä. Olennaista toimintakulttuurin kehittämisessä on oppilaitoksen johtaminen sekä opetuksen arkikäytäntöjen organisointi, suunnittelu, toteuttaminen

ja arviointi. Avointa ja rakentavaa vuorovaikutusta tarvitaan sekä oppilaitosyhteisön sisäisessä että muiden tahojen kanssa tehtävässä kanssakäymisessä.

5. OPINTOJEN LAAJUUS, RAKENNE JA SISÄLLÖT

5.1 Opintojen laajuus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen.

Oppitunnin pituus on 45 minuuttia. Opintokokonaisuuksien laajuus on määritelty opintopisteinä. Opintopiste (op) vastaa opiskelijan 27 tunnin työpanosta, johon sisältyy opintoryhmälle yhteistä opetusta sekä opiskelijan itsenäistä työskentelyä. Itsenäisen työn osuus sisältyy kokonaistuntimäärään. Yhteisten opintojen laajuus on 11 op ja teemaopintojen 7,5 opintopistettä, eli yhteensä 18,5 opintopistettä. Opintokokonaisuudet ja niiden laajuudet on ilmoitettu liitteen taulukossa.

Annettavan opetuksen tulee mahdollistaa opetussuunnitelmassa määriteltyjen taiteenalan oppimäärän tavoitteiden ja sisältöjen saavuttaminen. Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala ja aiemmin hankitut taidot ja tiedot sekä käytettävät opetusmenetelmät otetaan huomioon.

5.2 Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet musiikissa

Musiikin taiteen alalla yleisen oppimäärän tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on tukea opiskelijan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ja yhteismusisoinnin ilo sekä opiskelijan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta. Opiskelijaa kannustetaan esteettisen ja luovan ajattelun sekä sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Opetuksessa otetaan huomioon opiskelijan lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet sekä tuetaan myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä. Opintojen edetessä opiskelija oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa musiikin harrastamiseen. Oma musiikkiharrastus asettuu osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää.

Aikuisten musiikin opetusta järjestettäessä otetaan huomioon aikuisten harrastajien toisistaan poikkeavat musiikilliset valmiudet ja kiinnostuksen kohteet. Opetuksessa korostuu opiskelijan oma-aloitteisuus sekä hänen tarpeensa ja kykynsä ohjata omaa oppimistaan. Osallistuminen opiskelun suunnitteluun ja arviointiin ovat onnistuneen opiskelun edellytyksiä. Sosiaalinen vuorovaikutus ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottaminen sekä kannustava ja myönteinen palaute ovat myös aikuisten oppimisessa tärkeitä.

5.3 Opintojen rakenne, sisällöt ja tavoitteet

Musiikin yhteiset opinnot (300 t) ovat perusta musiikin taiteen perusopetuksen opinnoille. Keskeisenä sisältönä ovat musisoinnin perustaitojen harjoitteleminen ja musiikin hahmotuskyvyn kehittäminen.

Opetuksessa otetaan huomioon opiskelijoiden vahvuudet, lähtökohdat ja aikaisempi osaaminen. Opinnoissa tutustutaan erilaisiin musiikin lajeihin ja niiden perusohjelmistoon soittaen, laulaen ja kuunnellen. Opetukseen sisältyy myös tutustumista muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin. Vanajaveden Opistossa soittaminen ja laulaminen painotetaan yhteisissä opinnoissa yhteismusisointiin ja samalla pyritään siihen, että ne tukevat musiikkitaitojen kehittymisen lisäksi yhteisöllisyyttä, yhdessä oppimista ja ryhmäytymistä.

Musiikin perusopintojen yhteisissä opinnoissa opiskelija

- oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa
- saa myönteisiä tunnekokemuksia ja kokee oppimisen iloa
- on vuorovaikutuksessa ympäristön kanssa
- käyttää eri aistejaan ja kehollisuuttaan sekä
- ymmärtää kokemuksiaan.

Yhteisten opintojen keskeisiä sisältöalueita ovat:

Soittaminen ja laulaminen

Opetuksen tavoitteena on

- tutustuttaa opiskelija valitsemaansa instrumenttiin tai instrumentteihin
- ohjata opiskelija harjoittelemaan soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitoja
- ohjata opiskelija musiikin merkitsemistapojen ymmärtämiseen ja lukemiseen sekä
- ohjata opiskelija omaksumaan hyviä harjoittelutapoja ja harjoittelemaan säännöllisesti.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota opiskelijalle tilaisuuksia esiintymisen harjoittelemiseen
- ohjata opiskelijaa toteuttamaan oma osuutensa osana musiikillista kokonaisuutta
- ohjata opiskelijaa musiikilliseen ilmaisuun sekä
- rohkaista opiskelijaa tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata opiskelijaa kuuntelemaan musisointiaan ja hahmottamaan musiikkia kuulon varaisesti
- opastaa opiskelijaa havainnoimaan myös muiden opiskelijoiden musisointia ja
- kannustaa opiskelijaa kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti sekä
- hahmottaa kuulemaansa musiikkia ajan virtaan ja kulttuuriin.

Taiteidenvälinen osaaminen

Opetuksen tavoitteena on tarjota opiskelijalle tilaisuuksia toiseen taiteenalaan ja sen ilmaisukeinoihin tutustumiseen.

Vanajaveden Opistossa opiskelijan pääaine voi olla laulu tai pianon, harmonikan tai kitaran instrumenttiopinnot painottaen vapaata säestytä. Opintokokonaisuuksia ovat musiikin perusteet, musiikin kuuntelu, laulaminen, soittaminen, esiintyminen ja ilmaisu, taiteidenvälisyys ja lopputyö. Lisäksi opiskelija voi valita kursseja opiston muusta tarjonnasta ja sisällyttää ne osaksi opintoja.

Yhteisten opintojen tavoitteita ovat:

- musiikin tekemisen ilo ja vapaus toteuttaa itseä oman kokemisen ja tekemisen kautta
- yhteismusisoinnissa, laulamisessa ja moniäänisyydessä kehittyminen
- luovuuden ja oman ilmaisuvoiman kehittyminen
- kuuntelun, musiikkitiedon ja musiikillisen monilukutaidon kehittyminen
- musiikin merkitsemistapojen, nuotinlukutaidon ja kuulon varaisen hahmottamisen kehittäminen
- taiteelliseen työskentelyyn oppiminen yhteistyössä muiden oppijoiden kanssa
- poikkitaiteelliseen ja/tai -tieteelliseen työskentelyyn tutustuminen
- itsenäisessä työskentelyssä ja omatoimisessa harjoittelussa kehittyminen
- esiintymistaidon ja omakohtaisen tulkinnan vahvistaminen sekä
- itsearvioinnissa kehittyminen

Musiikin teemaopinnot (200 t)

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen kehittäminen edelleen. Opiskelijoille tarjotaan vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Teemaopinnoissa opiskelija voi keskittyä valitsemaansa instrumenttiin. Häntä kannustetaan oman muusikkouden löytämiseen, musiikilliseen luovuuteen sekä etsimään muita muusikoita musisoimaan kanssaan, säveltämään ja sovittamaan sekä järjestämään omia esiintymistilaisuuksia.

Yksittäinen opintokokonaisuus sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta. Tavoitteena on, että opiskelija löytää opintojen aikana omat musiikillisen ilmaisun tapansa. Opetuksessa painotetaan yhteismusisointia ottaen huomioon opiskelijan valmiudet ja kiinnostuksen kohteet.

Teemaopinnoissa opiskelija

- kehittää omaa osaamistaan ja luo uutta
- tiedostaa omat tapansa oppia ja käyttää tietoa oman oppimisensa kehittämiseen sekä
- osaa harjoitella säännöllisesti.

Musiikin teemaopintojen keskeisenä sisältönä on musiikillisten taitojen monipuolinen harjoitteleminen. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon opiskelijoiden kiinnostuksen kohteet. Opinnoissa syvennetään musiikin lajien ja muiden taiteenalojen ilmaisukeinojen tuntemusta.

Teemaopintojen keskeisiä sisältöalueita ovat:

Soittaminen ja laulaminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata opiskelijaa kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti
- tukea opiskelijan säännöllistä harjoittelua ja
- ohjata opiskelijaa käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena.

Esittäminen ja ilmaiseminen

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata opiskelijaa esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa
- ohjata opiskelijaa elävään musiikilliseen ilmaisuun
- ohjata opiskelijaa improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen.

Kuunteleminen ja musiikin hahmottaminen:
Opetuksen tavoitteena on:

- ohjata opiskelijaa kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta
- tukea opiskelijaa kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi
- opastaa opiskelijaa hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulon varaisesti
- saada tietoa musiikin historiasta ja
- tunnistaa erilaisia tyylilajeja ja estetiikkoja.

Taiteidenvälinen osaaminen
Opetuksen tavoitteena on tarjota opiskelijalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen ja taiteidenväliseen työskentelyyn. Teemaopintojen tavoitteita ovat:

- taidollinen ja tiedollinen kehittyminen omassa pääaineessa
- oman muusikkouden ja luovuuden vahvistaminen sekä
- musiikillisen/poikkitaiteellisen kokonaisuuden luominen yhdessä muiden kanssa tai itsenäisesti (lopputyö).

Opintokokonaisuudet, niiden laajuudet ja arviointi löytyvät taulukosta opetussuunnitelman lopusta (LIITE).

6. OPETUKSEN JÄRJESTÄMINEN

Taiteen perusopetus sisältää kaikille opiskelijoille yhteisiä opintoja ja teemaopintoja. Opiskelija saa ryhmäopetuksen lisäksi yksilöopetusta. Opiskelijan on mahdollista osallistua myös muille opiston järjestämille kursseille. Valinnaisista opinnoista sovitaan vastaavan opettajan kanssa.

Opinnot järjestetään yleensä viikko-opetuksena, arki-iltoina ja joinakin viikonloppuina. Opintoihin sisältyy musisoimista yksin ja yhdessä, esiintymistä, verkko-opintoja, omaa työtä musiikin harjoittelun, kuuntelun, etätehtävien ja musiikin luomisen parissa. Lopputöiden dokumentointia varten annetaan ohjausta.

Opetus järjestetään Vanajaveden Opiston tiloissa, pääasiassa Hämeenlinnassa. Yksilöopetusta voidaan antaa joustavasti opiskelijalle parhaiten sopivassa instrumenttiopettajan opetuspaikassa. Opiskelijoille tarjottavat kurssit järjestetään opiston toimialueella ja niiden määrään vaikuttavat käytettävissä olevat tarkoituksenmukaiset opetustilat, opettajien pätevyys sekä muut resurssit.

Esiintymistoimintaa pyritään harjoittamaan tarkoituksenmukaisissa paikoissa ja monenlaisissa oppimisympäristöissä. Taiteen perusopetuksen lukukaudet voivat olla pidemmät kuin Vanajaveden Opiston muun opetuksen. Valinnaisiin opintoihin opiskelija voi valita opiskelutavoitteitaan tukevia kursseja Vanajaveden Opiston kurssitarjonnasta, myös eri taiteen aloilta. Mikäli ryhmäkoko sallii, opintokokonaisuuteen kuuluvalle kurssille voidaan ottaa muita opiskelijoita täydennykseksi (opiskelija saa halutessaan ko. kurssista osallistumistodistuksen).

Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Taiteen perusopetus pyrkii luomaan edellytykset taiteiden väliselle toiminnalle ja elämyksille taiteen eri aloilla. Taiteen perusopetus vahvistaa musiikkikulttuurin asemaa ja arvostusta Vanajaveden Opiston toiminta-alueella. Maksutonta musiikkitoimintaa ja musiikkiesityksiä pyritään viemään opiston ulkopuolelle mm. hoivakoteihin, terveyskeskuksiin ja kirjastoihin. Yhteistyötä tehdään alueen muiden toimijoiden kanssa mahdollisimman paljon.

7. OPPIMISEN ARVIOINTI JA OPISKELIJAVALINTA

7.1 Arvioinnin tehtävä

Monipuolinen arviointi on tärkeä osa musiikin taiteen perusopetuksen opetus- ja oppimisprosessia. Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppijan oppimista ilmaisussa ja taidoissa, motivoida opetuksen aikana, tukea edistymistä opinnoissa ja kehittää edellytyksiä itsearviointiin. Tavoitteena on edistää opiskelijan tavoitteidensa saavuttamista, ohjata oppimisprosessin ymmärtämistä ja tavoitteiden asettelua.

Arviointi on vuorovaikutusta opiskelijan, opettajan ja ryhmän välillä. Opiskelijaa rohkaistaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta oppimistilanteissa. Palaute perustuu kannustavuuteen ja oman sekä toisten työn/työskentelyn arvostamiseen. Arviointi kohdistuu sekä työskentelyprosessiin että valmiisiin teoksiin ja tuotteisiin.

7.2 Arviointi opintojen aikana

Vanajaveden Opistossa aikuisoppija saa työskentelystään opintoja tukevaa sanallista palautetta koko opintojen ajan. Palautteen ja arvioinnin antamisessa kiinnitetään huomiota oppimisprosessiin ja sen aikana tapahtuneisiin muutoksiin. Oppijoiden tuottama opetuksen arviointi puolestaan tuottaa opettajille ja opetuksen suunnittelijalle tietoa siitä, miten opetusta tulee jatkossa suunnata ja kehittää. Itsearviointiin kannustetaan koko opintojen ajan. Vanajaveden Opistossa musiikin taiteen perusopintoja suorittavaa aikuisoppijaa kannustetaan pitämään ns. opintopäiväkirjaa, joka sisältää tallenteita esiintymisistä, itsearvioinnit sekä tietoa suoritetuista opintokokonaisuuksista.

Arviointi perustuu opintokokonaisuuksien tavoitteisiin. Arviointia on koko prosessin ajan monipuolisin menetelmin. Arviointimenetelmä valitaan opetusmenetelmään soveltuvaksi ja oppimista tukevaksi. Arviointikriteereinä otetaan huomioon tavoitteiden mukaiset yleiset kriteerit ja opiskelijan itselleen asettamat kriteerit. Arviointitapoina käytetään itsearviointia, opettajan antamaa kirjallista ja suullista palautetta sekä vertaisarviointia.

Opintoihin sisältyy lopputyö, johon liittyy osaamisen dokumentaatio. Dokumentaatioon voi sisältyä sanallista ja/tai kuvallista aineistoa sekä itsearviointia. Lopputyön arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijan työlleen asettamat tavoitteet. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan opiskelijan oppimisen ja osaamisen vahvuuksia ja kehityskaarta.

7.3 Oppimäärän yksilöllistäminen, osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksi lukeminen

Mikäli opiskelija ei vammaisuuden, sairauden tai muun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan Vanajaveden Opiston opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan mahdollisuuksien mukaan yksilöllistää vastaamaan opiskelijan edellytyksiä. Opiskelijalta edellytetään kykyä käyttää hyväkseen opetusta ja toimia ryhmässä.

Opiskelijalle voidaan laatia hänen omat tavoitteensa huomioon ottaen henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (HOPS) yhteistyössä opiskelijan ja ohjaavan opettajan kanssa. Tavoitteena on, että opiskelija voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan käsin. Opintoihin kuuluvat valinnaiset opinnot valitaan siten, että ne tukevat HOPS:ssa asetettuja tavoitteita. HOPS:n toteutumista arvioidaan vuosittain.

Muualla suoritettuja opintoja tai työkokemusta tai muulla tavoin hankittua osaamista voidaan soveltuvin osin hyväksyä osaksi opintokokonaisuutta esim. portfolion ja todistusten perusteella. Opiskelijalla on oikeus saada arvioiduksi ja tunnustetuksi muualla aikaisemmin suoritetut opetussuunnitelman tavoitteiden mukaiset ja keskeisiä sisältöjä vastaavat opinnot tai muuten hankittu osaaminen. Muun taiteen alan perusopintoja voidaan hyväksyä harkinnan mukaan.

Korvaavien opintojen hyväksymisestä osaksi opintokokonaisuutta päättävät musiikin perusopetuksen vastuuopettajat ja rehtori. Muualla suoritetut opinnot kirjataan todistukseen merkinnällä korvaava suoritus.

7.4 Opiskelijavalinta

Musiikin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän suorittaminen edellyttää säännöllistä osallistumista ja sitoutumista opintoihin.

Vanajaveden Opisto päättää opiskelijavalinnasta ottaen huomioon opetukselle määritellyt tavoitteet. Opiskelijat valitaan kyselyn ja pääsykokeen perusteella. Kysely kartoittaa aikaisempia opintoja, harrastuneisuutta ja motivaatiota. Pääsykokeessa testataan musikaalisuutta ja aikaisemmin hankittuja instrumenttitaitoja. Pääsykokeen haastatteluosiossa kysytään valmiutta sitoutua 2,5 vuotta kestäviin opintoihin. Tärkeää on myös kiinnostus vuorovaikutukseen opintoryhmän muiden jäsenten ja opettajien kanssa.

Opintoryhmä muodostetaan siten, että se edistää oppimistavoitteiden saavuttamista. Opiskelijan on oltava täysi-ikäinen. Ryhmäkoko määräytyy kunakin lukuvuotena käytettävissä olevien resurssien mukaan. Opiskelijavalinnasta ja - määrästä päättää rehtori pääsykoelautakunnan esityksen perusteella. Pääsykokeessa on mukana vähintään kaksi ainealueen opettajaa. Tieto opintoihin hyväksymisestä/hylkäämisestä lähetetään opiskelijalle kirjallisesti.

8 TODISTUKSET

Opiskelijalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus sen jälkeen, kun hän on suorittanut sekä yleisen oppimäärän yhteiset opinnot että teemaopinnot.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- opiskelijan nimi ja henkilötunnus
- opiskeluaika vuosina
- opiskelijan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- opiskelijan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot
- kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- jos koulutusta järjestetään opetus- ja kulttuuriministeriön luvalla, merkitään todistukseen ministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman hyväksymispäivämäärä
- jos kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä hankkii taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetut palvelut julkiselta tai yksityiseltä yhteisöltä tai säätiöltä, merkitään yhteisön tai säätiön tämän sopimuksen perusteella antaman taiteen perusopetuksen todistukseen sopimuksen päivämäärä sekä päivämäärä, jolloin kunta tai asianomaisen ministeriön myöntämän taiteen perusopetuksen järjestämisluvan saanut koulutuksen järjestäjä on hyväksynyt taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä.

LIITE

Vuosittain tarkistettavat

OPINTOKOKONAISUUDET JA NIIDEN LASKENNALLISET LAAJUUDET

Yhteiset opinnot 11 op

Lukukausi	1.	2.	3.	4.	5.	Op. yhteensä
Musiikin perusteet	X	X	X	X	X	3 op
Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen	X	X	X	X		1 op
Yhteismusisointi laulaen ja soittaen	X	X	X	X	X	4op
Esiintyminen	X	X	X	X	X	1,5 op
Taiteiden välisyys	X	X	X	X	X	1,5 op

Teemaopinnot 7,5op

Pääaine: Laulaminen tai soittaminen	X	X	X	X	X	3 op
Äänenkäyttö tai säestäminen	X	X	X	X	X	1op
Vapaavalintaiset opinnot: Säveltäminen, musiikkiteknologia tai muu aine opiston kurssitarjonnasta	X	X	X	X	X	2 op
Lopputyö					X	1,5op

Opintokokonaisuudet sisältävät opintojen ohjausta, jatkuvaa opettajan antamaa suullista arviointia sekä itsearviointia.

Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta.

OPINTOKOKONAISUUKSIEN TAVOITTEET JA ARVIOINTIKRITEERIT

Sisällöt sekoittuvat eri opintojaksoilla musiikillisten ilmiöiden viitekehyksessä. Sisältöjä pyritään integroimaan eri aineisiin, jotta kokonaiskäsitys musiikista tulisi opiskelijalle mahdollisimman vahvaksi. Opinnoissa painottuu käytännönläheisyys ja käytännön muusikkous. Opintojaksojen tavoitteet toimivat perusteena arvioinnille. Lisäksi opintojaksoja arvioitaessa otetaan huomioon opiskelijan itselleen asettamat tavoitteet.

Yhteiset opinnot

Musiikin perusteet:

Musiikin perusteiden opintojaksolla, opiskelija

- saa valmiuksia ymmärtää ja analysoida laulamaansa, soittamaansa ja kuuntelemaansa musiikkia
- tutustuu musiikin luovaan tuottamiseen
- kehittyy musiikin luku- ja kirjoitustaidossaan
- oppii harjoittelemaan taitojaan digitaalisesti tai verkkomateriaalin avulla
- oppii kiinnittämään huomiota musiikillisiin ilmiöihin, joita hän kohtaa käytännön musisoinnissaan sekä
- toimii aktiivisesti ottaessaan selvää musiikin ilmiöistä

Arviointi: opettajan antama suullinen ja kirjallinen palaute, itsearviointi, olemassa olevan ja luovassa prosessissa tuotetun musiikin kirjallinen ja kuulon varainen analyysi.

Musiikin kuuntelu ja hahmottaminen

Opintojaksolla opiskelija

- kasvaa aktiiviseksi musiikin kuuntelijaksi ja lisää musiikin tuntemustaan
- tutustuu länsimaisen taide- ja populäärimusiikin historiaan
- osaa käyttää sujuvasti hyväkseen digitaalisia palveluita ja kirjastojen tarjontaa musiikkia kuunnellessaan ja etsiessään tietoa musiikista.

arviointi: Tentin suorittaminen ja opettajan suullinen palaute

Yhteismusisointi laulaen ja soittaen

Opintojaksoilla opiskelija

- harjoittelee käyttämään ääntään terveesti
- oppii harjoittelu- ja harjoittamistapoja
- oppii musiikillista kehon käyttöä ja -huoltoa
- harjoittelee kuuntelemaan muita
- tutustuu moniäänisyyteen
- tutustuu monenlaisiin musiikin esitystapoihin ja musiikin lajeihin yhdessä musisoiden
- harjoittelee poikkitaiteellisia prosesseja

- saa iloa yhdessä musisoinnista
- oppii yrityksen ja erehdyksen kautta
- oppii sietämään epätäydellisyyttä ja epävarmuutta
- tutustuu yleisiin säestys-, percussio- ja bändisoittimiin
- kokeilee rohkeasti uusia soittimia myös oman osaamisalueensa ulkopuolelta
- oppii kuuntelemaan muita ja reagoimaan musiikillisiin impulsseihin
- kannustaa muita ja hyväksyy erilaisuutta
- yhteisen pulssin, tempon ja rytmikudoksen luominen ja ylläpito
- oppii ymmärtämään ”lead sheet”-merkintätapaa, johon kuuluvat merkinnät kappaleen rakenteesta, sen eri osista, sointumerkeistä ja esittämiseen liittyvistä ohjeista.
- oppii improvisoinnin alkeita
- harjoittelee sovituksen tekemistä ryhmän instrumenteille

Arviointi: osallistuminen opetukseen, itsearviointi, opettajan suullinen ja kirjallinen palaute

Taiteidenvälisyys

Opinnoissa opiskelija

- tutustuu eri taiteenlajeihin
- saa virikkeitä luoviin prosesseihin

Arviointi: osallistuminen opetukseen

Esiintyminen

- harjoittelee esiintymistä turvallisessa ja kannustavassa ilmapiirissä
- oppii esiintymiseen liittyviä käytäntöjä ja hyviä tapoja
- oppii kuuntelemaan ja myötäelämään musiikin kuuntelijana
- harjoittelee musiikin esittämistä sekä nuoteista että ulkoa
- oppii välittämään musiikkikappaleen tunnelmaa ja tarinaa
- kokee esiintymiseen liittyviä tunteita ja tuntemuksia
- saa vertaistukea esiintymisjännitykseen ja oppii keinoja hallita jännittämistä
- saa elämyksiä esiintymisestä
- oppii kantamaan vastuuta esityksen onnistumisesta ja
- saa kokemuksia vuorovaikutuksesta yleisön kanssa.

Arviointi: osallistuminen opetukseen, itsearviointi, opettajan suullinen ja kirjallinen palaute

Teemaopinnot

Vaihtoehtoiset opinnot

Pääaine: Laulu

- oppii käyttämään ääntään terveesti ja tarkoituksenmukaisesti eri musiikkityylien laulamisessa
- oppii käyttämään kehoaan ja hengityslihaksistoaan laulutapahtumassa

- etsii aktiivisesti lauluja, joita haluaa harjoitella
- uskaltaa kokeilla uusia laulullisia asioita
- osaa harjoitella pitkäjänteisesti ja ottaa vastuuta oppimisestaan sekä
- osaa tehdä yhteistyötä toisen muusikon kanssa

Arviointi: Opettajien suullinen ja kirjallinen palaute esiintymisestä tai taidonnäytteestä.

TAI

Pääaine: Piano, harmonikka tai kitara painottaen vapaata säestystä

- etsii aktiivisesti lauluja tai kappaleita, joiden soittamista haluaa harjoitella.
- uskaltaa kokeilla uusia musiikillisia asioita
- osaa harjoitella pitkäjänteisesti ja ottaa vastuuta oppimisestaan
- osaa tehdä yhteistyötä toisen muusikon kanssa
- oppii laulajien säestämistä ja vuorovaikutusta musiikillisessa kudoksessa
- kiinnostuu laulun tekstin merkityksestä musiikissa

Arviointi: Opettajien suullinen ja kirjallinen palaute esiintymisestä tai taidonnäytteestä

Soittaminen

- oppii tavallisimmat säestyskuviot ja kompit
- oppii soittamaan ääniharjoituksia
- oppii selvittämään uuden laulun melodian ilman äänentoistopalveluita ja
- oppii soveltamaan musiikin perusteissa oppimiaan asioita soittamisessa

Arviointi: osallistuminen opetukseen, itsearviointi, opettajan suullinen ja kirjallinen palaute

TAI

Laulaminen

- oppii käyttämään ääntään rohkeasti
- laulaa rohkeasti ryhmän jäsenenä
- oppii soveltamaan musiikin perusteissa oppimiaan asioita laulamisessa
- äänenkäytön perusteet soittajille

Arviointi: osallistuminen opetukseen, itsearviointi, opettajan suullinen ja kirjallinen palaute

Valinnaiset opinnot

Säveltäminen

- oppii säveltämistä ja sen lainalaisuuksia
- tuottaa rohkeasti omaa musiikkia
- työskentelee pitkäjänteisesti ja tavoitteellisesti

Arviointi: Opettajien suullinen ja kirjallinen palaute

Kurssit opiston muusta kurssitarjonnasta

- oppii hahmottamaan omia kiinnostuksen kohteitaan ja hakeutumaan aktiivisesti niiden opintojen pariin

Kaikille yhteinen (pakollinen) valinnainen tehtävä

Lopputyö

- osaa aktiivisesti hahmottaa omia kiinnostuksen kohteitaan
- luo taiteellisen kokonaisuuden
- osaa hyödyntää lopputyön tekemisessä tarpeellista tekniikkaa

Arviointi: Opettajien suullinen ja kirjallinen palaute lopputyön dokumentoinnista.